
Tariniparijata by Vidvadupadhyaya

विद्वदुपाध्यायविरचितः तारिणीपारिजातः

Document Information

Text title : Tarini Parijatah

File name : tAriNIpArijAtaH.itx

Category : major_works, pUjA, mantra

Location : doc_z_misc_major_works

Author : vidvadupAdhyAyapaNDita

Proofread by : Preeti Bhandare

Latest update : September 15, 2023

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

March 24, 2024

sanskritdocuments.org

విద్యదుపాధ్యాయవిరచితః తారీణీపారిజాతః

అథ తారీణీపారిజాతః ।

ఓం నమో గణేశాయ ।

సమ్ప్రదాయాధ్యనా తస్త్వవచనాని విచిన్వతా ।

శిష్టసాధకతుష్ట్యర్థం లిఖ్యతే తారీణీక్రమః ॥

ప్రాతఃకృత్యమ్

తత్ర సాధకేష్టో బ్రాహ్మే ముహూర్తే ఉత్థాయ మూలాధారాదారభ్య బ్రహ్మరన్ధ్రపర్యంతం
తేజోదణ్డనిభయా మూలవిద్యయా ప్రకాశితాయాం శిరస్సహస్రదలకమలకర్ణికాయాం
నీలామ్బరం నీలమాల్యానులేపనం శంఖాభరణభూషితం ముదితం ద్వినేత్రం ద్విభుజం
[వరాభయకరం శుభ్రం] శాస్త్రం వామాఙ్కపీఠస్థితయా వామహస్తఘృతనీలలీలాకమలయా
నీలవర్ణయా నీలవస్త్రమాల్యానులేపనయా శక్త్యా దక్షకరేణాలిక్లేతం గురుం స్మృత్వా
ప్రణమేత్ ।

తతః స్వీయహృత్పద్మాష్టదలకమలకర్ణికాయాం ఖర్వమూర్తిం నీలవర్ణాం వర్షలారక్తవిశాలనేత్రత్రయ
పంచముద్రాలాఞ్చితాం వామాధఃకరమారభ్య వామోర్ధ్వకరపర్యంతం కపాలకర్చుకాఖణ్డేస్థివరహస్తాం
వ్యాలబద్ధజటాజుటాం వ్యాలభూషణాం నవయౌవనాం పీనోన్నతపయోధరాం
మదాఘూర్ణితలోచనాం దేవీం సఞ్చిన్త్య వీరహంసమహావిద్యాసంకల్పం కుర్యాత్ ।

ఓం అద్యేహారాధ్యదేవతాప్రసాదకామో యథావిభాగం హంసమహావిద్యాజపార్పణమహం

కరిష్య ఇతి సంకల్ప్య హంస ఇతి మన్తేణ ప్రాణాయామత్రయం కృత్వా,

శిరసి ఆస్య శ్రీహంసమహావిద్యాయా హంసాయ ఋషయే నమః,

ముఖే అవ్యక్తగాయత్రీఛందసే నమః,

హృది శ్రీపరమహంసాయ దేవతాయై నమః,

గుహ్యే హం బీజాయ నమః,

పాదయోః సః శక్తయే నమః,

సర్వాణ్గే సోఽహం కీలకాయ నమః,

కణ్ఠే ఉదాత్తాయ స్వరాయ నమః,

మమ మోక్షార్థే వినియోగ ఇతి కృతాజ్ఞులిరుక్తాః
 హ్నః సూర్యాత్మనే హృదయాయ నమః,
 హ్నిః సోమాత్మనే శిరసే స్వాహా,
 హ్నః నిరజ్ఞానాత్మనే శిఖాయై వషట్,
 హ్నిః నిరాభాసాత్మనే కవచాయ హూః,
 హ్నః అవ్యక్తాత్మనే నేత్రత్రయాయ వౌషట్,
 హ్నః అనంతాత్మనే అస్త్రాయ ఫట్

ఇతి మన్త్రాన్ అజ్ఞాష్టాదితలాంతం కరయోర్బుదయాద్యస్త్రాంతం షడక్షేపం చ విన్యస్య ధ్యాయేత్

ధ్యాం మూర్ధానం యస్య విప్రా వదన్తి
 ఖం వై నాభిం చన్ద్రసూర్యౌ చ నేత్రే |
 దిగ్భిః శ్రోత్రే యస్య పాదౌ ష్టిశ్చ
 ధ్యాతవ్యోఽసౌ సర్వభూతాన్తరాత్మా ||

ఏవం ధ్యాత్వాఽహోరాత్రేణ కృతం జపం సమర్పయేత్ | తద్యథా -
 గుదమేథ్రయోరన్తరాలే స్వర్ణవర్ణం చతుర్దలం వాదివర్ణచతుష్టయలాఞ్చితం మూలాధారచక్రం
 విచిన్త్య తస్మిన్ సిద్ధిగణేశౌ విభావ్య తస్మై సశక్తికాయ గణేశాయ షట్కృతసంస్కాకమజపాజపం
 సమర్పయామి నమః |

తతో లింగమాలే విద్యుద్వర్ణం షడ్దలం బాదిషడ్వర్ణలాఞ్చితం స్వాధిష్ఠానచక్రం విచిన్త్య
 తస్మిన్ సావిత్రిబ్రహ్మణౌ విభావ్య సశక్తికాయ తస్మై బ్రహ్మణే షట్కృతసంస్కాకమజపాజపం
 సమర్పయామి నమః |

తతో నాభిస్థానే మేఘవర్ణం దశదలం డాదిదశవర్ణలాఞ్చితం మణిపూరచక్రం
 విచిన్త్య తస్మిన్ లక్ష్మీనారాయణౌ విభావ్య సశక్తికాయ తస్మై నారాయణాయ
 షట్కృతసంస్కాకమజపాజపం సమర్పయామి నమః |

తతో హృదయే విద్రుమవర్ణం ద్వాదశదలం కాదిద్వాదశవర్ణలాఞ్చితమనాహతచక్రం
 విచిన్త్య తస్మిన్సుమమహేశ్వరౌ విభావ్య సశక్తికాయ తస్మై మహేశ్వరాయ
 షట్కృతసంస్కాకమజపాజపం సమర్పయామి నమః |

తతస్తాలుమాలే ధూమ్రవర్ణం షోడశదలమకారాదిషోడశస్వరలాఞ్చితం విశుద్ధిచక్రం
 విచిన్త్య తస్మిన్ ప్రాణశక్తిజీవాత్మానౌ విభావ్య సశక్తికాయ తస్మై జీవాత్మనే
 సహస్రసంస్కాకమజపాజపం సమర్పయామి నమః |

తతో భ్రూమధ్యే చన్ద్రవర్ణం ద్విదలం హక్ష ఇతి వర్ణద్వయలాఙ్చితమాజ్ఞాచక్రం
 విచిన్ద్య తస్మిన్ పరాపరమాత్మానౌ విభావ్య సశక్తికాయ తస్మై పరమాత్మనే
 సహస్రసంఖ్యైకమజపాజపం సమర్పయామి నమః ।

తతో బ్రహ్మరస్థే హిమవర్ణం నిత్యామృతమయమాతృకాసంఖ్యలాఙ్చితం సహస్రదలం
 కమలం విచిన్ద్య తస్మిన్ నీలాత్మకం గురుం విభావ్య తస్మై గురవే సహస్రసంఖ్యైకమజపాజపం
 సమర్పయామి నమః ।

ఇత్యర్చయేత్ । అజపాజపార్పణప్రయోగా ఏతే మానసా బోధ్యాః । తతః శయ్యాత
 ఉత్థాయ,

ఓః సముద్రమేఖలే దేవి పర్వతస్సనమన్జలే ।

విష్ణుపత్ని నమస్తేఽస్తు పాదస్పర్శం క్షమస్వ మే ॥

ఇతి పృథివీ సప్రణామం ప్రార్థయిత్వా

దక్షిణపాదపురస్పరమాత్మశ్వాసానుసారేణ బహిర్గత్వా దేహశౌచం విధాయ దస్తకాష్టం
 “క్లిః కామదేవాయ సర్వజనప్రియాయ నమః” ఇత్యభిమన్త్య తేన దస్తాన్ విశోధ్య
 తదనర్హదినేఽష్టాదశగణ్ణాషాననుకల్పం కృత్వా మూలేన ముఖం ప్రక్షాల్య తేనైవాచమ్య
 భస్మస్నానం కుర్యాత్ ।

“ఐః క్లిః శ్రిః హసఖస్రైః హసక్షమలవరయూః ఆనన్దభైరవ హసఖస్రైః అముకానన్దనాథశ్రీపాదుకామము
 స్మరామి” ఇతి గురుమన్తం దశకృత్యస్త్రీర్వా ప్రజప్య శ్రీగురోర్దక్షిణే కరే సమర్పయేత్ । తతో
 మూలమష్టోత్తరసహస్రమష్టోత్తరశతం వా జపిత్వా దేవ్యా వామహస్తే తథైవ సమర్పయేత్
 ।

[ప్రాతః కృత్యమకృత్వా తు యో దేవీం భక్తితోఽర్చయేత్ ।

పూజా చ విఫలా తస్య శౌచహీనా యథా క్రియా ॥

ఇతి రుద్రయామలవచనాత్తస్యావశ్యకత్వమ్ । భక్తితోఽర్చయేత్, భక్తితోఽప్యర్చయేదిత్యర్థః

।]

ఇతి ప్రాతఃకృత్యమ్ ॥

అథ స్నానం

తచ్చ త్రివిధమౌదకమాస్తమానసభేదాత్ । తత్రాదౌ ప్రధానత్వాదౌదకం స్నానం
 నిరూప్యతే । తౌహః దారుజం వా శంకుమస్తమస్త్రేణ సమ్మన్త్య తేన శుద్ధాం
 మృదముత్థాయాస్తమస్త్రేణాభిమన్రితాన్ మృత్తిలకుశాన్ గృహీత్వా జలాశయం గచ్ఛేత్
 । ఆస్తమన్త్రః ఫటాకరమాత్రమితి సమ్ప్రదాయః । ఉపాస్యమస్త్రస్యాఙ్గన్యాసీయాస్తమస్త్ర

ఇతి నవ్యాః । ఏవం శిఖామన్త్రాదావపి స్వగురు సమ్పుదాయాత్ పరిచ్ఛేదః । తతో హిరణ్యరజతాత్మకకుశం [తర్జ్వన్యాం రజతాత్మకమనామికాయాం హిరణ్యాత్మకం కులకుశం] ధృత్వా మలాపకర్షస్నానం వైదికస్నానం చ విధాయ తాన్త్రికస్నానమారభేత్ । ఆస్తమస్త్రేణ మృదభిషిచ్య శిఖామస్త్రేణ సంశోధ్య మూలమస్త్రేణ తాం మస్త్రయిత్వా తయా మూర్ధాదిపాదపర్యంతం విలిప్య ప్రక్షాల్య సమ్ముఖీకరణముద్రయా ప్రాణమార్గం నిరుధ్య నిమజ్య తూష్ణీముత్తాయ నాభిమాత్రే జలే స్థిత్యా మూలేన ప్రాణాయామత్రయం కృత్వా షడక్లౌని విన్యస్య స్వాగ్రతో జలే హస్తమాత్రం చతురస్రం మణ్డలం కల్పయిత్వా తత్ర మూలం జపన్ కనిష్ఠయా దక్షిణావర్తక్రమేణ స్వాగ్రత్రికోణం లిఖేత్ । తత ఓఽ అద్యేహాముకగోత్రోఽముకశర్మా శ్రీమదుగ్రతారాఽర్చనయోగ్యతాసిద్ధయే ప్రాతఃస్నానం మధ్యాహ్నస్నానం వాహం కరిష్య ఇతి సజ్కలప్య రవిమణ్డలముదీక్ష్య -

ఓఽ బ్రహ్మణ్ణోదరతీర్థాని కరైః స్పృష్టాని తే రవే ।

తేన సత్యేన దేవేశ తీర్థం దేహి దివాకర ॥

ఇతి సూర్యం సమ్పూర్ణ్య “ఓఽ ఘృణిః సూర్య ఆదిత్యః” ఇతి సూర్యమస్త్రేణాఙ్కుశముద్రయా సూర్యమణ్డలం భిత్వా సూర్యబిమ్బాన్నిసృరన్తి తీర్థాని “ఓఽ గణ్డే చ యమునే” ఇత్యాదిమస్త్రేణావాహ్య మూలమస్త్రేణ కల్పితతీర్థమణ్డలే సంయోజ్య తత్రైవ -

సర్వానన్దమయీమశేషదురితధ్వంసాం మృగాఙ్కుప్రభాం

త్ర్యక్షం చోర్ధ్వకరద్వయేన దధతీం పాశం శ్శృణిం చ క్రమాత్ ।

దోర్భ్యాం చామృతహేమపూర్ణకలశం ముక్తాక్షమాలామ్బరాం

గణ్డాసిన్ధుసరిద్వరాదిసహితాం శ్రీతోర్థశక్తిం భజే ॥

ఇతి తీర్థశక్తిం ధ్యాత్వా “హ్రీః ప్రీః ప్రూః హ్రైః ప్రౌః హ్రః సర్వానన్దమయే తీర్థశక్తే ఏహ్యహి స్వాహా” ఇతి తీర్థశక్తిమస్త్రేణ జలోపచారైస్తత్ర మణ్డలే తీర్థశక్తిం సమ్పూజ్య గణ్డామస్త్రేణ తత్తీర్థజలం సప్తకృత్వోఽభిమస్త్రయేత్ । గణ్డామస్త్రస్తు “ఓఽ నమో భగవతి అమ్బే అమ్బికే అమ్బాలికే మహామాలిని ఏహ్యహి భగవతి అశేషతీర్థాలవాలే ప్రీః శ్రీః శివజటాధిరూఢే గణ్డే గణ్డామ్బికే స్వాహా” ఇతి । తతః “ప్రీః” ఇతి బీజేన తజ్జలం సమాలోఢ్య “వం” ఇతి బీజేన ధేనుముద్రయాఽమృతీకృత్య “హూః” ఇతి కవచేనావగుణ్య “ఫట్” ఇత్యస్త్రేణ చక్రముద్రయా సంరక్ష్య మూలేనైకాదశకృత్వోఽభిమస్త్ర్య తత్ర సాఙ్గాం సావరణాం దేవతామావాహ్య జలోపచారైః సమ్పూజ్య తీర్థజలం దేవతాపదద్వయనిర్గతం విభావ్య తత్ర త్రిన్నిమజ్యోన్మజ్య మూలేన త్రిరాచమ్య మూలేనైవాత్మానం త్రిః సమ్పూక్ష్య కుమ్భముద్రాం బధ్వా తద్వర్తిజలేన మూలం జపన్ స్వశిరస్త్రిరభిషిచ్య “ఆత్మతత్త్వేన స్థూలదేహం శోధయామి స్వాహా”, “విద్యాతత్త్వేన సూక్ష్మదేహం శోధయామి స్వాహా”

“శివతత్త్వేన పరదేహం శోధయామి స్వాహా” ఇతి ప్రతిమస్త్రమేకైకమలుకపానం కృత్వా
 “మూలాస్తే శ్రీతారీణీం తర్పయామి స్వాహా” ఇతి దేవ్యా ముఖకమలే పరమామృతధియా
 త్రిః సస్తర్ప్య “మూలాస్తే శ్రీతారీణీపరివారాస్తర్పయామి స్వాహా” ఇతి సకృత్ సస్తర్ప్యేత్
 |

ఇత్యోదకస్నానవిధిః ||

అథ మస్త్రస్నానం

ఏతచ్చ స్నానాక్షమే తోయాభావేఽసహ్యశీతదేశే బన్ధనే పలాయనే రోగేఽపి వా
 కార్యమ్ | [అస్నాతభోజిత్యప్రయుక్తపాపవారణాయ న పునరౌదకస్నానసమ్భవేఽపి |
 కిచ్చోదవశిష్టాయాం రాత్రౌ ఉత్థాయ హస్తౌ పాదౌ ప్రక్షాల్య ఆచమ్య ఆసన స్థానే దశదిక్షు చ
 జలవిప్లుషో నిక్షిప్య ఆసనే ఉపవిశేత్ | తతః కరయోరస్త్రమస్త్రం విన్యస్య ఉపాస్యవిద్యాయా
 ఋష్యాదిన్యాసపూర్వకం న్యాసజాలం కుర్యాదితి | మస్త్రస్నానం న్యాసరూపమేవేతి
 | కేచిత్వోదకస్నానసమ్భవే గుల్ఫాధఃపాదౌ ప్రక్షాల్య మణిబన్ధాదధోహస్తౌ ప్రక్షాల్య
 ముఖమణ్డలం చ ప్రక్షాలయేత్ | ఏవం కృతే తన్త్రారూఢం పఞ్చాంశుం స్నానం భవతి,
 దేహస్య కర్మాధికారసమ్పాదనాయేత్యపి వదన్తి |]

అథ మానసస్నానమ్ |

మూలమస్త్రేణ ప్రాణాయామత్రయం కుర్వన్ మూలమస్త్రతేజ ఏవ స్వదేహోస్తర్బహిర్భావేన
 వ్యాప్తం విభావయేదేవం మానసస్నానమ్ |
 [అథ నారదోక్తధ్యానస్నానమ్ | స్వోపాస్యదేవతామాకాశమణ్డలే ధ్యాత్వా తత్ప్రపజ్కజాన్నిర్గతది
 జలధారయా బ్రహ్మరస్థిమార్గేణ ప్రవిష్టయా ప్రక్షాలనాచ్చ దేహం నిష్కలుషం భావయేదితి
 ధ్యానస్నానమ్ |]
 అస్యాస్తు విద్యాయా మహాచీనక్రమేణోపాస్యత్వాదత్ర మానసమేవ స్నానం ప్రధానమ్ |
 తతో జలాదుత్తిర్య [శుక్లే రక్తే వా శుద్ధే అనాహతే] వాససీ పరిధాయ రక్తచన్దనేన గోపిచన్దనేన
 వా తిలకం కుర్యాత్ | తచ్చ “హ్రాః” ఇతి బీజం పరైరలక్ష్యం లలాటే కృత్వా [భ్రూమధ్యే
 “హూః” ఇతి] “హ్రీః” “హ్రీః” ఇతి మాయాసమ్ముటితం తారీణీబీజం వక్షసి లిఖేత్ |

అథ సన్ధ్యావందనం

తతో మూలేన త్రిరాచమ్య ప్రాజ్ఞుఖ ఉపవిశ్య స్వశాఖోక్తస్మార్తసన్ధ్యాం

కృత్వా తాస్త్రికీం సన్ధ్యాం కుర్యాత్ | యథా -

“ఓఁ మణిధరి వజ్రణి రక్ష రక్ష హూఁ ఫట్ స్వాహా” ఇతి శిఖాం బద్ధ్యా మూలేన
పునస్త్రీరాచమ్య షడక్లౌని విన్యస్య పురఃస్థం జలం “వం”

ఇతి ధేనుముద్రయామృతీకృత్య తజ్జలం దక్షహస్తేనాదాయ వామహస్తే కృత్వా
దక్షహస్తేనాచ్ఛాద్య “హం యం వం లం రం” ఇతి శివవాయుజలపుణివ్యగ్నిమస్త్రైస్త్రీరభిమస్త్ర్య
వామహస్తాజ్జులివివరగలితోదక- బిన్దుభిన్దుత్త్వముద్రయానామికాయుక్తాజ్జుష్టాత్మికయా
సప్తకృత్యః స్వశిరోఽభిషిచ్యావశిష్టం జలం దక్షహస్తే కృత్వా వామనాసాసమీపం
సీత్యా తేజోరూపం తజ్జలమస్తఃప్రవిశ్య దేహాన్తర్గతం కలుషం ప్రజ్వాల్య కృష్ణవర్ణీభూయ
దక్షనాసాపుటాన్నిర్గతం విభావ్య పురఃకల్పితవజ్రశిలాయాం “హ్రాః ఆస్త్రాయ ఫట్” ఇతి
మస్త్రీణాస్ఫాలయేదిత్యవమర్చణం కృత్వా “హ్రాః హ్రీః ప్రహూః హంసః సూర్యమణ్ణలస్థాయై
తారాయై నమః” ఇతి మస్త్రీణ సూర్యాభిముఖం జలాజ్జులిం దత్వా తిష్ఠన్నేవ “మహోగ్రాయై
విద్యుహే తారాయై ధీమహి | తన్నో దేవీ ధియో యో నః ప్రచోదయాత్”, “ఐఁ ఏకజటాయై
విద్యుహే హ్రీః నీలసరస్వత్యై ధీమహి | హ్రీః తన్నస్తారే ప్రచోదయాత్” ఇతి వా మస్త్రగాయత్రీం
దశవారమష్టబారం త్రివారం వా జపిత్వా “ఓఁ గుహ్యోతిగుహ్యగోప్తీ త్వమ్” ఇత్యాదిమస్త్రీణ
దేవ్యా వామహస్తే జలదానేన జపం సమర్చయేదితి తాస్త్రికసన్ధ్యావిధిః |

గాయత్రీధ్యానం తు -

ఉద్యదాదిత్యసంకాశాం పుస్తకాఢ్యకరాం స్మరేత్ |

కృష్ణాజినధరాం బ్రాహ్మీం ధ్యాయేత్తారకితామ్బరే ||

తారకితామ్బరే ప్రాతఃకాలే |

శ్యామవర్ణాం చతుర్బాహుం శఙ్ఖచక్రలసత్కరామ్ |

గదాపద్మధరాం దేవీం సూర్యబిమ్బకృతాశ్రయామ్ || ఇతి మధ్యాహ్నే |

సాయాహ్నే వరదాం దేవీం గాయత్రీం సంస్మరేద్ బుధః |

శుక్లాం శుక్లామ్బరధరాం వృషాసనకృతాశ్రయామ్ ||

త్రినేత్రాం వరదం పాశం శూలం చ నృకరోటికామ్ | ఇతి |

వరదాదిచతురాయుధాని హస్తైర్లదానామితి శేషః |

అథ తర్పణం

ప్రాజ్ఞుఖః సన్ “ఓఁ దేవాన్తర్పయామి స్వాహా, ఓఁ ఋషీన్తర్పయామి స్వాహా,
ఓఁ పితౄన్తర్పయామి స్వాహా” ఇతి సన్తర్ప్య జలే యస్తం విచిన్త్య తత్ర సావరణాం
దేవీమావాహ్య ఉదజ్ఞుఖో భూత్వా వాయవ్యాదీశానాస్తం పఞ్జీరూపేణ స్థితాన్ గురూన్

స్మృత్వా దివ్యోఘసిద్ధోఘమానవోఘాన్ సస్తర్వ్య గురుం పరమగురుం పరాపరగురుం
 పరమేష్ఠిగురుం చ తర్పయేత్ | తత ఉదజ్జుఖ ఏవ తామ్రాదిపాత్రే తీర్థజలం తిలపిష్ఠం
 క్షీరమక్షతాశ్చ నిక్షిప్య “మూలాస్తే శ్రీతారణీం తర్పయామి స్వాహా” ఇతి దేవ్యా
 ముఖకమలే పరమామృతధియాష్టోత్తరశతసంఖ్యాకం తర్పణం కృత్వాఽశక్తశ్చేత్తదర్థం
 తదర్థం దశకృత్వప్తిరావ తర్పణం విధాయ,

- ప్రొఁ ఏకజరాయై హృదయాయ నమో హృదయదేవతాం తర్పయామి స్వాహా |
- ప్రీఁ తారిణ్యై శిరసే స్వాహా శిరోదేవతాం తర్పయామి స్వాహా |
- ప్రూఁ వజ్రోదకే శిఖాయై వషట్ శిఖాదేవతాం తర్పయామి స్వాహా |
- హ్రైఁ ఉగ్రజటే కవచాయ హూఁ కవచదేవతాం తర్పయామి స్వాహా |
- ప్రూఁ మహాప్రతిసరే నేత్రత్రయాయ వౌషట్ నేత్రదేవతాం తర్పయామి స్వాహా |
- ప్రూఁ పిళ్ళగ్నేయకజటే అస్త్రాయ ఫట్ అస్త్రదేవతాం తర్పయామి స్వాహా |

ఇత్యుక్తదేవతాః సకృత్సకృత్ సస్తర్వ్య ప్రణవాదిభిర్ద్వితీయాంతం తర్పయామి స్వాహాస్తైరవరణదేవతా
 సకృత్సకృత్ సస్తర్పయేత్ | అక్లవరణేషు విస్తారాఽశక్తే “మూలాస్తే శ్రీతారణీపరివారాస్తర్పయామి
 స్వాహా” ఇతి సకృదేవ తర్పయేత్ | అత్యంతాశక్తస్తు “మూలాస్తే సాక్షాం సపరివారాం
 సవాహనాం సాయుధాం శ్రీతారణీం తర్పయామి స్వాహా” ఇతి దేవతామేవ సకృత్తర్పయేత్
 |

ఇతి తర్పణవిధిః ||

తతస్తామ్రాదిపాత్రే తీర్థోదకరక్తచందనరక్తపుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య తిష్ఠన్నేవ “ప్రీఁ హంసః
 మార్తణ్డభైరవాయ ప్రకాశశక్తీసహితాయేదమర్ఘ్యం స్వాహా” ఇతి సూర్యాభిముఖం
 త్రిః ప్రక్షిపేదితి సూర్యార్ఘ్యం దత్వా, తామ్రపాత్రే తీర్థజలాది నిక్షిప్య కుశైరాచ్ఛాద్య
 “మూలాస్తే ఉద్యదాదిత్యమణ్డలవర్తిన్యై శివచైతన్యమయ్యై శ్రీమదుగ్రతారాయై స్వాహా”
 ఇతి సూర్యాభిముఖం సకృద్ నిక్షిపేదిత్యర్ఘ్యవిధిం కృత్వా తీర్థాని సూర్యమణ్డలే విసృజ్య
 దేవతాం స్వహృది విసృజ్య సూర్యం దిక్పతీశ్చ ప్రణమ్య పూజాసాధనజలపూర్ణపాత్రం
 గృహీత్వా దేవతానామాని కీర్తయన్ స్వపాదాగ్రమాత్రదృష్టిర్ఘ్రహం గచ్ఛేత్ ||

అథ పూజా

[సా చ యద్యపి (౧) అభిగమనమ్, (౨) ఉపాదానమ్, (౩) ఇజ్యా, (౪) అధ్యాయః,
 (౫) యోగ ఇతి పఞ్చాధా, దేవతాగృహస్య మార్జనలేపనాదిసంస్కారోఽభిగమనమ్,
 దేవపూజాసాధనానాం గన్ధపుష్పాదీనాం సజ్గ్రహ ఉపాదానమ్, శాస్త్రోక్తమార్గేణ దేవతాయా
 పీఠపూజాపూర్వకం సాజ్ఞసావరణపూజనం మన్తార్థభావనాపూర్వకం మన్తజపశ్చేజ్యా,

దేవపూజాప్రతిపాదకశాస్త్రస్య శాబ్ద ఆర్థో వాభ్యాసోఽధ్యాయః, గురుదేవతాత్మనామకత్యేన
భావనా యోగ ఇతి భేదాత్ । తథాపి సర్వసక్త్యాహకత్యేనాతివిస్తుతతయా ఇజ్ఞా
తావన్నిరూప్యతే । | తత్ర -

ఆత్మ-స్థాన-మను-ద్రవ్య-దేవశుద్ధిస్తు పఞ్చమీ ।

యావన్న క్రియతే దేవి తావద్దేవార్చనం నహి ॥

ఇతి కులార్ణవవచనాత్ పూజాయాం పఞ్చశుద్ధేరావశ్యకత్యేన పూర్వం స్థానశుద్ధిం
కుర్యాత్ । సా చ సమూర్జనోపలేపాభ్యాం దర్పణోదరవత్ కృత్వా విచిత్రేణ వితానేన
ధ్వజేన చాలఙ్కృత్య పఞ్చవర్ణరజోభీ రేఖాకరణేన కోష్ఠపూరణేన చ భవతి । తత్ర
స్థానే సాధకోఽన్తర్గతచిత్రవృత్తిరూపం జపన్ ప్రవిశ్య “ఓః వజ్రోదకే హూః ఫట్ స్వాహా”
ఇతి మస్త్రేణ పూజాసాధనస్థూలజలపాత్రం స్వవామభాగే స్థాపయేత్ । తతః [పాత్రాన్తరేణ
జలమాదాయ] “ఓః ప్రీః స్వాహా” ఇతి మస్త్రేణ పాదౌ ప్రక్షాల్య “ఓః ప్రీః సువిశుద్ధగాత్రి
సర్వపాపాని శమయాశేషవికల్పమపనయ హూః ఫట్ స్వాహా స్వాహా” ఇతి ద్వీరాచమ్య
“ఓః మణిధరి వజ్రిణి శిఖరిణి సర్వవశక్కరి హూః ఫట్ స్వాహా” ఇతి మస్త్రేణ శిఖాం
బద్ధీయాత్ ।

అథ తారాచమనమ్

ఏతదనన్తరం తారాచమనముక్తం భైరవతస్త్రే -

తారాభేదైస్త్రిభిః పీత్యా మాయయా ఙ్గాలయేత్ కరమ్ ।

స్త్రీః హూః ఓష్ఠా ద్విరున్సృజ్య ఫట్కారైః ఙ్గాలయేత్ కరౌ ॥

ఆస్యనానేక్షణశ్రోత్రనాభివక్షఃశిరోభుజాన్ ।

వైరోచనాదిభిః స్పృష్ట్యా సర్వపాపైః ప్రముచ్యతే ॥

ఆచమ్య భైరవో భూత్వా వత్సరాత్తాం ప్రవశ్యతి । ఇతి ।

“ఓః ప్రీః స్త్రీః హూః ఫట్ తారాయై స్వాహా, ప్రీః స్త్రీః హూః ఫట్ ఏకజటాయై స్వాహా,
ప్రీః స్త్రీః హూః నీలాయై స్వాహా” ఇతి ప్రతిమస్త్రమేకైకమాచమనం కృత్వా “హీః” ఇతి కరం
ప్రక్షాల్య “స్త్రీః హూః” ఇతి క్రమేణ దక్షవామభాగయోరోష్ఠాపున్సృజ్య ఫట్ ఫట్ ఫట్ ఇతి
పునః కరౌ ప్రక్షాలయేత్ । తతో

ముఖే ఓః వైరోచనాయ నమః,

దక్షనాసాయాం ఓః అసితాభాయ నమః,

వామనాసాయాం ఓః శక్తినాభాయ నమః (శక్తిపాణ్డరాయ నమో వా),

దక్షనేత్రే ఓః పద్మనాభాయ నమః,

వామనేత్రే ఓఁ మామకాయ నమః,
 దక్షశ్రోత్రే ఓఁ నామకాయ నమః,
 వామశ్రోత్రే ఓఁ తారకాయ నమః,
 నాభౌ ఓఁ పాణ్డరాయ నమః,
 వక్షసి ఓఁ పద్మాస్తకాయ నమః,
 శిరసి ఓఁ యమాస్తకాయ నమః,
 దక్షభుజే ఓఁ విఘ్నాస్తకాయ నమః,
 వామభుజే ఓఁ నరకాస్తకాయ నమః ।

అత్ర

ముఖే నాసికయోశ్చ అఙ్గుష్ఠతర్జనీభ్యాం,
 దృశోః శ్రోత్రయోశ్చ అఙ్గుష్ఠానామికాభ్యామ్,
 నాభావఙ్గుష్ఠకనిష్ఠాభ్యామ్,
 వక్షసి శిరసి భుజయోశ్చ మధ్యమాభిస్తీసృభిరఙ్గులిభిః స్పర్శః కార్యః ।

ఇతి తారాచమనప్రయోగః ॥

అథ సామాన్యార్ఘ్యసాపనమ్

తతః పూజాస్థానం వహిశ్చేత్ పూజావేద్యాశ్చతుర్హస్తాస్తరే తిష్ఠన్ గృహే చేద్
 ద్వారదేశే తిష్ఠన్ శ్రీగురుమిష్ఠదేవతామిన్ద్రాదీశ్చ ప్రణమ్య తద్దినే దినాస్తరే వార్జితం
 కృతప్రాయశ్చిత్తైరప్యనపగతం పాపం స్వాత్మన్యవశిష్టం ధియా విమృశ్య తదపనోదాయ
 శ్లోకద్వయం పఠేత్ ।

దేవి త్వత్పదగం చిత్తం పాపాక్రాంతమభూన్మమ ।
 తన్నిఃసారయ చిత్తాన్మే పాపం ఫట్ ఫట్ ఫట్ తే నమః ॥
 సూర్యః సోమో యమః కాలో మహాభూతాని పఞ్చ చ ।
 ఏతే శుభాశుభస్యేహ కర్మణో నవ సాక్షిణః ॥

ఇతి పఠిత్వా “హూఁ ఫట్” ఇతి మన్తం జపన్ క్రోధదృష్ట్యా స్వస్య పార్శ్వద్వయమూర్ధ్వమధశ్చ
 విలోక్య స్వాస్త్యరేహగతాని దృఢపాపాని నిర్గతాని విభావ్య సుమనా భూత్వా
 ఓఁ అపసర్పస్తు తే భూతా యే భూతా దివి సంస్థితాః ।
 యే భూతా విఘ్నకర్తారస్తే నశ్యస్తు శివాజ్ఞయా ॥

ఇతి మన్తం పఠన్ సర్వతస్త్రిలసర్వపాక్షతాన్ వికీర్య స్వరోష్విమభూమివర్తినాం
విఘ్నానామపసారణం విభావ్య మూలేనాచమ్య ద్వాదశపూజార్థం సామాన్యార్థం కుర్యాత్
|

తత్ర సింహారపిష్టాతకరక్తవన్దనాన్యతమేన పరాగ్రత్రికోణవృత్తచతురస్రాత్మకం మణ్డలం
విధాయ ఓః ఆధారశక్త్యై నమ ఇతి రక్తచన్దనాక్షతైస్తన్మణ్డలం సమ్పూజ్య తత్రాధారం
సంస్థాప్యార్థపాత్రమస్త్రమస్త్రేణ ప్రక్షాల్యాధారే నిధాయ “నమః” ఇతి జలైః సమ్పూర్వ తత్ర
“గణే చ యమునే చ” ఇత్యాదినా తీర్థాన్యావాహ్య ప్రణవేన గన్ధపుష్పాక్షతాన్నిక్షిప్య
ధేనుముద్రాం ప్రదర్శయేత్ |

ఇతి సామాన్యార్థస్థాపనవిధిః ||

తతః సామాన్యార్థోదకం పాత్రాన్తరేణోద్ధృత్య ద్వారం సమ్పూర్ణ్య పాద్యాదిదానపూర్వకం
దేహాల్యా మధ్యభాగే గాః గణేశాయ నమః, గణేశస్య దక్షభాగే వాః వటుకాయ నమః,
గణేశస్య వామభాగే జ్ఞః క్షేత్రపాలాయ నమః, గణేశస్యాధోభాగే యాం యోగినిభ్యో నమః,
తతో యోగిసీనామధోభాగే గం గంజాయై నమః, గంజాయా దక్షభాగే యం యమునాయై
నమః, గంజాయా వామభాగే శ్రీః లక్ష్మ్యై నమః, గంజాయా ఆధోభాగే “ఐః సరస్వత్యై నమః”
ఇతి సమ్పూజ్య “ఓః సర్వవిఘ్నానుత్సారయోత్సారయ హూః ఫట్ స్వాహా” ఇతి మన్తేణ
దూర్వాక్షతాన్ పఠితో వికీర్య విఘ్నాన్ దేవగృహోదపసృతాన్ విచిన్త్యాభ్యన్తరం ప్రవిశేత్ |
బహిర్దేశ ఏవ పూజాయాం తద్ద్వారదేశస్య తత్రత్సానానాం భావనయోక్తదేవతాః పూజయేత్
| తతః “ఓః రక్ష రక్ష హూః ఫట్ స్వాహా” ఇతి మన్తేణ కుశైర్జలనేకరూపం భూమిశోధనం
విధాయ “ఓః పవిత్ర వజ్ర రక్ష రక్ష హూః ఫట్ స్వాహా” ఇతి భూమేరభిమన్తణం కుర్యాత్
| అత్ర భూమేరభిమన్తణం తు వామకరేణ తాం స్పృష్టోష్టక్తమన్తస్య సకృత్ పాఠ ఏవ |

అథ ఆసనవిధిః

తత్రాభిమన్తితాయాం భూమౌ రక్తవన్దనేన పరాగ్రం త్రికోణం విలిఖ్య ఓః ఆధారశక్త్యై నమః,
ఓః కూర్మాయ నమ ఇతి రక్తచన్దనాక్షతైః సమ్పూజ్య ఓః పృథివ్యా మేరుపృష్ఠ ఋషిః
సుతలం ఛన్దః కూర్మౌ దేవతా ఆసనోపవేశనే వినియోగ ఇతి పఠిత్వా |

ఓః పృథివీ త్వయా ధృతా లోకా దేవి త్వం విష్ణునా ధృతా |

త్వం చ ధారయ మాం భద్రే పవిత్రం కురు చాసనమ్ ||

ఇతి పఠన్ రక్తకమ్బలాద్యాసనం ప్రసార్య తదుపరి పంచాశతం పంచాశతం వా కుశాన్
ఆస్తీర్య హ్రీః ఆధారశక్త్యయై కమలాసనాయ నమ ఇతి పుష్పాక్షతైః సమ్పూజ్య తన్త్ర
పాదతలేనాస్పృశన్ స్వస్తికాద్యన్యతమేనాసనేనోదజ్ముఖ ఉపవిశ్యాత్మశోధనం కుర్యాత్ |

తచ్చ స్వనామాద్యక్షరస్య సానుస్వారస్య [నాభౌ హృది లలాటే] త్రిరపేన భవతి |

అథ ప్రాణాయామః

ప్రాణాయామైర్వి నా యద్యత్ కృతం కర్మ నిరర్థకమ్ |

అతో యత్నేన కర్తవ్యాః ప్రాణాయామాశ్శుభార్థిభిః ||

ఇతి కుమ్భసమ్భవవచనాత్తస్యావశ్యకత్వమ్ | మూలమస్త్రస్య తన్ముఖ్య బీజస్య ప్రణవస్య వా షోడశవారజపేన వామనాసయా వాయుమాపూర్య కనిష్ఠాఽనామాఙ్గష్టైర్నాసాపుటే నిరుద్ధ్య చతుఃషష్ఠివారజపేన కుమ్భయిత్యా ద్వాత్రింశద్వారజపేన దక్షనాసయా రేచయేత్ | ఇత్యేకః ప్రాణాయామః | ఏవం దక్షనాసయా వాయుమాపూర్య కుమ్భయిత్యా వామయా రేచయేదితి ద్వితీయః | ఏవం ప్రథమవత్ తృతీయః | అత్రాశక్తస్తు చతుర్థిః పూరణం షోడశభిః కుమ్భసమష్టాభీ రేచనం కుర్యాత్ |

ఏవం ప్రాణాయామత్రయం కృత్వా ఓః హ్రీః సువిశుద్ధగాత్రీత్యాది పూర్వోక్తాచమనమన్త్రేణ ద్విరాచమ్య ఓః శతాభిషేకే శతాభిషేకే హూః ఫట్ స్వాహా ఇతి పూజాసాధనపుష్పాణి స్వసమీపే సంస్థాప్య ఓః పుష్పకేతు రాజ్ఞార్హతే పుష్పే పుష్పే మహాపుష్పే సుపుష్పే పుష్పసమ్భవే పుష్పచయావకీర్ణే హూః ఫట్ స్వాహా ఇతి మన్తం జపన్ [దక్షకరాగ్రేణ పాత్రస్థపుష్పాణాం స్పర్శాత్] పుష్పశుద్ధిం విధాయ ఉత్తరీయాఞ్చలే వికిరైః సహ మణిదరీత్యాదిశిఖాబద్ధనమన్త్రేణ గ్రన్థిం దత్త్వా ఓః హూః ఫట్ స్వాహా ఇతి మన్తేణ కాయవాక్చిత్తాని విశుద్ధాని విభావ్య ఓః రక్ష రక్ష హూః ఫట్ స్వాహా ఇతి మన్తేణ హృది హస్తదానేనాత్మరక్షం కుర్యాత్ |

వికిరాస్తు-

లాజచన్దనసిద్ధార్థభస్మదూర్వాఙ్కూరాక్షతాః |

వికిరా ఇతి సన్నిష్ఠాః సర్వవిఘ్నాఘనాశకాః ||

ఇతి శారదోక్తా బోధ్యాః |

తతో బద్ధాఙ్గలిపుటో భూత్వా వామపార్శ్వే గుం గురుభ్యో నమః, దక్షే గం గణపతయే నమః, అగ్రే శ్రీమదుగ్రతారిణ్యై నమః ఇతి ప్రణమేత్ | తతః కరశుద్ధిం కుర్యాత్ | సాయథా - హూః ఇతి వైష్ణవమన్త్రేణ సచన్దనాని త్రీణి సుగన్ధిపుష్పాణి దక్షహస్తేనాదాయ హూః ఇతి ప్రాసాదబీజేన సమ్ముటితకరతలభ్యాం మృదు యథా స్యాత్తథా మర్దయిత్యా కరో సురభీకృత్య తాని పుష్పాణి వామకరతలే సంస్థాప్య క్లీః ఇతి కామబీజం జపన్ దక్షహస్తేన నిర్మథ్య ఓః తత్సద్ ఇతి బ్రహ్మమన్త్రేణాఘ్రాయోక్తప్రాసాదమస్త్రపూర్వకం-

హృః తే సర్వే విలయం యాన్తు యే మాం హింసన్తి హింసకాః ।

మృత్యురోగభయక్షణాః పతన్తు రిపుమస్తకే ॥

ఇతి శ్లోకరూపం మన్తం జపన్ నారాచముద్రయా ఐశాన్యాం దిశి ఊపేదితి కరశుద్ధిః । తతః
ఊర్ధ్వార్ధ్వం తాలత్రయం దత్వా మూలేన దిగ్బిన్దనం కుర్యాదితి ।
తతః-

కుల్లూకాం యో న జానాతి మమ మన్తం జపన్నరః ।

పఞ్చత్వం జాయతే తస్య అథవా వాతులో భవేత్ ॥

ఇతి నీలతన్త్రవచనాద్ హ్రీః స్త్రీః హృః ఇతి నీలతన్త్రోక్తం త్ర్యక్షరం కుల్లూకామన్తమ్, అథవా
ఓః పద్మే పద్మే మహాపద్మే పద్మావతి హ్రీః హ్రీః స్వాహా ఇతి బ్రహ్మాసంహితోక్తం
సప్తదశాక్షరం కుల్లూకామన్తం గోరోచనయా భూర్జపత్రే విలిఖ్య షట్టసూత్రేణ వేష్టితం
తాన్త్రాదిధాతువేష్టితం వా శిరసి బద్ధ్వా, అథవా కుల్లూకాక్షరాణి కేశాన్తే పఞ్చైశ్వరేణ
లిఖితాని విచిన్త్య తారణ్యజ్గతయా విష్ణుపూజనం కుర్యాత్ । కుల్లూకావిద్యాధారణోత్తరం
విష్ణుపూజాయా ఆవశ్యకత్వం తు -

మన్తవిద్యాం చ సన్ధార్య వాసుదేవం చ యోఽర్చయేత్ ।

ప్రాప్నోతి తత్ఫలం సమ్యక్ హరిసాయుజ్యతాం వ్రజేత్ ॥

ఇతి తన్త్రచూడామణీవచనాత్,

వాసుదేవో హరో బ్రహ్మ తారణీప్రకృతిస్సదా ।

ఏకమూర్తిస్సదా చిన్త్యా ఏకమూర్తిస్సదా స్థితా ॥

ఇతి గన్ధర్వతన్త్రవచనాచ్ఛావగమ్యతే । మన్తవిద్యాం కుల్లూకామ్ ।

అథ భూతశుద్ధిః

స్వాక్ష్మే ఉత్తానౌ కరో కృత్వా హంస ఇతి మన్త్రేణ కుణ్డలినిం జీవాత్మానం చ పరమశివం
ప్రాపయిత్వా పృథివీం పూణం గన్ధం పాప్యిన్ద్రియం, రసనారసోపస్థనహితే జలే
విలాయ్య, తచ్చక్షూరూపపాదసహితే తేజోమణ్డలే, తత్ త్వగిన్ద్రియస్పర్శవిషయపాణీన్ద్రియసహితే
వాయుమణ్డలే, తత్ శ్రోత్రేన్ద్రియశబ్దవాగిన్ద్రియసహితే నభోమణ్డలే, తన్మనసి, తదహజ్కారే,
తన్మహతి, తత్ప్రకృతౌ, తాం పరమశివే లీనాం విభావ్య, వామకుక్షౌ బ్రహ్మహత్వాశిరస్కం
స్వర్ణస్త్రయేభుజద్వయం సురాపానహృదయం గురుతల్పకటిం తత్సంసర్గపదద్వయమపరపాతకష
ఖండచర్మధరం రక్తనేత్రం రక్తశృత్రం పాపపురుషమఙ్గుష్టపరిమాణమధోముఖం
విచిన్త్య నాభౌ హ్రీఃకారం రక్తవర్ణం ధ్యాత్వా తస్య షోడశవారజపేన పూరకేణ

తద్భిజ్ఞోత్థితవహ్నినా సపాపపురుషం శరీరం దగ్ధం విచిన్త్య హృది స్త్రీకారం
 పీతవర్ణం ధ్యాత్వా తస్య చతుఃషష్ఠివారజపేన కుముభుకేన తదుత్థవాయునా భస్మ
 సముత్సార్యం శిరసి శ్వేతం హూఁకారం ధ్యాత్వా తస్య ద్వాత్రింశద్వారజపేన
 రేచకేన తదుత్థామృతధారయా అస్తి ప్లావయిత్వా సమస్తం జగదాప్లావయేత్ | తత
 ఆత్మానమపగతవ్యథం నిర్మలం దేవతాయా అభేదేన ధ్యాయేత్ | తస్మిన్ విశ్వవ్యాపకజలే
 ఆఃకారాద్దక్షపజ్జుజం తదుపరి టాఁకారాత్ శ్వేతకమలం తత్ర ధూమ్రవర్ణ హూఁకారం
 ధ్యాత్వా హూఁకారోత్పన్నాం హూఁబీజభూషితాం కర్తవాం ధ్యాత్వా కర్తవాం పరిగతం
 ధ్యాయేదాత్మానం తారణీమయమితి | తతో ధ్యానం ప్రత్యాశీఢవదామిత్యాది | లలాటే
 శ్వేతాస్థిచతుష్టయాన్వితకపాలపచ్చుతయయుతాం పార్శ్వద్వయేన నీలోత్పలమాలాం
 నీలనాగబద్ధజటాజూటాం రక్తనాగకుణ్డలాం శుభ్రనాగహారాం దూర్వాభనాగోపవీతాం
 సరక్తమాంసఖణ్డమణ్డతముష్టినివిష్టజటాజూటలగాన్గుగ్రఖణ్డభూషితోర్ధ్వదక్షకరాం తదధస్తాద్
 దక్షహస్తేన హూఁ బీజభూషితకర్తృకాధరాం వామోర్ధ్వకరే త్రిజగజ్జుడ్యసమేతశుభ్రకపాలధరామధస్తా
 లోత్పలకరాం ధూమ్రాభనాగకేయూరాం పీతనాగకజ్జుణాం శవారూఢాం నిర్భరయన్త్రణధియా
 శవహృదయగతసజ్జుచితదక్షిణచరణాం శవపాదద్వయోపరి స్థితప్రసారితవామచరణాం
 కున్దాభనాగకటిసూత్రామిషద్రక్తనాగనూపురాం సద్యఃకృత్తగలద్రక్తధారాన్యోన్యకేశగ్రథితపాదలమ్బిత
 జ్వలదనలచితామధ్యస్థితాం ద్వీపిచర్మోపరివస్త్రాం దేవీం విభావ్య దేవీరూపమాత్మానం
 విభావయేత్ | తస్మిన్ పరమాత్మనో దేహే భిన్నాభిన్నతయా స్థితాం విద్యుల్లతాభాసురాం
 శబ్దబ్రహ్మోత్మకపఞ్చాశనాత్మకాప్రకృతిభూతాం హ్రీఃకారస్వరూపాం మాయాపదార్థభూతాం
 శక్తిం విచిన్త్య తస్యాః సకాశాదాకాశం తతో వాయుస్తతోఽగ్నిస్తత ఆపోఽదభ్యః పృథివీతి
 పఞ్చభూతాని క్రమేణోత్పన్నాని విభావ్యైతేభ్యోఽపి భూతేభ్యః స్వీయం సూక్ష్మశరీరం
 తేజోరూపం దేవతారాధనయోగ్యముత్పన్నం విభావయేత్ | తతః సోఽహమితి మన్త్రేణ
 కుణ్డలిసీద్వారా జీవాత్మానం హృత్కమలమానీయ కుణ్డలిసీం మూలాధారే స్థాపయేత్ |

శరీరాకారభూతానాం భూతానాం యద్విశోధనమ్ |

ఆవ్యయబ్రహ్మసంయోగాత్ భూతశుద్ధిరియం మతా || ఇతి | *

[అఙ్కయోరుత్తానకరోకృత్వా పాదాగ్రాదిజానుపర్యంతం భూమణ్డలమ్, తతో
 నాభిపర్యంతమపామ్, తతో హృత్పర్యంతం తేజసః, తతో భ్రూమధ్యపర్యంతం వాయోః,
 తతో బ్రహ్మరస్థిపర్యంతం గగనస్యేత్యేవం భూతమణ్డలాని విచిన్త్య మూలాధారే
 హూఁకారోత్థధ్యనినా ప్రబుద్ధాం యథాక్రమం సంహృతభూతతత్త్వాం సుషుమ్నాధ్యనా
 స్వాధిష్ఠానాదిచక్రాణి భిత్వా గచ్ఛన్తీం కుణ్డలిసీం విభావ్య | హంస ఇతి మన్తం జపన్
 ప్రదీపకలికాకారం హృద్వర్తినం జీవాత్మానం గృహీత్వా బ్రహ్మరస్థోపరిగతసహస్రదలసరోజవర్తిన
 సచ్చిదానన్దరూపే పరమశివే సతత్త్వం జీవం సంయోజ్య తత్రైవ లీనాం చ తాం విభావయేత్

।

తతః -

తతః పురుషనిభం పాపమనాదిభవసశ్చితమ్ ।
 బ్రహ్మహత్యాశిరస్కం చ స్వర్ణస్త్రేయభుజద్వయమ్ ॥
 సురాపానహృదా యుక్తం గురుతల్పకటిద్వయమ్ ।
 తత్సంయోగపదద్వన్ద్యమజ్గప్రత్యజ్గపాతకమ్ ॥
 ఉపపాతకరోమాణం రక్తశ్మశ్రువిలోచనమ్ ।
 ఖడ్గచర్మధరం క్రుద్ధమజ్గపృష్ఠపరిమాణకమ్ ॥
 అధోముఖం కృష్ణవర్ణే దక్షకుక్షో విచిన్తయేత్ ।

ఇతి జ్ఞానోన్నయనోక్తం పాపపురుషం విచిన్తయేత్ । తతో నాభౌ ప్రీఠ బీజం రక్తవర్ణే ధ్యాత్వా
 తద్బిజోత్థవహ్నినా పాపదేహం శుష్కం దగ్ధం చ విచిన్త్య హృదయే స్త్రీః బీజం పీతవర్ణే
 విచిన్త్య తదుత్థేన వాయునా పాపపురుషభస్మ బహిః ప్రక్షిప్య భ్రూమధ్యే హూః బీజం
 పూర్ణచన్ద్రనిభం ధ్యాత్వా రేచకేన తద్బిజాద్గలితామృతేన తద్భస్మమాప్లావ్య పిణ్డీకృత్య
 యథాపూర్వే స్థూలదేహముత్పన్నం విభావయేత్ । తతస్తయామృతవృష్ట్యా సమస్తాం
 మహిం ప్లావయేత్ । తత ఆత్మానం నిర్లేపం నిర్గుణం శుద్ధం తారణీమయం క్షణం విమృశ్య
 అన్తరిక్షే ఆకారాద్రక్తపక్ష్మజం తదుపరి టాక్కారం తస్మాత్ శ్వేతపద్మం తదుపరి నీలవర్ణే
 హూఃకారం విచిన్త్య తదుపరి కర్పకాం హూఃకారబీజలాఙ్గితాం విచిన్త్య తస్యా ఉపరి
 చిద్రూపం పరమాత్మనో దేహం విచిన్త్య తస్మిన్ పరమాత్మనో దేహే భిన్నాభిన్నతయా
 స్థితాం విద్యుల్లతాభాసురాం శబ్దబ్రహ్మోత్పకపఞ్చాశనాత్మకాప్రకృతిభూతాం
 ప్రీఠకారస్వరూపాం మాయాపదార్థభూతాం శక్తిం విచిన్త్య తస్యాః సకాశాదాకాశమాకాశాద్
 వాయుర్వాయోరగ్నిరగ్నిరాపోఽదభ్యః పృథివీతి పఞ్చభూతాని క్రమేణోత్పన్నాని
 విభావ్యైతేభ్యోఽపి భూతేభ్యః స్వీయనూక్ష్యశరీర తేజోరూపం దేవతారాధనయోగ్యముత్పన్నం
 విభావయేత్ । తతః పరమశివసంకాదమృతమయం జీవాత్మానం సోఽహమితి మన్తం జపన్
 కుణ్డలిన్యా హృదయస్థానం నీత్వా కుణ్డలినిం చ మూలాధారస్థితస్వయంభూలిజ్ఞేన
 సార్థత్వలయాకారేణ వేష్టయిత్వా స్థితాం విచిన్తయేత్ । ఇత్థం భావనాసిద్ధం చ
 సూక్ష్మదేహం తారణీరూపం భావయేదితి భూతశుద్ధిః ।

అశక్తస్తు మూలాధారోత్థితకుణ్డలిన్యా హృద్వర్తిజీవాత్మానం హంస ఇతి మన్తేణ
 బ్రహ్మారన్యస్థపరమశివే సంయోజ్య సోఽహమితి మన్తేణ జివపరమాత్మనోరైక్యం విచిన్త్య
 తస్మాద్ బ్రహ్మణః ప్రాదుర్భూతం నూతనం శరీరం భావయేదితి ।
 అన్తరిక్షే తతో ధ్యాయేదాకారాద్రక్తపక్ష్మజమ్ ।

తస్యోపరి పునర్ధ్యాయేట్టాఙ్కారాత్ శ్వేతపక్వజమ్ ॥
 భూయస్తస్యోపరి ధ్యాయేత్ హూఁకారాన్నిలపక్వజమ్ |
 తస్యోపరి పునర్ధ్యాయేత్ కర్తృకాం బీజలాఙ్ఘతామ్ ॥
 కర్తృకపరిగతం ధ్యాయేదాత్మానం తారీణీమయమ్ |
 శ్మశానం తత్ర సఙ్ఘీస్త్య తత్ర కల్పతరుం స్మరేత్ ॥
 తస్మాలే మణిపీఠం చ నానామణివిభూషితమ్ |
 శివాభిర్బహుమాంసాస్థిమోదమానాభిరస్తతః ॥
 చతుర్దిక్షు శవా ముణ్ణాశ్చితాఙ్కారాస్థిభూషితాః |
 తస్మధ్యే భావయేద్దేవీం యథోక్తధ్యానయోగతః ॥
 ప్రత్యాలీఢపదాం ఘోరాం ముణ్ణమాలావిభూషితామ్ |
 ఖర్వో లమ్బాదరీం భీమాం వ్యాఘ్రచర్మావృతాం కఠౌ ॥
 నవయావనసమృన్నాం సర్వాభరణభూషితామ్ |
 చతుర్బుజాం లలజ్జిహ్వీం మహాభీమాం వరప్రదామ్ ॥
 ఖడ్గకర్తృసమాయుక్తసవ్యే తరభుజద్వయామ్ |
 కపాలోత్పలసంయుక్తసవ్యపాణియుగాన్వితామ్ ॥
 పిఙ్గోగ్రైకజటాం ధ్యాయేన్మౌలావక్షోభ్యభూషితామ్ |
 బాలార్కమణ్ణలాకారలోచనత్రయభూషితామ్ ॥
 జ్వలచ్చితామధ్యగతాం ఘోరదంష్ట్రాకరాలినీమ్ |
 సావేశసేరవదనాం స్త్యలఙ్కారవిభూషితామ్ ॥
 విశ్వవ్యాపకతోయాస్తః శ్వేతపద్మోపరి స్థితామ్ |
 అక్షోభ్యో దేవీమూర్ధన్యస్త్రీమూర్తిర్నాగరూపధృక్ ॥]*

ఇతి భూతశుద్ధిః ॥

* అత్ర భూతశుద్ధిః ప్రకారద్వయం దర్శితమ్ | కోష్ఠాస్తర్గతః ప్రకారః “దు” మాతృకానుసారీ విస్తరః, “ప” మాతృకానుసారీ ప్రకారశ్చ సజ్జిప్తః |

అథ జీవన్యాసః

అస్య శ్రీప్రాణప్రతిష్ఠామస్త్రస్య -
 శిరసి బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరేభ్య ఋషిభ్యో నమః |

ముఖే ఋగ్యజుఃసామభ్యః ఛన్దోభ్యో నమః ।
 హృదయే ప్రాణశక్త్యై దేవతాయై నమః ।
 గుహ్యే ఆం బీజాయ నమః ।
 పాదయోః ప్రీః శక్తయే నమః ।
 నాభౌ క్రోః కీలకాయ నమః ।

ఇతి విన్యస్య మమ ప్రాణశక్తిప్రతిష్ఠార్థే వినియోగ ఇతి కృతాంజ్జులిరుక్తవా -

ఆః ప్రీః క్రోః అం కం ఖం గం ఘం జం ఆకాశవాయ్వగ్నిసలిలపృథివ్యాత్మనే ఆం
 హృదయాయ నమః ।

ఆః ప్రీః క్రోః ఇం చం ఛం జం ఝం ఞం శబ్దస్పర్శరూపరసగంధాత్మనే ఈం శిరసే స్వాహా
 ।

ఆః ప్రీః క్రోః ఉం టం ఠం డం ఢం ణం శ్రోత్రత్వకృష్ణుర్జిహ్వప్రాణాత్మనే ఊం శిఖాయై
 వషట్ ।

ఆః ప్రీః క్రోః ఏం తం థం దం ధం నం వాక్పాణిపాదపాయూపస్థాత్మనే ఐం కవచాయ
 హూః ।

ఆః ప్రీః క్రోః ఓం పం ఫం బం భం మం వచనాదానగమనవిసర్గానన్దాత్మనే ఔం
 నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।

ఆః ప్రీః క్రోః అం యం రం లం వం శం షం సం హం ఙం మనోబుద్ధ్యహృక్కారచిత్తాత్మనే
 ఆః ఆస్త్రాయ ఫట్ ।

ఇతి మన్త్రానఙ్గష్ఠాదితలాంతం కరయోర్విన్యస్య హృదయాదిషడఙ్గేష్యపి న్యసేత్ । తతో
 నాభ్యాదిపాదాగ్రాంతం ఆం నమః,

కణ్ఠాదినాభ్యంతం ప్రీం నమః,
 మూర్ధాదికణ్ఠాంతం క్రోః నమః ।
 యం త్వగాత్మనే నమః,
 రం అస్మగాత్మనే నమః,
 లం మాంసాత్మనే నమః,
 వం మేదాత్మనే నమః,
 శం అస్థ్యాత్మనే నమః,
 షం మజ్జాత్మనే నమః,
 సం శుక్రాత్మనే నమః,
 హం ప్రాణాత్మనే నమః,
 ఙం జ్ఞానాత్మనే నమః

ఇతి యాదీన్ హృది విన్యస్య సమస్తేన ప్రాణప్రతిష్ఠామస్త్రేణ సకృద్ వ్యాపకం కృత్వా ధ్యాయేత్ -

రక్తాబ్ధిపోతారుణపద్మసంస్థాం

పాశాంకశావిషుశరాసబాణాన్ ।

శూలం కపాలం దధతీం కరాబ్జై

రక్తాం త్రినేత్రాం ప్రణమామి దేవీమ్ ॥

వామాద్యూర్ధ్వయోరాద్యే, తదాద్యధఃస్థయోరన్యే, తదాద్యధఃస్థయోరపర ఇత్యాయుధధ్యానమ్ । ఇతి ధ్యాత్వా హృది లేలిహాముద్రయా సహితం దక్షహస్తం నిధాయ “ఆః హ్రీః క్రోః హంసః తారిణ్యాః ప్రాణా ఇహ ప్రాణాః ఆః హ్రీః క్రోః హంసః తారిణ్యాః జీవ ఇహ స్థితః ఆః హ్రీః క్రోః హంసః తారిణ్యాః సర్వేన్ద్రియాణి ఆః హ్రీః క్రోః హంసః తారిణ్యా వాఙ్మనోనేత్రశోత్రపూణప్రాణా ఇహోగత్య సుఖం చిరం తిష్ఠన్తు స్వాహా” ఇతి పఠిత్వా షోడశసంస్కారసిద్ధ్యర్థం షోడశవారం ప్రణవం పఠేత్ । అత్రాత్మప్రాణప్రతిష్ఠాయామముష్యపదస్థానే మమేతి పఠన్తి కేచిత్ । తచ్చిన్త్యమ్ । తథా చ రుద్రయామలే -

అముకపదం హి యద్రూపం యత్ర మస్త్రే చ దృశ్యతే ।

సాధ్యాభిధానం తద్రూపం తత్ర స్థానే నియోజయేత్ ॥ ఇతి ।

అథ మాతృకాన్యాసః

అస్యావశ్యకత్వం తు ఫేత్కారిణీతస్త్రే-

మన్తా మూకత్వమాయాన్తి విన్యాసేన వినా లిపేః ।

సర్వమస్త్రప్రసిద్ధ్యర్థం తస్మాదాదౌ లిపిం న్యసేత్ ॥ ఇతి ।

సానుస్వారైః షోడశస్వరైః పూరకః । తథైవ కాదిమాన్తైః పఞ్చవింశత్యా

కుమ్భకః । యాదిక్షాన్తైర్దశభీ రేచకః । ఇత్థం ప్రాణాయామత్రయం కృత్వా శిరసి అస్య శ్రీమాతృకామస్త్రస్య బ్రహ్మణే ఋషయే నమః । ముఖే గాయత్రీఛన్దసే నమః । హృది శ్రీ మాతృకాసరస్వత్యై దేవతాయై నమః । గుహ్యే హలోఘ్నీ బీజేభ్యో నమః । పాదయోః స్వరేభ్యః శక్తిభ్యో నమః । నాభౌ అవ్యక్తాయ కీలకాయ నమః । మమ సర్వాభీష్టసిద్ధయే తారిణ్యజ్ఞతయా మాతృకాన్యాసే వినియోగ ఇతి స్మృత్వా

అం కం ఖం గం ఘం ఙం ఆం హృదయాయ నమః ।

ఇం చం ఛం జం ఝం ఞం ఈం శిరసే స్వాహా ।

ఉం టం ఠం డం ఢం ణం ఊం శిఖాయై వషట్ ।

ఏం తం థం దం థం నం ఐం కవచాయ హూఁ ।

ఓం పం ఫం బం భం మం ఔం నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।

అం యం రం లం వం శం షం సం హం శం ఙం అః అస్త్రాయ ఫట్ ।

ఇతి మన్త్రానఙ్గాస్తాదితలాంతం కరయోర్బృదయాద్యస్త్రాస్త్రమణ్ణేషు చ విన్యస్య ధ్యాయేత్ -

పఞ్చాశద్వర్ణభేదైర్విహితవదనదోఃపాదయుక్కుక్షివక్షోదేశాం

భాస్వత్కపర్దాకలితశశికలామిస్తుకున్దావదాతామ్ ।

అక్షస్రక్కుమ్భచిన్తాలిఖితవరకరాం శ్రీక్షణాం పద్మసంస్థా-

మచ్ఛాకలాపమతుచ్ఛస్తనజఘనభరాం భారతీం తాం నమామి ॥

దక్షోర్ధ్వకరమారభ్య దక్షాధఃకరపర్వస్త్రమాయుధధ్యానమ్ । చిన్తాలిఖితం పుస్తకమ్

। ఇతి బ్రహ్మారణ్యస్థవర్ణారవిన్దే ధ్యాత్వా తాలుమూలస్థవిశుద్ధిచక్రే షోడశదలేషు

స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేన అం నమ, ఆం నమ ఇత్యాది ప్రతిమన్త్రమేకైకం స్వరం మనసా న్యసేత్

। తతో హృదయస్థేఽనాహత చక్రే ద్వాదశదలేషు తథైవ కాదిరాన్తాన్ ద్వాదశవర్ణాన్

న్యసేత్ । తతో నాభిస్థమణిపూరకే చక్రే దశదలేషు డాదిఫాన్తాన్ దశవర్ణాన్ తథైవ న్యసేత్

। తతో లిఙ్గమూలే

స్వాధిష్ఠానచక్రే షడ్దలేషు బాదిలాన్తాన్ షడ్వర్ణాన్ తథైవ న్యసేత్ । తతో మూలాధారే

చతుర్దలేషు పాదిసాన్తాన్ చతురో వర్ణాన్ తథైవ న్యసేత్ । తతో భ్రూమధ్యస్థాఙ్గాచక్రే ద్వయోః

పత్రయోః హం ఙం ఇతి వర్ణద్వయం న్యసేత్ ।

ఇతి అస్త్రాత్పకాన్యాసః ॥

తతో బహిర్మాతృకాన్యాసః

అం నమః శిరసి ।

ఆం నమో ముఖవృత్తే ।

ఇం నమ ఈం నమో దక్షవామనేత్రయోః ।

ఉం నమ ఊం నమో దక్షవామశ్రోత్రయోః ।

ఋం నమ ౠం నమో దక్షవామస్థూణయోః ।

౞ం నమ ౞ం నమో దక్షవామగణ్డయోః ।

ఏం నమ ఐం నమ ఊర్ధ్వాధరౌష్ఠయోః ।

ఓం నమ ఔం నమ ఊర్ధ్వాధరదస్తపక్ష్మ్యోః ।

అం నమస్తాలుమూలే ।

అః నమో జిహ్వాయామ్ ।

కం నమః ఖం నమో గం నమో ఘం నమో జం నమ ఇతి దక్షిణాంసకూర్పరమణీబన్ధాఙ్గలీమూలతద్గ్ర
 |
 చం నమః ఛం నమో జం నమో ఝం నమో ఇఞం నమో వామాంసకూర్పరమణీబన్ధాఙ్గలీమూలతద్గ్ర
 |
 టం నమః ఠం నమో డం నమో ఢం నమో ణం నమో దక్షిణజఙ్గామూలసన్నిపాదమూలాఙ్గలీమూలతద్గ్ర
 |
 తం నమః థం నమో దం నమో ధం నమో నం నమో వామజఙ్గామూలసన్నిపాదమూలాఙ్గలీమూలతద్గ్ర
 |

పం నమో దక్షపార్శ్వే ।
 ఫం నమో వామపార్శ్వే ।
 బం నమః పృష్ఠే ।
 భం నమో నాభౌ ।
 మం నమో జఠరే ।
 యం త్వగాత్మనే నమో హృది ।
 రం అస్మగాత్మనే నమో దక్షిణే ।
 లం మలమాంసాత్మనే నమః కకుడి ।
 వం మేదాత్మనే నమో వామాంసే ।
 శం అస్థ్యాత్మనే నమో హృదాదిదక్షిణపాణ్యస్తే ।
 షం మజ్జాత్మనే నమో హృదాదివామపాణ్యస్తే ।
 సం శుక్రాత్మనే నమో హృదాదిదక్షపాదే ।
 హం జీవాత్మనే నమో హృదాదివామపాదే ।
 శం పరమాత్మనే నమో హృదాదిజఠరే ।
 ఙం జ్ఞానాత్మనే నమో హృదాదిముఖే న్యసేత్ ।
 బిన్దుయోగస్తు మాతృకాణాం వీర్యయోజనాయ, అత ఏవాసాం బీజత్వసిద్ధిరపీతి
 సమ్ప్రదాయః ।
 ఇతి కేవలమాతృకాన్యాసః ॥

అథ సృష్టిమాతృకాన్యాసః

శిరసి ఓః అః నమ ఇత్యారభ్య హృదాదివక్త్రాంతం ఓః ఙః నమ ఇత్యన్తముక్తమాతృకాస్థానేషు
 సవిసర్గమాతృకాం న్యసేత్ ।
 ఇతి సృష్టిమాతృకాన్యాసః ॥

అథ స్థితిమాతృకాన్యాసః

ఋష్యాదిన్యాసాన్ పూర్వవత్ కృత్వా స్థితిమాతృకాం ధ్యాయేత్ -
 అక్షస్రజం హరిణపోతముదగ్రటక్కుం
 విద్యాం కరైరవిరతం దధతీం త్రినేత్రామ్ ।
 అర్ధేన్దుమాలిమరుణామరవిన్దువాసాం
 వర్ణేశ్వరీం ప్రణమత స్తనభారనమ్రామ్ ॥

ఇతి వర్ణారవిన్దే ధ్యాయత్వా దక్షపాదగుల్ఫే ఓః డఃః నమస్తదఙ్గలిమూలే ఓః ఠఃః నమ ఇత్యాది
 దక్షపాదజానుని ఓః తఃః నమ ఇత్యన్తముక్తస్థానేష్యేవ బిన్దువిసర్గయుతాం మాతృకాం
 న్యసేత్ ।
 ఇతి స్థితిమాతృకాన్యాసః ॥

అథ సంహారమాతృకాన్యాసః

ఋష్యాదిన్యాసాన్ పూర్వవదేవ కృత్వా సంహారమాతృకాం ధ్యాయేత్ -
 సిన్ధూరకాన్తిమమితాభరణాం త్రినేత్రాం
 విద్యాక్షనూత్రమృగపోతవరాం దధానామ్ ।
 పార్శ్వస్థితాం భగవతీమపి కాఞ్చనాభాం
 ధ్యాయేత్ కరాబ్జఘృతపుస్తకవర్ణమాలామ్ ॥

ఇతి వర్ణారవిన్దే ధ్యాయత్వా హృదాదివక్త్రాన్తం ఓః క్షం నమో హృదాదినాభ్యన్తం ఓః లం నమ
 ఇత్యాది శిరసి ఓః అం నమ ఇత్యన్తం బిన్దుయుతమాతృకాముక్తస్థానేష్యేవ న్యసేత్ ।
 ఇతి సంహారమాతృకాన్యాసః ॥

బహిర్మాతృకాన్యాసా

అఙ్గుష్ఠానామికాభ్యామేవ కార్యాః, “అఙ్గుష్ఠానామికాభ్యాం చ న్యాసః సర్వత్ర
 సమ్మతః” ఇతి పద్యవాహినీవచనాత్ । ఇదం చ న్యాసేషు ముద్రాణామనుపాదానే, తేన
 ఋష్యాదిన్యాసస్తతస్ముద్రాభిరేవ భవతి, తత్ర ముద్రావిశేషాణాముపాదానాదితి । యస్త్వి
 గౌతమీయోక్తో మాతృకాన్యాసస్థలీయోఽఙ్గులినియమః, స తు వైష్ణవమద్రాఙ్గమాతృకాన్యాసవిషయ
 ఇతి ధ్యేయమ్ ।

అత్ర బ్రహ్మచారిణః సృష్టిస్థితిసంహారాన్ కృత్వా పునః సృష్టిః | గృహిణస్తు పునః సృష్టిస్థితి
| యత్వివేఖానసయోస్తు పునః సృష్టిస్థితిసంహారా ఇతి వివేకః |

అథ తారోత్తైకపంచాశతకలామాతృకాన్యాసః

శ్రీకణ్ఠాద్యాన్ శమ్భుభక్తో వైష్ణవః కేశవాదికాన్ |

గణేశాద్యాస్తు తత్సేవీ శాక్తో యో మాతృకాకలాః ||

ఇతి వచనాత్ కలామాతృకాన్యాస ఆవశ్యకః |

అస్య శ్రీకలామాతృకాన్యాసస్య శిరసి ప్రజాపతిఋషయే నమః | ముఖే గాయత్రీఋషినే నమః
| హృదయే శ్రీకలామాతృకాసరస్వత్యై దేవతాయై నమః | గుహ్యే హల్ఫోభ్యో బీజేభ్యో నమః
| పాదయోః స్వరేభ్యః శక్తిభ్యో నమః | నాభౌ అవ్యక్తాయ కీలకాయ నమః | మమ
సర్వాభీష్టసిద్ధయే శ్రీతారామస్త్రాజ్ఞతేన న్యాసే వినియోగః ||

ఇతి కృతాంజులిరుక్తాః

అం ఓం ఆం హృదయాయ నమః,

ఇం ఓం ఈం శిరసే స్వాహా,

ఉం ఓం ఉం శిఖాయై వషట్,

ఏం ఓం ఐం కవచాయ హూం,

ఓం ఓం ఔం నేత్రత్రయాయ వోషట్,

అం ఓం అః అస్త్రాయ ఫట్

ఇతి మన్త్రానఙ్గుష్ఠాదితలాంతం కరయోర్హృదయాద్యస్త్రాస్త్రమణ్డేషు చ విన్యస్య ధ్యాయేత్ -

హస్తైః పద్మం రథాం గుణమథ హరిణం పుస్తకం వర్ణమాలాం

టంకం శుభ్రం కపాలం దరమమృతలసద్ధేమకుమ్భం పహస్తీమ్ |

ముక్తావిద్యుత్ప్రయోదస్ఫటికనవజపాబన్ధురైః పంచువక్త్రై

స్త్రిశైర్వక్షోజనమాం సకలశశినిభాం శారదాం తాం నమామి ||

వామాద్యధఃకరయోరాద్యే తదాద్యూర్ధ్వయోరన్యే తదాద్యూర్ధ్వయోరన్యే |

ఇత్యాయుధధ్యానమ్ | గుణస్త్రిశూలం, దరః శఙ్ఖః | ఇతి వర్ణారవిన్దే ధ్యాయత్వా

కేవలమాతృకాస్థానేషు న్యసేత్ |

ఓం అం నివృత్యై నమః |

ఓం ఆం ప్రతిష్ఠాయై నమః |

ఓం ఇం విద్యాయై నమః |

ఓం ఈం శాస్త్యై నమః |

- ఓఁ ఉం ఇన్ధికాయై నమః ।
 ఓఁ ఊం దీపికాయై నమః ।
 ఓఁ ఋం రేచికాయై నమః ।
 ఓఁ ఋం మోచికాయై నమః ।
 ఓఁ ఌం పరాయై నమః ।
 ఓఁ ఌం సూక్ష్మాయై నమః ।
 ఓఁ ఏం సూక్ష్మమృతాయై నమః ।
 ఓఁ ఐం జ్ఞానామృతాయై నమః ।
 ఓఁ ఓం ఆప్యాయిన్యై నమః ।
 ఓఁ ఔం వ్యాపిన్యై నమః ।
 ఓఁ అం వ్యోమరూపాయై నమః ।
 ఓఁ ఆః ఆనన్తాయై నమః ।
 ఓఁ కం సృష్ట్యై నమః ।
 ఓఁ ఖం ఋద్ధ్యై నమః ।
 ఓఁ గం సృష్ట్యై నమః ।
 ఓఁ ఘం మేధాయై నమః ।
 ఓఁ జం కాన్త్యై నమః ।
 ఓఁ చం లక్ష్మ్యై నమః ।
 ఓఁ ఛం ద్యుత్యై నమః ।
 ఓఁ జం స్థిరాయై నమః ।
 ఓఁ ఝం స్థిత్యై నమః ।
 ఓఁ ఞం సిద్ధ్యై నమః ।
 ఓఁ టం జరాయై నమః ।
 ఓఁ ఠం పాలిన్యై నమః ।
 ఓఁ డం క్షాన్త్యై నమః ।
 ఓఁ ఢం ఈశ్వర్యై నమః ।
 ఓఁ ణం రత్నై నమః ।
 ఓఁ తం కామికాయై నమః ।
 ఓఁ థం వరదాయై నమః ।
 ఓఁ దం హ్లాద్యై నమః ।
 ఓఁ ధం ప్రీత్యై నమః ।

- ఓఁ నం దీర్ఘాయై నమః ।
 ఓఁ పం తీర్ణాయై నమః ।
 ఓఁ ఘం రౌద్ర్యై నమః ।
 ఓఁ బం భయాయై నమః ।
 ఓఁ భం నిద్రాయై నమః ।
 ఓఁ మం తన్ద్రాయై నమః ।
 ఓఁ యం క్షుధాయై నమః ।
 ఓఁ రం క్రోధాయై నమః ।
 ఓఁ లం క్రీయాయై నమః ।
 ఓఁ వం ఉత్కర్ష్యై నమః ।
 ఓఁ శం మృత్యురూపాయై నమః ।
 ఓఁ షం పీతాయై నమః ।
 ఓఁ సం శ్వేతాయై నమః ।
 ఓఁ హం అరుణాయై నమః ।
 ఓఁ శం అసితాయై నమః ।
 ఓఁ క్షం అనంతాయై నమః ।
 ఇతి ప్రణవాదినమోస్తేన ।

ఇతి కలామాతృకాన్యాసః ॥

అథ షోఢాన్యాసః

తస్తమాడామణౌ -

రుద్రైస్తు ప్రథమో న్యాసో ద్వితీయస్తు గృహైర్మతః ।
 లోకపాలైస్తుతీయః స్యాచ్ఛివశక్తయా చతుర్థకః ॥
 తారాదిభిః పంచమః స్యాత్ షష్ఠః పీఠైర్నిగద్యతే ।
 ఏతేన సహితా రుద్రాః పంచాశత్ పరికీర్తితాః ॥
 బిన్దయుక్తైర్మాతృకారైస్త్వక్షరీ పూర్వపూర్వకైః ।
 జ్ఞేనైర్నమోనైర్దేవేశి విన్యసేత్తాన్ క్రమాత్ సుధీః ॥
 తారీణీ త్స్వక్షరీ ప్రోక్తా భవబన్ధవినాశినీ ।
 నీలవర్ణాం త్రినయనాం శవాసనసమున్నతామ్ ।
 బిభ్రతీం వివిధాకల్పాన్మౌలావక్షోభ్యభూషితామ్ ॥ ఇతి ।

అథ ప్రయోగః

- ప్రీఠాః త్రీం హూః అం శ్రీకణ్ఠేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఆం అనస్తేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఇం సూక్ష్మేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఈం త్రిమూర్తీశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఉం అమరేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఊం అర్చిశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఋం భారభూతీశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ౠం అతిథీశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఌం స్థాణవీశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ౡం హరేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఏం రిఘ్ణీశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఐం భౌతికేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఓం సద్యోజాతేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఔం అనుగ్రహేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఆం అక్రూరేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఆః మహాసేనేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః కం క్రోధీశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఖం చణ్డేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః గం పక్షాన్తకేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఘం శివోత్తమేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః జం ఏకరుద్రేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః చం కూర్మేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఛం ఏకనేత్రీశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః జం చతురాననేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఝం అజేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఞం సర్వేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః టం సోమేశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః ఠం లాఙ్గలీశాయ నమః ।
 ప్రీఠాః త్రీం హూః డం దారకేశాయ నమః ।

- ప్రీఁ త్రీం హూఁ థం అర్థనారీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ ణం ఉమాకాన్తేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ తం ఆషాఢీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ థం దణ్ణీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ దం అత్తీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ థం మీనేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ నం మేషేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ పం లౌహితేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ ఫం శిఖీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ బం ఛగలణ్ణేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ భం ద్విరణ్ణేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ మం మహాకాలేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ యం త్వగాత్మనే వాణీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ రం అస్సగాత్మనే భుజ్జేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ లం మాంసాత్మనే పినాకీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ వం మేదాత్మనే ఖణ్ణీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ శం అస్థ్యాత్మనే వకేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ షం మజ్జాత్మనే శ్వేతేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ సం శుక్రాత్మనే భృగ్వీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ హం ప్రాణాత్మనే నకులీశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ శం శక్త్యాత్మనే శివేశాయ నమః ।
 ప్రీఁ త్రీం హూఁ ఊం క్రోధాత్మనే సంవర్తేశాయ నమః ।

ఇత్యుక్తానామికాభ్యాం మాతృకాస్థానేషు న్యసేత్ । ఏషాం రుద్రాణాం ధ్యానం తు -

“ఏతే రుద్రాః స్మృతా రక్తా ధృతశూలకపాలకాః” ఇతి ।

కేచిత్తు “రుద్రైశ్చ ప్రథమో న్యాసః” ఇత్యుక్త రుద్రపదం స్వీయశక్తీనాముపలక్షణం
 మన్వానా రుద్రాన్ సశక్తికాన్ ప్రయుజ్జువే । తథా చ తేషాం మతే ప్రీఁ త్రీం హూఁ అం
 శ్రీకణ్ణేశాయ పూర్ణోద్ధర్వై నమ ఇత్యాదయః ప్రయోగా బోధ్యాః । పూర్ణోద్ధర్వాదిశక్తయస్తు
 శారదాతిలకాదౌ ద్రష్టవ్యాః । విస్తరభియానుపయోగాచ్చాత్ర న లిఖితాః ॥

అథ గ్రహన్యాసః

హృదయే హ్రీః శ్రీః హూః అం ఆం ఇం ఈం ఉం ఊం ఋం ౠం ఌం ౡం ఏం ఐం ఔం అం ఆః రక్షవర్ణాయ సూర్యాయ నమః ।

భూమధ్యే హ్రీః శ్రీః హూః యం రం లం వం శుక్లవర్ణాయ సోమాయ నమః ।

నేత్రత్రయే హ్రీః శ్రీః హూః కం ఖం గం ఘం జం లోహితవర్ణాయ మజ్జలాయ నమః ।

హృదయవృత్తే హ్రీః శ్రీః హూః చం ఛం జం ఝం ఞం శ్యామవర్ణాయ బుధాయ నమః ।

కణ్ఠకూపే హ్రీః శ్రీః హూః టం ఠం డం ఢం ణం పీతవర్ణాయ బృహస్పతయే నమః ।

గలప్రదేశే హ్రీః శ్రీః హూః తం థం దం ధం నం పాణ్డరవర్ణాయ శుక్రాయ నమః ।

నాభౌ హ్రీః శ్రీః హూః పం ఫం బం భం మం నీలవర్ణాయ శనైశ్చరాయ నమః ।

వక్త్రే హ్రీః శ్రీః హూః శం షం సం హం ధూమ్రవర్ణాయ రాహవే నమః ।

పాదయోః హ్రీః శ్రీః హూః శం ఙం ధూమ్రవర్ణభ్యః కేతుభ్యో నమః ।

ఇతి గ్రహన్యాసః ॥

అథ లోకపాలన్యాసః

మధ్యలలాటే హ్రీః శ్రీః హూః అం ఇం ఋం ౠం ఏం ఓం ఆం ఇన్ద్రాయ నమః ।

దక్షనేత్రోపరి హ్రీః శ్రీః హూః ఆం ఈం ఊం ౠం ఐం ఔం అం అగ్నయే నమః ।

దక్షకర్ణోపరి హ్రీః శ్రీః హూః కం ఖం గం ఘం జం యమాయ నమః ।

దక్షకర్ణాగ్రే హ్రీః శ్రీః హూః చం ఛం జం ఝం ఞం నిర్వృతయే నమః ।

చూడాధఃకూపే హ్రీః శ్రీః హూః టం ఠం డం ఢం ణం వరుణాయ నమః ।

వామకర్ణాగ్రే తం థం దం ధం నం వాయవే నమః ।

వామకర్ణోపరి హ్రీః శ్రీః హూః పం ఫం బం భం మం కుబేరాయ నమః ।

వామనేత్రోపరి హ్రీః శ్రీః హూః యం రం లం వం ఈశానాయ నమః ।

చిబుకస్యాధోభాగే హ్రీః శ్రీః హూః శం షం సం హం అనన్తాయ నమః ।

బ్రహ్మారస్యే హ్రీః శ్రీః హూః శం ఙం బ్రహ్మణే నమః ।

ఇతి లోకపాలన్యాసః ॥

అథ శివశక్తిన్యాసః

మూలాధారే హ్రీః శ్రీః హూః వం శం షం సం డాకినీసహితాయ బ్రహ్మణే నమః ।

స్వాధిష్ఠానే హ్రీః శ్రీః హూః బం భం మం యం రం లం రాకినీసహితాయ విష్ణవే నమః ।

మణిపూరే ప్రీఁ శ్రీఁ హూఁ డం ఢం ణం తం థం దం ధం నం పం ఫం లాకినీసహితాయ
రుద్రాయ నమః ।

అనాహతే ప్రీఁ శ్రీఁ హూఁ కం ఖం గం ఘం జం చం ఛం జం ఝం ఞం టం తం
కాకినీసహితాయ ఈశ్వరాయ నమః ।

విశుద్ధిచక్రే ప్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఆం ఆం ఇం ఈం ఉం ఊం ఋం ౠం ఌం డం ణం
ఙం అం అః సాకినీసహితాయ సదాశివాయ నమః ।

ఆజ్ఞాచక్రే ప్రీఁ శ్రీఁ హూఁ హం ళం హాకినీసహితాయ పరమశివాయ నమః ।
ఇతి శివశక్తిన్యాసః ॥

అథ తారాన్యాసః

బ్రహ్మరస్మే ప్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఆం ఆం కం ఖం గం ఘం జం ఓఁ తారాయై నమః ।
లలాటే ప్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఇం ఈం చం ఛం జం ఝం ఞం ఓఁ ఉప్రాయై నమః ।
భ్రూమధ్యే ప్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఉం ఊం టం తం డం ఢం ణం ఓఁ మహోగ్రాయై నమః ।
కణ్ఠకూపే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఋం ౠం తం థం దం ధం నం ఓఁ వజ్రాయై నమః ।
హృదయే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఌం ౡం పం ఫం బం భం మం ఓఁ కాత్యై నమః ।
నాభౌ ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఏం ఐం యం రం లం వం ఓఁ సరస్వత్యై నమః ।
లిజ్జే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఓం ఙం శం షం సం హం ఓఁ కామేశ్వర్యై నమః ।
మూలాధారే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ అం అః శం ళం చాముణ్డాయై నమః ।
ఇతి తారాన్యాసః ॥

అథ పీఠన్యాసః

మూలాధారే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఆం ఇం ఉం ఋం ౠం ఏం ఓం ఆం కామరూపపీఠాయ నమః
।
హృదయే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ ఆం ఈం ఊం ఋం ౠం ఐం ఙం అః జాలస్థరపీఠాయ నమః
।
లలాటే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ కం ఖం గం ఘం జం పూర్ణగిరిపీఠాయ నమః ।
కేశాన్తే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ చం ఛం జం ఝం ఞం ఉడ్డీయానపీఠాయ నమః ।
భ్రూమధ్యే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ టం తం డం ఢం ణం వారాణసీపీఠాయ నమః ।
నేత్రద్వయే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ తం థం దం ధం నం అవస్థిపీఠాయ నమః ।
ముఖవృత్తే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ పం ఫం బం భం మం మాయావతీపీఠాయ నమః ।
కణ్ఠే ప్రీఁ శ్రీఁ శ్రీఁ హూఁ యం రం లం వం మధుపురీపీఠాయ నమః ।

నాభౌ ప్రీఁ శ్రీఁ హూఁ శం షం సం హం అయోధ్యాపీఠాయ నమః ।
 కట్యాం ప్రీఁ శ్రీఁ హూఁ శం ఙం కాఞ్చీపీఠాయ నమః ।
 ఇతి పీఠన్యాసః ।
 ఇతి తన్త్రమాడామణ్యుక్తమహాషోఢాన్యాసః ॥

అథ నీలతన్త్రోక్తషోఢాన్యాసః

కేశాన్తే మూలం అం నమః, ముఖవృత్తే మూలం ఆం నమ ఇత్యారభ్య హృదాదివక్త్రాంతం
 మూలం ఙం నమ ఇతి క్రమేణ ఏకో న్యాసః । హృదాదివక్త్రాంతం మూలం ఙం నమో
 హృదాదినాభ్యంతం మూలం లం నమ ఇత్యారభ్య కేశాన్తే మూలం అం నమ ఇత్యంతం
 వ్యుత్క్రమేణ ద్వితీయో న్యాసః । ఏవం పునర్నూనవతుష్టయం కృత్వా షోఢాన్యాసో
 భవతి ।
 ఇతి నీలతన్త్రోక్తగుహ్యషోఢాన్యాసః ॥

అథ రుద్రయామలోక్తగుహ్యషోఢాన్యాసః

[కేశాన్తే అం ఓఁ అం ఓఁ అం ఓఁ నమః, ముఖవృత్తే ఆం ఓఁ ఆం ఓఁ ఆం ఓఁ నమ ఇత్యారభ్య
 హృదాదివక్త్రాంతం ఙం ఓఁ ఙం ఓఁ ఙం ఓఁ నమ ఇత్యంతం న్యసేదితి ప్రథమో న్యాసః ।
 కేశాన్తే అం ప్రీఁ అం ప్రీఁ అం ప్రీఁ నమ ఇత్యారభ్య హృదయాదివక్త్రాంతం ఙం ప్రీఁ ఙం
 ప్రీఁ ఙం ప్రీఁ నమ ఇత్యన్తో ద్వితీయః ।
 కేశాన్తే అం స్త్రీం అం స్త్రీం అం స్త్రీం నమ ఇత్యారభ్య హృదయాదివక్త్రాంతం ఙం స్త్రీం ఙం స్త్రీం
 ఙం స్త్రీం నమ ఇత్యన్తస్పృతీయః ।
 కేశాన్తే అం హూఁ అం హూఁ అం హూఁ నమ ఇత్యాది హృదయాదివక్త్రాంతం ఙం హూఁ
 ఙం హూఁ ఙం హూఁ నమ ఇత్యన్తశ్చతుర్థః ।
 కేశాన్తే అం ఫట్ అం ఫట్ అం ఫట్ నమ ఇత్యాది హృదయాదివక్త్రాంతం ఙం ఫట్ ఙం ఫట్
 ఙం ఫట్ నమ ఇత్యన్తః పంచమః ।
 కేశాన్తే అం మూలం అం మూలం అం మూలం నమ ఇత్యాది హృదయాదివక్త్రాంతం ఙం
 మూలం ఙం మూలం ఙం మూలం నమ ఇత్యన్తః షష్ఠః ।]
 ఇతి రుద్రయామలోక్తషోఢాన్యాసః ॥

అథ తారకాన్యాసః

తద్యథా -

శిరసి అం కం ఆకాశతత్త్వాత్మికాయై రోహిణీరూపాయై నమః |
 ముఖే ఆం ఖం వాయుతత్త్వాత్మికాయై మృగశిరారూపాయై నమః |
 హృదయే ఇం గం తేజస్తత్త్వాత్మికాయై ఆర్ద్రారూపాయై నమః |
 గుహ్యే ఈం ఘం జలతత్త్వాత్మికాయై పునర్వసూరూపాయై నమః |
 పాదయోః ఉం జం పృథివీతత్త్వాత్మికాయై పుష్యరూపాయై నమః |
 నసోః ఊం చం పూణతత్త్వాత్మికాయై అశ్లేషారూపాయై నమః |
 జిహ్వాయాం ఋం ఛం రసనాతత్త్వాత్మికాయై మఘారూపాయై నమః |
 చక్షుషోః ఋం జం చక్షుస్తత్త్వాత్మికాయై పూర్వఫల్గునీరూపాయై నమః |
 సర్వాక్షే ఙం ఝం త్వక్తత్త్వాత్మికాయై ఉత్తరఫల్గునీరూపాయై నమః |
 శ్రోత్రయోః ఙం ఞం శ్రోత్రతత్త్వాత్మికాయై హస్తారూపాయై నమః |
 నసోః ఏం టం గన్ధతత్త్వాత్మికాయై చిత్రారూపాయై నమః |
 జిహ్వాయాం ఐం తం రసతత్త్వాత్మికాయై స్వాతీరూపాయై నమః |
 చక్షుషోః ఓం డం రూపతత్త్వాత్మికాయై విశాఖారూపాయై నమః |
 సర్వాక్షే ఔం ఢం స్పర్శతత్త్వాత్మికాయై అనురాధారూపాయై నమః |
 శ్రోత్రయోః అం ణం శబ్దతత్త్వాత్మికాయై జ్యేష్ఠారూపాయై నమః |
 లింగే ఆః తం ఉపస్థతత్త్వాత్మికాయై మూలారూపాయై నమః |
 గుహ్యే అం థం పాయుతత్త్వాత్మికాయై పూర్వాషాఢారూపాయై నమః |
 పాదయోః ఆం దం పాదతత్త్వాత్మికాయై ఉత్తరాషాఢారూపాయై నమః |
 హస్తయోః ఇం ధం పాణీతత్త్వాత్మికాయై శ్రవణారూపాయై నమః |
 ముఖే ఈం నం వాక్తత్త్వాత్మికాయై ధనిష్ఠారూపాయై నమః |
 లింగే ఉం పం ఆనన్దతత్త్వాత్మికాయై శతభిషారూపాయై నమః |
 గుహ్యే ఊం ఫం వినర్గతత్త్వాత్మికాయై పూర్వభాద్రపదరూపాయై నమః |
 పాదయోః ఋం బం గతితత్త్వాత్మికాయై ఉత్తరభాద్రపదరూపాయై నమః |
 హస్తయోః ఋం భం ఆదానతత్త్వాత్మికాయై రేవతీరూపాయై నమః |
 ముఖే ఙం మం వచనతత్త్వాత్మికాయై అశ్వినీరూపాయై నమః |
 నాభ్యాదిముఖపర్వన్తం ఙం ఏం ఐం ఓం యం రం లం వం
 అధస్తత్త్వాత్మికాయై భరణీరూపాయై నమః |
 నాభ్యాదిమస్తకపర్వన్తం ఔం అం ఆః శం షం సం హం శం క్షం
 ఊర్ధ్వతత్త్వాత్మికాయై కృత్తికారూపాయై నమః |

ఏతన్నాసంస్యావశ్యకత్వముక్తం వీరతస్త్రే -
 అకృత్వా తారకాన్యాసం తారీణీం ప్రజపేద్యది |
 శతలక్షప్రజప్తోఽపి న మన్తః సిద్ధిదాయకః ||

ఇతి తారకాన్యాసః ॥]

అథ ఋష్యాదిన్యాసః

ఋషిచ్ఛన్తోదైవతానాం విన్యాసేన వినా యదా ।
జప్యతే సాధకోఽప్యేష తస్య తన్న ఫలం లభేత్ ॥

ఇతి వచనాద్ ఋష్యాదిన్యాసస్యావశ్యకత్వమ్ ।

[తథా చ తస్త్రమాడామణౌ -

అఙ్గోభ్య ఋషిరేతస్యా బృహతీ ఛన్ద ఈరితమ్ ।
నీలసరస్వతీ దేవీ త్రిషు లోకేషు గోపితా ॥

హూఁ బీజమస్త్రశక్తిః స్యాచ్ఛతుర్వర్గఫలప్రదా ।
ఋషిం న్యసేత్ మూర్ధ్ని దేశే ఛన్దస్తు ముఖపఙ్కజే ॥

దేవతా హృదయే చైవ బీజం గుహ్యప్రదేశకే ।
శక్తిం చ పాదయోశ్చైవ సర్వాఙ్గే కీలకం న్యసేత్ ॥ ఇతి ।

తథా చ యోగినీతస్త్రే-

“ఋష్యాదీన్ విన్యసేద్దేవీ చతుర్థీహృదయాన్వికాన్” ఇతి ।]

అథ ప్రయోగః

శిరసి అస్య శ్రీతారణీమస్త్రస్య అఙ్గోభ్యాయ ఋషయే నమః ।

ముఖే బృహత్త్యై ఛన్దసే నమః ।

హృదయే ఉగ్రతారాయై దేవతాయై నమః ।

గుహ్యే హూఁ బీజాయ నమః ।

పాదయోః ఫట్ శక్తయే నమః ।

సర్వాఙ్గే హ్రీః కీలకాయ నమః

ఇతి విన్యస్య మమోగ్రతారాప్రీతిజన్యసర్వాభీష్టసిద్ధయే వినియోగ ఇతి కృతాఙ్ఘ్రిర్నివేదయేత్
। అత్ర ఋషిచ్ఛన్తోదైవతాబీజశక్తీనాం న్యాసేఽఙ్గుప్తవర్ణం చతస్రోఽఙ్గులయః । కీలకన్యాసస్తు
వ్యత్యస్తాభ్యాం హస్తాభ్యాం సర్వాఙ్గు ఇతి ।

అథ కరాజ్ఞానాసః

హ్రోః శ్రీమదేకజటాయై హృదయాయ నమః ।
 హ్రీః తారిణ్యై శిరసే స్వాహా ।
 హ్రూః వజ్రోదకే శిఖాయై వషట్ ।
 హ్రౌః ఉగ్రజటే కవచాయ హూః ।
 హ్రౌః మహాప్రతిసరే (పరిసరే) నేత్రత్రయాయ వౌషట్ ।
 హ్రాః పిఙ్గోగ్రీకజటే అస్త్రాయ ఫట్ ।

ఇతి మన్తానఙ్గష్టాదితలాస్తం హృదయాద్యస్తాస్తం విన్యసేత్ ।
 [మూర్ధాదిపాదాస్తం మూలమస్తం సప్తకృత్వో వ్యాపకతయా న్యసేత్] ।

అఙ్గన్యాసముద్రాస్తు తస్మై -

హృదయే మధ్యమానామాతర్జనీభిర్న్యసేద్ బుధః ।
 మధ్యమాతర్జనీభ్యాం చ శిరసి న్యాసమాచరేత్ ॥

అఙ్గష్ఠేన శిఖాయాం చ దశభిః కవచే న్యసేత్ ।
 నేత్రేషు తిస్రభిశ్చ స్యాదస్తమూర్ధ్వోర్ధ్వగం త్రిశః ॥

మధ్యమాతర్జనీభ్యాం స్యాదఙ్గముద్రా స్మృతా అమూ । ఇతి ।

[హృదయే మధ్యాఙ్గలిత్రయమ్, శిరసి మధ్యమాతర్జన్యై, శిఖాయామఙ్గష్ఠః, కవచే దశాఙ్గలయః, నేత్రద్వయే మధ్యమాతర్జన్యై, అస్త్రే మధ్యమాతర్జనీభ్యాం ఊర్ధ్వోర్ధ్వక్రమేణ తాలత్రయం దద్యాత్ ।]

అథ యన్త్రలేఖనం

తదుక్తం స్వతన్త్రతన్త్రే-

“ఇత్థం విన్యస్తదేహః సన్ చక్రరాజం సమాలిఖేత్” ఇతి ।

[రుద్రయామలేఽపి -

తతః కుఙ్కుమసిన్ధూరైః కార్యం యన్త్రం తు యోగినా ।
 సౌవర్ణే రాజతే తామ్రే స్ఫాటికే వైద్రుమే తథా ॥

చక్రే తథోక్తవిధినా పూజ్యా దేవీ నరోత్తమైః ।]

తథా చ సౌవర్ణాదిపీఠే కుఙ్కుమరక్తవన్దనాదినా “ఆః సురేభే వజ్రరేభే హూః ఫట్ స్వాహా” ఇతి పఠన్ స్వాగ్రత్రికోణకర్ణికసద్వారైకరేఖాభూపురావృత్తసకేసరాష్టదలకమలాత్మకమ్, అథవా షట్కోణకర్ణికసద్వారద్విరేఖావృత్తసకేసరాష్టదలకమలాత్మకం యన్త్రం విలిఖ్య దిచ్ఛత్రేషు మధ్యే బీజాని విలిఖేత్ । తత్ర పూర్వదలే మాయాబీజం హ్రీః, దక్షిణదలే

వధూబీజం స్త్రీ, ఉత్తరదలే ఫ, పశ్చిమదలే ట్, యోనిమధ్యే హూ, కూర్పమితి । తత్ర యస్త్రే
మూలేన పుష్పాజ్జాలిం న్యనేదితి ।

[తథా చ ఫేత్కారిణీయే -

సయోనిచన్దనేనాష్టదలం పద్మం లిఖేత్తతః ।

మృద్వాసనం సమాసాద్య మాయాం పూర్వదలే లిఖేత్ ॥

మధ్యబీజం ద్వితీయే ఫముత్తరే పశ్చిమే తు టమ్ ।

మధ్యే బీజం లిఖేత్తారం భూతశుద్ధిమథాచరేత్ ॥ ఇతి ।

ద్వితీయే దక్షిణే । తారం హూఁకారం తారాప్రణవత్వాత్ “భగే కూర్పం లిఖేత్ ప్రియే” ఇతి
భైరవీయవచనాచ్చ ।

అత్ర పూర్వాదిదిగ్విభాగస్తు -

పూజ్యపూజకయోర్మధ్యే ప్రాచీ దిజ్మన్యతే బుధైః ।

తద్దక్షిణం దక్షిణం స్యాదుత్తరం చోత్తరం మతమ్ ॥

పుష్పం తుం పశ్చిమం జ్ఞేయం సర్వత్రైవం ప్రపూజయేత్ ।

ఇతి మాలినీతన్త్రవచనాద్ వక్ష్యమాణమానసోల్లాసవచనాచ్చ దేవతాసమ్ముఖదిగేవ
ప్రాచీత్యాదిక్రమేణ బోధ్యా । తేన ధర్మాదిపూజనం పీఠశక్తిపూజనమావరణపూజనం
చ । ఏతత్ ప్రాచ్యనుసారేణైవ పర్యవస్యతీత్యవధేయమ్ ।

“భూతశుద్ధిమథాచరేత్” ఇత్యస్య తు యస్త్రలేఖనానన్తరం భూతశుద్ధిం మకారపశ్చాదకశుద్ధిమాచరేత్

కుర్యాద్ వీర ఇత్యర్థః, భూతపదస్య పశ్చాదకశ్చాబోధకత్వాత్ । యథా శ్రుతే తు - “ఇత్థం
విన్యస్తదేహః సన్ చక్రరాజం సమాలిఖేత్” ఇతి స్వతన్త్రన్త్రవిరోధావత్యైః । తన్త్రసారకృత్తు
పీఠపూజానన్తరం భూతశుద్ధిమాహ ।

కేచిత్తు షట్కోణకర్ణికాగర్భస్యైవ యస్తస్య సద్వారరేఖాద్వయాత్మకభూపురస్య
వచనారూఢత్వాత్

త్రికోణకర్ణికాగర్భస్యైకా రేఖా భూపురే మానాభావః ।

షట్కోణాన్తర్గతం పద్మం భూబిమ్బద్వితయం పునః ।

చతురస్రం చతుర్ద్వారమేవ వా యస్త్రమాలిఖేత్ ॥

ఇత్యేవోక్తేరిత్యాహుః । వస్తుతః-

సయోనిగోమయేనాష్టపత్రమబ్జం సుశోభనమ్ ।

భూపురం వసువజ్రాఢ్యం యస్త్రమేకజటాత్మకమ్ ॥

ఇతి ఫేత్కారిణ్యుక్తేర్వచనారూఢమేవ । గోమయేన గోరోచనయా వసువజ్రాఢ్యమష్టదిక్షు
ప్రతిదిశమేకైకం యథా స్వాత్తథాష్టవజ్రైర్లాఙ్ఘితమ్ । షట్కోణగర్భేం తు నీలసారస్వతమితి

కశ్చిత్ | ఏకల్ప ఏవేతి తత్త్వవిదః | దాక్షిణాత్యాస్తు పూజాయస్త్రం బీజశూన్యమేవ,
 బీజలేఖోక్తిస్తు సాధారణయస్త్రపరేతి వదన్తి | వచనే విశేషానుపాదానాచ్చిన్యమేతత్ |
 అత్ర “షడఙ్గమర్చయేద్ దేవ్యా దేహేషు కేసరేషు చ” ఇతి మాలినీతన్త్రవచనాద్ దలమూలేషు
 కేసరాశ్చ ప్రతీయన్తే |

యస్త్రస్య మాహాత్మ్యం దక్షిణామూర్తీసంహితాయాం -

శ్రీఖణ్డరక్తశ్రీఖణ్డశ్రీపరీసమ్భవే పఠే |

చక్రే సంస్థాపయేద్ దేవి నాన్యత్ర వరవర్ణిని || ఇతి ||

శ్రీకులార్ణవేఽపి -

యన్తే సా పూజితా దేవీ సహసైవ ప్రసీదతి |

కామక్రోధాదిదోషోత్థసర్వదుఃఖనియన్త్రణాత్ ||

యన్త్రమిత్యాహురేతస్మిన్ దేవీ ప్రీణాతి తత్త్వతః |

శరీరమివ జీవస్య దీపస్య స్నేహవత్ ప్రియే ||

సర్వేషామపి దేవానాం తస్మాద్ యన్త్రం ప్రతిష్ఠితమ్ |

తస్మాద్ యన్త్రం లిఖిత్యార్థం ధ్యాత్వా వా సావృతిం శివామ్ ||

జ్ఞాత్వా గురుముఖాత్ సర్వం పూజయేద్ విధివద్ ప్రియే | ఇతి |

తథా చేత్థం యన్త్రం విలిఖ్య, అథవా స్థిరరేఖాత్మకం స్ఫటికాదియన్త్రం శాలగ్రామశిలాయాం
 వా పూజాధారచక్రత్వేన స్వస్య పురోభాగే కిచ్చిదున్నతస్థలే తామ్రాదిపాత్రే నిధాయ
 యోగినీమూలమన్త్రేణ మూలమన్త్రేణ వా పుష్పాజ్ఞాలిం దత్వా యన్త్రం పరైరలక్ష్యం కుర్యాత్
 |

యోగినీతన్త్రే -

యోగినీమూలమన్త్రేణ చక్రే పుష్పాజ్ఞాలిం ఊపేత్ |

అశూన్యం కుసుమైః కుర్యాచ్ఛాన్యే విఘ్నం వినిర్దిశేత్ || ఇత్యుక్తమ్ |

యోగినీమూలమన్త్రస్తు -

అభిషేక శతాభిషేక సమయ హూఁ ఫట్ స్వాహా |

సిద్ధేశ్వరీతన్త్రే తు-

సంస్థాప్య పురతో దేవి శుభే పీఠే సురేశ్వరి |

దద్యాత్ పుష్పాజ్ఞాలిం తత్ర మూలమన్త్రేణ సాధకః || ఇత్యుక్తమ్ |

తథా చ పుష్పాజ్ఞాలిదానేఽనయోర్మన్త్రయోర్వికల్పః |]

అథ పీఠన్యాసః

హృదయే ఓఁ ఆధారశక్తయే నమః | ఓఁ మూలప్రకృత్యై | ఓఁ కూర్మాయ | ఓఁ అనన్తాయ
 | ఓఁ పృథీవ్యై | ఓఁ సుధాసముద్రాయ | ఓఁ మణిద్వీపాయ | ఓఁ చిన్తామణిగృహాయ
 | ఓఁ శృశానాయ | ఓఁ పారిజాతాయ | తన్నూలై ఓఁ రత్నవేదికాయై | తదుపరి ఓఁ
 మణిపీఠాయ | ఏతాన్యపర్యుపరిభావేన విన్యస్య మణిపీఠాద్ బహిః ప్రాచ్యాదిచతుర్దిక్షు
 స్వాగ్రాదిషు ప్రాదక్షిణ్యేన పరితః ఓఁ మునిభ్యో నమః | తద్బహిః పరితః ఓఁ దేవేభ్యో
 నమః | తద్బహిః పరితః ఓఁ శవేభ్యః, తద్బహిః పరితః ఓఁ శవముణ్డేభ్యః, తద్బహిః
 పరితః ఓఁ బహుమాంసాస్థిమోదమానశివాభ్యః, తద్బహిః పరితః ఓఁ చితాఙ్గారాస్థిభ్య
 ఇతి విన్యస్య స్వస్య వక్షస్థలమేవోక్తమణిపీఠం విభావ్య స్కన్ధద్వయమూరుద్వయం చేతి
 పీఠస్య పాదచతుష్టయం ముఖం నాభిః పార్శ్వద్వయమితి పీఠస్య గాత్రచతుష్టయం
 చ విభావ్య దక్షస్కన్ధే ఓఁ ధర్మాయ, వామస్కన్ధే ఓఁ జ్ఞానాయ, వామోరుమూలే ఓఁ
 వైరాగ్యాయ, దక్షోరుమూలే ఓఁ ఐశ్వర్యాయ, ముఖే ఓఁ అధర్మాయ, వామపాశ్వే ఓఁ
 అజ్ఞానాయ, నాభౌ ఓఁ అవైరాగ్యాయ, దక్షపార్శ్వే ఓఁ అనైశ్వర్యాయ ఇతి విన్యస్య
 పునర్వృద్ధి తనపద్మాసనాయ, ఆనన్దకన్దాయ, సంవిన్నాలాయ, ప్రకృతిమయపత్రేభ్యః,
 వికారమయకేసరేభ్యః, పశ్చాత్పర్వబ్రహ్మజాఢ్యకర్ణికాయై | తస్యాం మధ్యే పరితః
 సూర్యమణ్డలాయ ద్వాదశకలాత్మనే, తదభ్యన్తరే పరితః సోమమణ్డలాయ షోడశకలాత్మనే,
 సూర్యమణ్డలాద్ బహిః పరితో వహ్నిమణ్డలాయ దశకలాత్మన ఇతి విన్యస్య పునర్మధ్య
 ఏవ సం సత్త్వాయ నమః, రం రజసే నమః, తం తమసే నమః, పం పరమాత్మనే నమః,
 ప్రీఠాః జ్ఞానాత్మనే నమః, మాం మాయాతత్త్వాయ నమః, కం కలాతత్త్వాయ నమః,
 విం విద్యాతత్త్వాయ నమః, పం పరతత్త్వాయ నమ ఇతి విన్యస్య హృదబ్జకేసరేషు
 స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేన పీఠశక్తిర్న్యసేత్ | ఓఁ లక్ష్మ్యై నమః, ఓఁ సరస్వత్యై నమః, ఓఁ రత్నై
 నమః, ఓఁ ప్రీత్యై నమః, ఓఁ కీర్త్యై నమః, ఓఁ శాన్త్యై నమః, ఓఁ పుష్ప్యై నమః, ఓఁ తుష్ప్యై నమ
 ఇతి విన్యస్య కర్ణికామధ్యే హ్సాః సదాశివమహాప్రేతపద్మాసనాయ నమ ఇతి పీఠమన్తం
 న్యసేత్ |

[తతో వక్ష్యమాణరూపాం దేవీం ధ్యాత్వా వక్ష్యమాణయోన్యాదిపశ్చుముద్రాః ప్రదర్శ్య
 మాన్సైరుపచారైః సమూజ్య ముఖజిహ్వశోధనే కుర్యాత్ | ప్రీఠాః ప్రీఠాః ప్రీఠాః ఇతి మన్తస్య
 దశధా జపేన ముఖశోధనం హూః హూః హూః ఇతి మన్తస్య దశధా జపేన జిహ్వశోధనం
 చ భవతి | తత ఋష్యాదిన్యాసాన్ విధాయాష్టోత్తరశతం జపిత్వా నివేదయేత్ |
 అత్ర కేచిత్ తారాపూజనక్రమే పీఠన్యాసో నాస్తి, కుమారీతన్వోక్తపీఠన్యాసస్తు
 కాలీపూజనాభిప్రాయక ఏవ, కుమారీతన్తస్య కాలీప్రధానత్వాదితి వదన్తి | తచ్చిన్త్యమ్,
 తత్తద్గ్రన్థానాం తత్తద్దేవతాక్రమమాత్రవిషయత్వే నానాతన్త్రవచనసగ్రహేణ క్రమపూరకాణాం

నిబన్ధానాం వైఫల్యం కః పరిహరేత్ ? నహి కేనచిదేవైవ గ్రన్థేన కస్యా ఆపి
 దేవతాయాః పూజనవిధిః సాకల్యేన నిర్వహతి, కిञ్చ నహి కశ్చిద్ గ్రన్థః కస్యాశ్చిత్
 దేవతాయాః, కాచిద్ దేవతా కస్మిన్చిదేవ గ్రన్థ ఇతి నియమోఽస్తి యేనేదం భవేత్ |
 బహుదేవతోద్దేశేనైకగ్రన్థస్య ఏకదేవతోద్దేశేన బహూనాం గ్రన్థానాం చ ప్రవృత్తత్వాత్ | తథా
 చైకస్యాపి గ్రన్థస్యాపక్రమోపసంహారాభ్యాం ప్రకరణభేదేన దేవతావిశేషక్రమోపదేశకత్వం
 బహూనాం గ్రన్థానాం చైకస్యా ఆపి దేవతాయాః శక్తాశక్తవిభేదేన గురులఘుక్రమపరతయా
 వికల్పోపదేశకత్వం చ సిద్ధ్యతి | న చైవం కుమారీతన్త్రోక్తపీఠన్యాసవచనస్య
 కాలీప్రకరణస్థేవ తత్పరత్వేన కిం న స్యాదితి వాచ్యమ్, యథా కాలీ తథా తారా
 ఇత్యభిదేశేన తారాక్రమేఽపి తదన్వయస్యోచితత్వాత్ | ఆకాఙ్క్షితస్థానే
 ఽప్యప్రవృత్తావప్యప్రవృత్తావతిదేశస్య నిర్విషయత్వమేవ స్యాదితి దిక్ |
 నవ్యకేరలాస్తు దేవతాపీఠశక్తీనాం న్యాసః ప్రమాణమాన్య ఏవ, తాసాం బాహ్యపీఠే
 పూజనస్యేవోక్తత్వాదిత్యాహుః | తదపి ప్రమాణాదర్శనమూలకమేవ | తథా చ కుమారీతన్త్రే
 పీఠన్యాసం తతః కుర్యాదిత్యుపక్రమ్య -

ధర్మాదీశ్చాప్యధర్మాదీన పాదగాత్రవతుష్టయే |
 హృది పద్మం తథా పద్మే సూర్యసోమౌ మహేశ్వరి ||
 వైశ్వానరం తథా మన్తం రజజ్జైవ తథా తమః |
 ఆత్మానం చైవ విన్యస్య శక్తీర్హృదయపద్మకే ||

విన్యనేదిత్యుక్తమ్ |]

తతః సప్తచ్ఛదవృత్తిః

[సా చ హ్రీః మూలం ఓః హ్రీః ఏవం రూపస్య సప్తకృతోఽ జపేన భవతి |] తదుక్తం
 వశిష్ఠసంహితాయాం -

తతస్తు కారయేద్ విద్వాన్ సప్తచ్ఛదవృత్తిం ద్విజః |
 హ్రీఃకారసముత్పం కృత్వా ఓఃకారేణ సమన్వితమ్ ||
 పూజాదౌ ప్రత్యహం విప్రః సప్తకృతోఽ జపేన్మనుమ్ || ఇతి |

అథ మన్తశుద్ధిః

గ్రథిత్యా మాతృకావర్ణైర్మూలమన్తాక్షరాణి చ |
 క్రమాత్క్రమాద్ ద్విరావృత్త్యా మన్తశుద్ధిరియం మతా || ఇతి |

అం ప్రీం ఆం స్త్రీం ఇం హూః ఈం ఫట్ ఉం ప్రీం ఊం స్త్రీం ఋం హూః ఋం ఫట్
 ౧ం ప్రీం ౧ాం స్త్రీం ఏం హూః ఐం ఫట్ ఓం ప్రీం ఔం స్త్రీం ఆం హూః ఆః ఫట్
 కం ప్రీం ఖం స్త్రీం గం హూః ఘం ఫట్ జం ప్రీం చం స్త్రీం ఛం హూః జం ఫట్
 ఝం ప్రీం ఞం స్త్రీం టం హూః ఠం ఫట్ డం ప్రీం ఢం స్త్రీం ణం హూః తం ఫట్
 ఢం ప్రీం దం స్త్రీం ధం హూః నం ఫట్ పం ప్రీం ఫం స్త్రీం బం హూః భం ఫట్
 మం ప్రీం యం స్త్రీం రం హూః లం ఫట్ వం ప్రీం శం స్త్రీం షం హూః సం ఫట్
 హం ప్రీం శం స్త్రీం ళం హూః ళం ఫట్ శం ప్రీం హం స్త్రీం సం హూః షం ఫట్
 శం ప్రీం వం స్త్రీం లం హూః రం ఫట్ యం ప్రీం మం స్త్రీం భం హూః బం ఫట్
 ఫం ప్రీం పం స్త్రీం నం హూః ధం ఫట్ దం ప్రీం థం స్త్రీం తం హూః ణం ఫట్
 ఢం ప్రీం డం స్త్రీం ఠం హూః టం ఫట్ ఞం ప్రీం ఝం స్త్రీం జం హూః ఛం ఫట్
 చం ప్రీం జం స్త్రీం ఘం హూః గం ఫట్ ఖం ప్రీం కం స్త్రీం ఆః హూః ఆం ఫట్
 ఔం ప్రీం ఓం స్త్రీం ఐం హూః ఏం ఫట్ ౧ాం ప్రీం ౧ం స్త్రీం ఋం హూః ఋం ఫట్
 ఊం ప్రీం ఊం స్త్రీం ఈం హూః ఇం ఫట్ ఆం ప్రీం ఆం ॥

ఇతి మన్తశుద్ధిః ॥

అథ ద్రవ్యశుద్ధిః

సా చ స్వీయాఙ్గమస్త్రేషు షష్టమఙ్గమన్తం జపన్ కుశైః ప్రోక్షణేన
 ధేనుముద్రయామృతీకరణేన భవతి । ఉక్తం చ కులార్ణవే -

పూజాద్రవ్యాణి సమ్ప్రోక్ష్య మూలాస్త్రాద్భిరివిధానతః ।

దర్శయేద్ ధేనుముద్రాం చ ద్రవ్యశుద్ధిః ప్రకీర్తితా ॥ ఇతి ।

అథాసాధనం

తత్ర గంధపుష్పాద్విపూజాసాధనం మూలమన్తజప్తతోయైః సమ్ప్రోక్ష్య స్వస్య
 దక్షిణభాగే స్థాపయేత్ । పూజాసాధనస్థూలజలపాత్రం చ స్వస్య వామభాగే
 స్థాపయేత్ । పుత్రాదిప్రజ్వలితాన్ దీపాదీశ్చ పరితః స్థాపయేదితి । [పుష్పాణాం
 విహితత్వావిహితత్వవిభాగస్తు మూలగ్రన్ధేషు ద్రవ్యవ్యః, విస్తరభయాదత్ర న లిఖితః ।

పుష్పమాహాత్మ్యం యామలే -

పుష్పైర్దేవాః ప్రసీదన్తి పుష్పే దేవాశ్చ సంస్థితాః ।

కిం చాతిబహునోక్తేన పుష్పస్యోక్తిర్మృతల్లికా ॥

పరజ్ఞోతిః పుష్పగతం పుష్పేజైవ ప్రసీదతి |
 త్రివర్గసాధనం పుష్పం పుష్పం శ్రీస్వర్గమోక్షదమ్ ||
 పుష్పమూలే వసేద్ బ్రహ్మ పుష్పమధ్యే తు కేశవః |
 పుష్పాగ్రే చ మహాదేవః సర్వే దేవాః స్థితా దలే ||
 తస్మాద్ పుష్పైర్వజేద్ దేవాన్ నిత్యం భక్తియతో నరః || ఇతి |]

అథ కలశస్థాపనం

స్వస్య వామభాగే సిన్ధురాదిరజసా స్వాగ్రత్రికోణషట్కోణవృత్తవతురస్రాత్మకం మణ్డలం
 విధాయ తత్రాస్త్రమస్త్రేణ ఙ్గాలితం కఙ్కాదాధారం స్థాపయేత్ | ఆధారభేదాచ్చ కులార్ణవే -
 ఆధారం త్రివిధం ప్రాచుః షట్పదం వా చతుష్పదమ్ |
 అథవా వర్షులకారం కుర్యాద్ దేవి మనోహరమ్ || ఇతి |
 తస్యావశ్యకత్వం తత్రైవ -
 ఆధారేణ వినా భ్రంశో నహి తుష్యన్తి దేవతాః |
 తస్మాద్ విధివదాధారం కల్పయేద్ కులనాయకే ||

తమాధారం మం దశకలాత్మనే వహ్నిమణ్డలాయ నమ ఇతి సమ్పూజ్య తదుపరి
 కాంసాయసవర్ణం సౌవర్ణం రాజతం తామ్రమయం మృణ్మయం వాస్త్రమస్త్రేణ ఙ్గాలితం
 సుగంధివాసితం రక్తవస్త్రయుగ్మేన వేష్టితం రక్తపుష్పమాలాంజ్జుతం లక్షణోపేతం కుమ్భం
 స్థాపయేత్ | లక్షణం తు తస్మై -

పఞ్చాశదంజులవ్యాస ఉత్సేధః షోడశాంజులః |
 కలశానాం ప్రమాణం తు ముఖమష్టాంజులం భవేత్ || ఇతి |

తం కుమ్భం అం ద్వాదశకలాత్మనే సూర్యమణ్డలాయ నమ ఇతి సమ్పూజ్య మూలం
 జపన్ శుద్ధోదకేన పూరయేత్ | ఉం షోడశకలాత్మనే చన్ద్రమణ్డలాయ నమ ఇతి సమ్పూజ్య
 కుమ్భజలం చ పూజయేత్ |

అథాస్త్రర్యాగః

ఆత్మదేహం తారణీమయం విభావ్య మూలాధారాత్ కూర్చబీజోత్థధ్వనినా
 కుణ్డిలినీముత్థాప్య ప్రాణవాయునా సహ బ్రహ్మారన్ధ్రస్థబిన్దుస్థానం సీత్యా కుణ్డిలినీం
 మూలాధారగతాం విభావయేత్ | తతః కదమ్బుగోలకాకారస్య బిన్దోః కుహరే లీనం
 ధూమ్రవర్ణం శివశక్త్యాత్మకం విశ్వం నాదయోగాత్ ప్రవహదమృతధారారూపేణ పరిణతం

విభావ్య తస్యామమృతధారాయాముత్పన్నముద్భుతశక్త్యాల్లిఖితం మహాబౌద్ధం విచిన్త్య
మృగీ హంసో వజ్రణీతి తిస్రో ముద్రాః ప్రదర్శ్య సుషుమ్ణాపాత్రే మహాబౌద్ధముద్భుటాం శక్తిం
తాలుమూలస్థనాగమూర్ధని మనసా ప్రత్యేకం త్రిః సన్తర్ప్వ్య స్వశిరసి దక్షిణోత్తరాయతం
గురుపక్షిత్త్రయం స్మరేత్ |

తత్రోర్ధ్వపక్ష్యై స్వశిరసో దక్షభాగప్రాంతమారభ్య ఐః ప్రీః శ్రీః నమః ఓః ప్రీః స్త్రీః హూః
ఫట్ వ్యోమకేశానన్దనాథం తర్పయామి స్వాహా | ఏవం త్రితార్కుత్తరం నమస్తతో మూలం
సర్వత్ర బోధ్యమ్ | ఐః ప్రీః శ్రీః నమో మూలం ఊర్ధ్వకేశానన్దనాథం తర్పయామి
స్వాహా | ఏవం నీలకణ్ఠానన్దనాథ-వ్యోమామ్బా-వృషధ్వజానన్దనాథ-నీలానన్దనాథాన్
స్వశిరసో వామభాగపర్వంతం పక్షిక్రమేణ స్థితాన్ షడః దివ్యోఘాన్ గురూన్ సన్తర్ప్వ్య
గురూణాం మధ్యే మధ్యే శ్రీమదుగ్రతారాయా వ్యాప్తిం స్మృత్వా ఐః ప్రీః శ్రీః నమో
మూలం శ్రీమదుగ్రతారాం తర్పయామి స్వాహా (ఇతి) సకృత్ సన్తర్ప్యేత్ | (అత్ర
వారాణసీమాతృకారమ్భః |)

మధ్యమపక్ష్యై పూర్వవత్ మత్స్యానన్దనాథ-కూర్మానన్దనాథ-వశిష్ఠానన్దనాథ-
మహేశ్వరానన్దనాథ-తారావత్యమ్బా-భానుమత్యమ్బా-విజయామ్బా-విద్యామ్బా-
మహోదర్యమ్బా ఇతి తదైవ స్థితాన్ నవసిద్ధోఘాన్ గురున్ సన్తర్ప్వ్య ఏషాం గురూణాం
మధ్యే మధ్యే ఏకజటావ్యాప్తిం స్మృత్వా ఐః ప్రీః శ్రీః నమో మూలం శ్రీమదేకజటాం
తర్పయామి స్వాహా ఇతి సకృత్ సన్తర్ప్యేత్ |

అధస్తనపక్ష్యై తదైవ సుఖానన్దనాథ-పరానన్దనాథ-పారిజాతానన్దనాథ-కులేశ్వరానన్దనాథ-
విరూపాక్షానన్దనాథ-భీమానన్దనాథ-ఫేరవ్యమ్బా-సుషుమ్ణామ్బా-పరామ్బా-బుద్ధ్యామ్బా-
పశ్యన్త్యమ్బా-వైఖర్యమ్బా-పారిజాతేశ్వర్యమ్బా-వాగమ్బా ఇతి తదైవ స్థితాన్ చతుర్దశ
మానవోఘాన్ గురూన్ సన్తర్ప్వ్య ఏతేషాం గురూణాం మధ్యే మధ్యే నీలసరస్వత్యా
వ్యాప్తిం స్మృత్వా ఐః ప్రీః శ్రీః నమః శ్రీమన్నీలసరస్వతీం తర్పయామి స్వాహేతి సకృత్
సన్తర్ప్యేత్ |

తతో మూలాధారే స్వయమ్భుల్లిఖిపరి స్వాత్మానం తర్పయేత్ | అత్ర స్వనామాస్తే
ఆనన్దపదం సంయోజ్య ఐః ప్రీః శ్రీః నమో మూలం అముకానన్దనాథం తర్పయామి స్వాహా
| తతః ఐః ప్రీః శ్రీః నమో మూలం కులకుణ్ణలిసీం తర్పయామి స్వాహా ఇతి తర్పయేత్
|

అత్ర కుణ్ణలిసీ-పరశివయోః సంయోగేన పరస్పరసామరస్యాత్మకమైఘనాదుత్పన్నేన
శక్తిరసాత్మకమద్యేనోక్తదిశా తర్పణభావనైవాన్తర్యాగపదార్థః | ప్రయోగాశ్చ
త్రితారీపూర్వకాః సకృత్ సకృత్ తర్పణపరా మానసా బోధ్యాః |
ఇమమేవార్థమనురుద్ధ్య కులచూడామణివచనం -

అలినా పిశితం మీనం ముద్రాం మైథునమేవ చ |

మకారపఞ్చకం యత్ర తత్ర దేవో న సంశయః ||

అలినా మద్యేన సహ పిశితాదిపఞ్చకమిత్యర్థః | మకారాదిపదార్థపఞ్చకమిత్యర్థః | యత్ర పూజనే మకారాదిపదార్థపఞ్చకం పదార్థపఞ్చకభావనాఽస్తి తత్ర పూజనే భావనారూపే దేవీ దివ్యరూపా కుణ్డలిని ప్రసీదతి స్వాత్మరూపేణ పరిణతా భవతి | న సంశయ ఇతి బ్రహ్మరస్యే భవతీతి శ్రుతేరితి భావః |

న మద్యం మాధవీమద్యం మద్యం శక్తిరసోద్భవమ్ |

సుషుమ్నా శఙ్ఖినీ మత్స్యం ముద్రా ఉన్మన్యనుత్తమా ||

సామరస్యామృతోల్లాసం మైథునం తత్సదాశివమ్ |

దివ్యం వీరం పశుం చైవ పానం త్రివిధమేవ చ ||

పశుపానరతో వీరః స భిక్ష్యో యోగినీగణైః |

దివ్యపానరతో వీరో దేవీసాయుజ్యమాప్పుయాత్ ||

దేశికో వీరపానేన దేవీలోకం స గచ్ఛతి |

సాధకః పశుపానేన రౌరవం నరకం వ్రజేత్ ||

ప్రాణాపానౌ సమాహారౌ ప్రత్యాహారం మనఃస్థిరమ్ |

భానుమణ్డలభేదిత్వాత్ చన్ద్రమణ్డలమధ్యగమ్ ||

సుషుమ్నావర్తనా నిత్యం సుధాధారాప్రవర్షిణమ్ |

దివ్యపానమిదం ప్రోక్తం సర్వసిద్ధికరం పరమ్ ||

త్యక్తస్వయాశయామూలవాసనామూలసఞ్చయః |

కౌలికాచారయోగేన పఞ్చత్వేన తదర్చయేత్ ||

షట్చక్రమభేదేన హునేద్ ద్రవ్యం సమస్తకమ్ |

ధ్యానార్చనపరావస్థా వీరపానమనుత్తమమ్ ||

ఆసక్తో లోలుపో దమోభి మన్తార్థే అప్రసక్తః |

కాముకః కార్యనిర్దేశే పశుపానం తదుచ్యతే || ఇత్యాది |

ఇత్యమస్తర్యాగం విధాయ మస్త్రశిఖాభ్యాసం కుర్యాత్ | తథా హి - మూలాధారస్థస్వయమ్భూలిజ్వేష్టినీ సార్ధత్రివలయాకారాం బిసత్స్తుతనీయసీం ప్రీః బీజార్థభూతాం కుణ్డలినిం హూః(బీజోత్థధ్వనినోత్థాప్య సుషుమ్నాధ్వనా స్వాధిష్ఠానాదిచక్రభేదేనోద్గచ్ఛన్తిం విద్యుత్ప్రభాం విద్యుచ్ఛలాం మధురం కూజన్తిం తాం బ్రహ్మరస్యోపరివర్తిన్యమృతమయే పరమశివే మగ్నాం విభావ్య పునస్తతో

నిర్గత్యాధఃపతస్త్రిమమృతాప్లుతామన్దోహమమృతం క్షరస్తిం స్వస్థానమూలాధారగతాం
స్మరేత్ | ఇత్థమేతస్యా యాతాయాతక్రమః పునః పునరనుసన్ధేయ ఇతి మన్తశిఖా | శిఖేవ
శిఖా మన్తస్యాకుణ్ణతా సామర్థ్యమితి యావత్ | ఏవమభ్యాసే కృతే భవతీతి తాత్పర్యార్థః
| మన్తశిఖాభ్యాసస్యావశ్యకత్వం తు సిద్ధేశ్వరతన్త్రే -

తమాయుక్తే యథా గేహే న కిచ్చిద్ ప్రతిభాసతే |

శిఖాహినే తథా మన్తే న సిద్ధిః కల్పకోటిభిః ||

ఇతి మన్తశిఖాభ్యాసః ||

అథార్షస్థాపనం

[తథా చ తన్త్రే -

సాధ్యసాధకయోర్మూల్యేషు షట్రింశదంశులం భవేత్ |

ద్వాదశాంశులమూర్ధ్వం చ అధోభాగే తథాంశులమ్ ||

ద్వాదశాంశులమధ్యస్థం తత్ర సంస్థాపయేద్ బుధః |

తథాంశులం ద్వాదశాంశులమ్ | తథా -

స్వార్థం చ ద్వాదశం త్యక్త్వా దేవార్థం ద్వాదశం త్యజేత్ |

ద్వాదశాంశులమధ్యస్థం తత్ర చార్షం నిధాపయేత్ ||

ఇతి కుమారీకల్పే |

తతోఽర్షం స్థాపయేన్నస్త్రీ స్వవామే సురసున్దరీ |

ఇతి త్రిశక్తిరత్నే |

కలశాద్ దక్షిణే భాగే త్రికోణం వృత్తసంయుతమ్ |

షట్కోణం చతురస్రం చ కృత్వా తన్మధ్యభాగతః ||

విలసచ్చన్ద్రశకలం గన్ధర్వం చ సమాలిఖేత్ |

ఓజాపూకాదికం పీఠం తచ్చతుర్దిక్షు పూజయేత్ ||

అంజమస్త్రైశ్చ షట్కోణే శక్తౌ మూలత్రిభేదతః |

ఆధారశక్తిం సమూజ్య పూర్వవద్ యన్త్రికామపి ||

మహాశక్తిం నారితేలం సౌవర్ణం రాజతం తథా |

తామ్రం శుక్తయుద్భవం వాపి పాత్రం తత్ర నిధాపయేత్ ||

విలసచ్చన్ద్రశకలం గన్ధర్వమితి అర్థచన్ద్రానుస్వారశిరస్కమీకారమిత్వర్థః ।
 ఓజాపూకాదిపీఠాని ఓఢ్యాన-జాలన్ధర-పూర్ణగిరి-కామరూపాణి । ఏతేషాం పూజనం దిక్షు
 ప్రాక్పుత్యగ్గక్షిణోత్తరేషు చతురస్రరేఖాయాం స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేనైవ సమ్ప్రదాయాదితి
 కేచిత్ । వస్తుతో యద్దిశి యత్పీఠం తత్రైవ తత్పూజనస్యోచితత్వాదుక్త ఏవ ప్థాః ।
 అజ్గపూజనే తు అజ్గమస్త్రేషు నమఃపదమేవ ప్రయోజ్యం న తు స్వాహా వషట్ ఇత్యాది
 జాత్యన్తరమపి । “అజ్గనాం పూజనం ప్రోక్తమజ్గమస్త్రైర్నమోవ్తకైః” ఇతి సామాన్యవిధానాత్
 । శక్తౌ త్రికోణే మూలత్రిభేదతో మూలమస్తస్య త్రిభిర్భాగైర్గాఢారశక్తిపూజనం చ ।
 త్రికోణమధ్యస్థం ఈజ్కారే యన్త్రికార్గాఢారత్రిపాదికేవ ।
 మహాకారకత్తనై తు -

విశ్వామిత్రకపాలం తు సర్వపాత్రోత్తమోత్తమమ్ ।
 బ్రహ్మహత్యాదిపాపాని విశ్వాసమాతనం తథా ॥
 దృష్ట్వా పాత్రం నారికేలం సర్వమేవ ప్రణశ్యతి ।
 కన్యాకోటిప్రదానాని తథా హేమశతాని చ ॥
 యో దదాతి మహేశాని రాహుగ్రస్తే దివాకరే ।
 తద్భలం కోటిగుణితం నారికేలార్ధపాత్రతః ॥
 అలాభే తస్య పాత్రస్య అన్యపాత్రేణ పూజనమ్ ।

ఇత్యుక్తమ్ ।

సారసజ్గహా -

మూలేన జ్ఞాలితం శక్తిమాధారం స్థాపయామి చ ।
 కాణం సబిన్దుకం తద్వద్ భుజ్జేశం సముద్ధరేత్ ॥
 వహ్స్యస్తే మణ్ణిలాయేతి తథా ధర్మప్రదేతి చ ।
 దశకలాత్మనే చోక్త్యా నమో గన్ధాదిభిర్యజేత్ ॥ ఇతి ।

కాణం మకారమ్ । భుజ్జేశం రేఫమ్ । తద్బిన్దుయుతం తథా ఆస్త్రిణ జ్ఞాలితం శక్తిమ్ । తత్ర
 సంస్థాప్య ప్రపూజయేత్ ।

అర్ఘమానం తు ప్రాదేశం చతురజ్గులముచ్చృతమ్ ।
 అర్ధపాత్రమిదం ప్రోక్తం స్థాపయామీతి మన్తతః ॥
 అమర్కమణ్ణిలాయేతి వదేద్ ద్వాదశ ఇత్యథ ।
 కలాత్మనే పదం ప్రోక్త్యా అర్ఘపాత్రాయ హృన్మనుః ॥
 అనేన శక్తిమభ్యర్చ్య కలాః సూర్యస్య పూజయేత్ ॥ ఇతి ।

తన్వ్రాస్తరే -

క్రోధబీజాస్త్రబీజాభ్యామాధారే జ్వలితం శుభమ్ ।
 మహాశక్తిం తతో మస్త్రి స్థాపయేత్ స్త్రీపతఃస్తతః ॥
 శివాం దీర్ఘత్రయోపేతాం కాశీబ్రహ్మరమాన్వితామ్ ।
 దీర్ఘః శచీపతిర్వాయుర్వృద్ధయం మన్మథాన్తిమమ్ ॥
 దీర్ఘత్రయసమోపేతం తారణీ దీర్ఘవత్ పునః ।
 శివం దీర్ఘత్రయోపేతం నీలాశబ్దాత్తు పూర్వవత్ ॥
 మాయాం శరాన్తిమం శమ్భుం వామకర్ణేన భూషితమ్ ।
 సర్వకామః కాలరాత్రిర్దీర్ఘాలాపపదీ తతః ॥
 సర్వాధారాయ సర్వాయ సర్వోద్భవాయ శబ్దతః ।
 సర్వశుద్ధిమయాయాథ సర్వాసురపదాత్తతః ॥
 రుధిరారుణకాన్తిః క్షుత్ శుభ్రాయ సురభాజన ।
 ఆయ దేవీకపాలాయ హృదయాన్తో మనుర్మృతః ॥

ఏభిశ్చతుర్భిర్మనుభిర్మహాశక్తిం ప్రపూజయేత్ ।

క్రోధబీజాస్త్రబీజాభ్యామితి హూః ఫట్ ఇతి బీజాభ్యామ్ । మహాశక్తిం నరరోటికా సా తు
 వీరస్వైవ । శక్ష్వాదిపాత్రాణి ధారణీయాని బోధ్యాని । స్త్రీపతన్నితి స్త్రీ ఇతి స్వరూపతో
 గ్రాహ్యమ్ । మహిధరస్తు స్థిమిత్యాహ న స్త్రీ తథా వానయోర్బిజయోః క్వచిద్
 విశ్వసితవ్యమ్ । శివా స్త్రీ దీర్ఘత్రయం ఆం ఈం ఊం ప్రాథమికత్యాగానౌచిత్యాత్ ।
 కాశీతి స్వరూపమ్ । బ్రహ్మ కకారః । రమా పకారః । ఆయుతా ఆకారయుక్తా । దీర్ఘః
 శచీపతిః ఆకారసహితో లకారః । వాయుర్మకారః । హృదయం నమః । మన్మథాన్తిమం
 స్త్రీబీజమ్ । తారణీతి స్వరూపం పునః పూర్వవత్ । కపాలాయ నమః । శివం హకారమ్ ।
 నీలాస్వరూపం పూర్వవత్ । కపాలాయ నమ ఇతి । మాయాం హ్రీఙ్కారమ్ । శరాన్తిమం
 సః ఇతి బీజమ్ । శమ్భుం హకారం వామకర్ణేస్తుసంయుతం దీర్ఘోకారానుస్వారయుతమ్
 । సర్వేతి స్వరూపమ్ । కామః కకారః కాలరాత్రిః దీర్ఘాకారసహితః పకారః । కపాలాయ
 స్వరూపమ్ । కాన్తిరాకారః । క్షుత్ యకారః ।

తన్వ్రాస్తరే -

తతః సుధామయైస్తోయైర్మూలాన్తాం మాతృకాం పఠన్ ।
 విలోమాం పూరయేత్ తస్మిన్ పూజకో మనునామునా ॥
 అర్చపాత్రం పూరయామీత్యుక్త్యా సమ్పూరయేత్తతః ।

కర్ణచన్ద్రౌ బిన్దుయుతో కామప్రదప్రదాం తతః ॥

షోడశాస్త్రే కలాః శబ్దాయాత్మానే నమ ఇత్యథ ॥

గన్ధపుష్పైః సమభ్యర్చ్య కలాః షోడశకం యజేత్ ॥

సుధామయైః సుధాత్వేన భావితైః । అనులోమమూలమస్త్రే యస్యాస్తాం మాతృకాం
విలోమాం పఠన్ ఇతి యోజనా । కర్ణ ఉకారః, చన్ద్రః సకారః, తౌ బిన్దుయుతో
ఉం సం ఇతి భవతః । కర్ణ ఉకారః, చన్ద్రోఽర్ధచన్ద్రః, బిన్దురనుస్వారః, తేన
ఉఁ ఇతి రక్కురకృతే ప్రామాదిక ఏవ, చన్ద్రపదస్యార్ధచన్ద్రపరత్వాప్రసిద్ధత్వాత్,
అర్ధచన్ద్రానుస్వారయోగస్యాప్యసమ్భవత్వాత్ । నహి వస్తుతః కర్ణచన్ద్రౌ బిన్దుయుతావిత్యత్ర
కర్ణ ఏవ బిన్దుచన్ద్రౌ ప్రతీయేతే, కిన్తు కర్ణచన్ద్రయోర్బిన్దురేవేతి, చన్ద్రపదస్య దన్త్యసకారేఽపి
రూఢత్వాచ్చ ।

ఉక్తం చ మన్తదీపికాయాం -

తారభాగాదికైరర్చేత్ స్వబీజైర్మణ్డలత్రయమ్ ॥

వహ్స్వదీనాం కలాస్తు కులార్ణవే -

ధూమ్రార్చిరూషా జ్వలినీ జ్వాలినీ విస్ఫులిజ్జినీ ।

సుశ్రీః సురూపా కపిలా హవ్యకవ్యవహే అపి ॥

ఆగ్నేయ యాదివర్ణోత్థా దశ ధర్మప్రదాః కలాః ॥

తపినీ తాపినీ ధూమ్రా మరీచిర్జ్వాలినీ రుచిః ।

సుషుష్ణా భోగదా విశ్వా బోధినీ ధారిణీ క్షమా ॥

కభాద్యా వసుదా సౌరా రణ్ణాన్తా ద్వాదశేరితాః ।

అమృతా మానదా పూషా తుష్టిపుష్టి రతిర్ధృతిః ॥

శశినీ చన్ద్రికా కాన్తిర్జ్యోతాన్ను శ్రీః ప్రీతిరజ్గదా ।

పూర్ణా పూర్ణామృతా వేతి కథితా కులనాయకే ।

సౌమ్యాః కామప్రదాయిన్యః షోడశ స్వరజాః కలాః ॥ ఇతి ।

తథా చ తన్త్రే -

మూలేన పూరయేన్మన్త్రీ సుధాబుద్ధ్యా విధానవిత్ ।

గన్ధపుష్పాక్షతాన్ ఊప్తాన్ త్రిఖణ్డాం దర్శయేత్ పునః ॥

పీయూషరోచిషో మస్త్రీ మణ్డలం తత్ర పూజయేత్ ।

తారంశక్తిం రమేశక్తిమనుస్వారవిభూషితమ్ ॥

మూలం తృతీయం ఛైరవ్యాః క్రోధబీజసముజ్జ్వలమ్ ॥

అనేన మనునా మస్త్రీ భావయేదష్టశో జలమ్ ।
శక్త్యా సుధాం వినిక్షిప్య శక్ణుయోనీ ప్రదర్శయేత్ ॥]

తథా -

ప్రాగ్వత్ తీర్థం సమావాహ్య తీర్థమస్త్రీణ తత్ర చ ।
సంయోజ్య తేన మస్త్రీణ పుష్పం న్యన్య శిఖాణునా ॥
ప్రదర్శ్య గాలినీం ముద్రాం ముద్రయా ధేనుసంజ్ఞయా ।
అమృతీకృత్య విధివత్ సుధాబీజేన సాధకః ॥

ధ్యాత్యేష్టదేవతాం తత్ర సకలీకృత్య పుష్పతః ।
అఙ్గమస్త్రీణ చాస్త్రీణ కలయేచ్ఛ దిశో దశ ॥

తేన మస్త్రీణ సంవీక్ష్య ముద్రయా శక్ణుసంజ్ఞయా ।
అవష్టభ్య తతోద్ధీప్య ముద్రయా యోనిసంజ్ఞయా ॥

గన్ధపుష్పాదిభిస్తత్ర పూజయేదిష్టదేవతామ్ ।
షడఙ్గాని చ సమ్పూజ్య మస్త్రయేన్మూలమస్త్రతః ॥

అష్టకృత్వస్తతశ్చార్ధం ఛాదయేన్మృత్యుముద్రయా ।

ప్రాగ్వద్ అఙ్కశముద్రయా క్రోః ఇతి సూర్యమణ్డలం భిత్వా మస్త్రీణ గణ్డే చేత్యాదినా
అర్ఘజలే శిఖాణునా వషట్ ఇత్యనేన । సుధాబీజేన వం ఇత్యనేన । పుష్పతోఽఙ్గన్యాసేన
సకలీకృత్య, అస్త్రీణ అఙ్గమస్త్రాన్తిమేన దశ దిశో కలయేత్, తాలత్రయం దత్వా
తర్జన్యఙ్గఘోతథ్యనినా బన్ధయేదిత్యర్థః । శేషః ప్రయోగ ఏవ ।

వృత్తాష్టదలషట్కోణే మూలగర్భే మనోహరే ।

వక్ష్యమాణప్రకారేణ సంవిచిన్త్య మహేశ్వరీమ్ ॥

ఉపచారైః ప్రపూజ్యైనాం మూలమస్త్రీణ మస్త్రవిత్ ।

అఙ్గఘానామికాయోగాత్తర్పయేత్తేన తారీఖీమ్ ॥

తర్జన్యఙ్గఘోతయోగేన మధ్యమాఙ్గఘోతయోగతః ।

అనామాఙ్గఘోతయోగేన కనిష్ఠాఙ్గఘోతయోగతః ॥

తర్పయేద్ వేదవారం తాం మూలమస్త్రీణ దేవతామ్ । ఇతి ।

మూలేన విలోమమాతృకాన్తమూలేన సుధాబుద్ధ్యా హూఃబీజోత్థధ్యనినా మూలాధారాదుత్థితకుణ్డలినా
సుషుష్టుమార్గేణ షట్కృతాణి భిత్వా ద్వాదశాన్తర్పర్తిపరమశివసఙ్గాదుత్పన్నాయా
వహన్నాసాధ్యనాధఃపతన్త్యాః సుధాయా బుద్ధ్యా విధానవిదితి । ఇదమేవ విధానం

భావనారూపమిత్యర్థః । శక్తమితి వ్యస్తపదమ్ । ఏకారపదం సుస్థరీమస్త్రోద్ధారే తథా దర్శనాత్ । మాయాబీజపరత్వే త్వనుస్వారమితి విశేషణస్యైవ వైయర్థ్యం స్యాదితి । భైరవ్యాస్తృతీయమితి సమ్బంధః । క్రోధబీజసముజ్జ్వలం హూఃకారసహితం భావయేత్ । మస్తదేవతాజలనామైక్యం చింతయేత్ । మూలగర్భ త్రికోణగర్భే । వేదవారం చతుశ్చతుర్వారమ్ ।]

అథ ప్రయోగః

తత్ర పూజ్యపూజకయోర్మూర్ధ్యే కిచ్చిద్ వామభాగే షట్టింశదంశులపరిమితం స్థానం గృహీత్వా దేవతాగ్రే ద్వాదశాంశులం స్వాగ్రే చ ద్వాదశాంశులం పరిత్యజ్య మధ్యస్థద్వాదశాంశులస్థానే శక్తిస్థాపనం కుర్యాత్ । తత్ర స్థానే రక్తవర్ణనాదినా స్వాగ్రత్రికోణవృత్తపద్మోణచతురస్రాత్మకం మణ్డలం విరచ్య త్రికోణమధ్యే ఈఙ్కారం విలిఖేత్ । చతురస్రరేఖాయాం ప్రాకృప్యత్యగ్దక్షిణోత్తరదిక్షు (ప్రాదక్షిణ్యేన వా) ఓః ఓఙ్కారం నమః, ఓః జాలస్థరపీఠాయ నమః, ఓః పూర్ణగిరిపీఠాయ నమః, ఓః కామరూపపీఠాయ నమః ఇతి సమ్పూజ్య షట్కోణే స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేన హ్రః ఏకజటాయై హృదయాయ నమః, ప్రీః తారిణ్యై శిరసే నమః, హూః వజ్రోదకే శిఖాయై నమః, హ్రైః ఉగ్రజటే కవచాయ నమః, హ్రూః మహాపరిసరే నేత్రత్రయాయ నమః, హ్రాః పిఙ్గోగ్రకజటే అస్త్రాయ నమః ఇతి షడంశుల సమ్పూజ్య త్రికోణస్వాస్త్రత్రయే స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేన ఓః ప్రీః నమః, స్త్రీః హూః నమః, ఫట్ నమః ఇతి మూలఖణ్డత్రయేణ సమ్పూజ్య త్రికోణాస్త్రగ్రతే ఈఙ్కారే ఓః ఆధారశక్తయే నమః ఇతి సమ్పూజ్య తదపరి మూలమస్త్రేణ జాలితాం త్రిపాదికాం తారిణీశక్తిధారం స్థాపయామీతి మస్త్రేణ నిదధ్యాత్ । మం రం వహ్నిమణ్డలాయ ధర్మప్రదదశకలాత్మనే తారిణీపాత్రాధారాయ నమః ఇతి త్రిపాదికాం గంధాదిభిః పూజయేత్ । తతస్త్రీపాదికావలయే స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేన యం ధూమ్రార్చిషే నమః, రం ఊష్మాయై నమః, లం జ్వలిన్యై నమః, వం జ్వాలిన్యై నమః, శం విస్ఫులిగ్నిన్యై నమః, షం సుశ్రియై నమః, సం సురూపాయై నమః, హం కపిలాయై నమః, శం హవ్యవహాయై నమః, క్షం కవ్యవహాయై నమః ఇతి సమ్పూజ్య లేలిహాముద్రయా త్రిపాదికాం స్పృష్ట్యా ఆః ప్రీః క్రౌః హంసః ధూమ్రార్చిషాదీనాం ప్రాణా ఇహ ప్రాణాః, ఆః ప్రీః క్రౌః హంసః ధూమ్రార్చిషాదీనాం జీవ ఇహ స్థితః, ఆః ప్రీః క్రౌః హంసః ధూమ్రార్చిషాదీనాం సర్వేన్ద్రియాణి ఇహ స్థితాని, ఓః ప్రీః క్రౌః హంసః ధూమ్రార్చిషాదీనాం వాఙ్మనశ్చక్షుఃశ్రోత్రసూక్ష్మాప్రాణా ఇహోగత్య సుఖం చిరం తిష్ఠన్తు స్వాహా ఇతి ధూమ్రార్చిషాదీనాం ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ । తతః ప్రాదేశదీర్ఘం చతురంశులోన్నతం శక్తిం “హూః ఫట్” ఇతి మస్త్రేణ ప్రక్షాల్య స్త్రీః

శ్రీతారిణ్యర్ఘ్నపాత్రం స్థాపయామీతి మన్తేణ త్రిపాదికోపరి శఙ్ఖం సంస్థాప్య అం మం
 అర్కమణ్డలాయార్ధప్రదద్వాదశకలాత్మనే శ్రీతారణీపాత్రాయ నమ ఇతి శఙ్ఖం సమ్పూజ్య
 శఙ్ఖోపరి స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేన వృత్తాకారం యథా భవతి తథా సూర్యస్య ద్వాదశకలాః
 పూజయేత్ | కం భం తపిన్యై నమః, ఖం బం తాపిన్యై నమః, గం ఘం ధూమ్మాయై
 నమః, ఘం పం మరీన్యై నమః, జం నం జ్వాల్నిన్యై నమః, చం ధం రున్యై నమః, ఛం దం
 సుషుమ్నాయై నమః, జం ధం భోగదాయై నమః, ఝం తం విశ్వాన్యై నమః, ఞం ణం బోధిన్యై
 నమః, టం ఠం ధారిన్యై నమః, ఠం డం క్షమాయై నమ ఇతి సమ్పూజ్య ఉక్తముద్రయా
 శఙ్ఖం స్పృష్ట్వా తపిన్యాదీనాం ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య పునర్మన్త్రవతుష్టయేన శఙ్ఖం పూజయేత్
 | హ్రోః హ్రీః హూః కాలికపాలాయ నమః | స్త్రాః స్త్రీః స్త్రూః తారణీకపాలాయ నమః |
 హోః హీః హూః నీలాకపాలాయ నమః | హ్రాః సః హూః సర్వకపాలాయ సర్వాధారాయ
 సర్వాయ సర్వోద్భవాయ సర్వశుద్ధిమయాయ సర్వాసురరుధిరారుణాయ శుభ్రాయ
 సురాభాజనాయ దేవీకపాలాయ నమ ఇతి మన్త్రవతుష్టయేన శఙ్ఖం సమ్పూజ్య
 విలోమమాతృకాం మూలం శ్రీమదుగ్రతార్ఘ్యం పూరయామీతి పఠన్ సుధాధియా శఙ్ఖం
 పూరయిత్వా తత్ర శఙ్ఖజలే గన్ధపుష్పాక్షతాన్ దత్వా త్రిఖణ్ణాముద్రాం ప్రదర్శయేత్ | తతః
 ఉం సం చన్ద్రమణ్డలాయ కామప్రదషోడశకలాత్మనే తారణీపాత్రామృతాయ నమ ఇతి
 చన్ద్రమణ్డలం సమ్పూజ్య తత్రైవ స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేన మణ్డలాకారం యథా స్వాత్తథా
 చన్ద్రమసః షోడశకలాః పూజయేత్ | తద్యథా - అం అమృతాయై నమః, ఆం మానదాయై
 నమః, ఇం పూషాయై నమః, ఈం తుష్ట్యై నమః, ఉం పుష్ట్యై నమః, ఊం రత్త్యై నమః,
 ఋం ధృత్త్యై నమః, ఋం శశెన్యై నమః, ఌం చన్దికాయై నమః, యం కాల్యై నమః,
 ఏం జ్యోత్స్నాయై నమః, ఐం శ్రియే నమః, ఓం ప్రీత్యై నమః, ఔం అగ్గదాయై నమః,
 అం పూషాయై నమః, అః పూర్ణామృతాయై నమ ఇతి సమ్పూజ్య “ఆః హ్రీః క్రోః
 హంస” ఇత్యాది ప్రాణప్రతిష్ఠామన్త్రేణామృతాదీనాం ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాప్య “ఓః హ్రీః శ్రీః
 ఏః ఓః మూలం హ్సోః హూః” ఇతి మన్త్రేణాష్టకృత్వో జప్తేనార్ఘ్యలం దేవతాత్మకం
 భావయేత్ | తతః “హ్రీః” ఇతి బీజేన భూమధ్యస్థబిన్దోః పరమామృతబిన్దుపాతం విభావ్య
 శఙ్ఖముద్రాం యోనిముద్రాం చ ప్రదర్శయేత్ | తతః “క్రోః” ఇతి బీజేనాఙ్కశముద్రయా
 శ్రీసూర్యమణ్డలాత్తిర్థాన్యావాహ్య గణ్ఢే చేత్యాదినా మన్తేణ తీర్థాన్యర్ఘ్యజలే సంయోజ్య
 తర్జన్యఙ్కష్టాభ్యాం “వషట్” ఇతి మన్తేణ తత్ర పుష్పం దత్వా గాలినీముద్రాం ప్రదర్శయేత్
 | తతో వం ఇతి ధేనుముద్రయా అమృతీకృత్య [తస్మిన్ జలే చక్రం భావయేత్ | తచ్చ
 స్వాగ్రాదివామభాగే అం ఆం ఇత్యాది షోడశస్వరపక్ష్యైరేఖాత్మకం పరభాగే కం ఇత్యాది
 తం ఇత్యన్తం షోడశవర్ణపక్ష్యైరూపరేఖాత్మకం దక్షభాగే ధం ఇత్యాది సం ఇత్యన్తం
 షోడశవర్ణపక్ష్యైరూపరేఖాత్మకం మధ్యే హం శం క్షం ఇతి వర్ణత్రయరూపబిన్ద్వాత్మకం

స్వాగ్రత్రికోణం తద్బహిరస్థదలం తద్బహిరస్పృతమిత్యేవం రూపమ్ |]

తత్ర ధ్యానోక్తరూపామిష్టదేవతాం ధ్యాత్వా పుష్పేణ దేవతాయాస్తత్తదజ్ఞేషు షడంగన్యాసాత్మకం సకలీకరణం విధాయం తాలత్రయం దత్వా మూలేన హ్రాః పిఙ్గోగ్రైకజటే అస్త్రాయ ఫట్ ఇతి జపన్ తర్జనస్యజ్ఞాష్టోత్థధ్వనినా దశదిగ్బంధనం కుర్యాత్ | తతో వౌషట్ ఇతి స్వప్రతిబిమ్బం యథా న పతతి తథా సంవీక్ష్య శక్తిముద్రయా అవష్టభ్య యోనిముద్రయా ఉద్దీప్య మూలమస్త్రేణేష్టదేవతాం గంధపుష్పాక్షతైః సమ్పూజ్య పూర్వోక్తరీత్యా నమోనైః షడంగమస్త్రైః షడంగాని సమ్పూజ్యాష్టకృత్వో మూలమస్త్రేణార్జులమభిమన్త్యార్జులం మతస్యముద్రయా ఆచ్ఛాదయేత్, శక్తిస్య కిఞ్చిజ్జలం కుమ్భజలే చ దద్యాత్ | తతోఽర్ఘసాం దేవతామర్జులేన మూలాస్తే శ్రీతారణీం తర్పయామి స్వాహా ఇతి మస్త్రం పఠన్ అఙ్గష్టానామికాభ్యాం ౪ మధ్యమాఙ్గుష్టాభ్యాం ౪ అనామాఙ్గుష్టాభ్యాం ౪ కనిష్ఠాఙ్గుష్టాభ్యాం ౪ చతుశ్చతుస్తర్పయేత్ | ఏవం వింశతితర్పణాని విధాయ పాద్యాదిపాత్రస్థాపనం కుర్యాత్ | అథ శక్తిస్య దక్షిణే భాగే ప్రోక్షణీపాత్రం స్థాపయిత్వా జలేన పూరయిత్వా ప్రోక్షణీజలే కిఞ్చిదర్షోదకం దద్యాత్ | తతః శక్తిస్య వామే పాద్యపాత్రం తద్వామేఽర్ఘపాత్రం తద్వామే ఆచమనీయపాత్రం తద్వామే మధుపర్కపాత్రం తద్వామే పునరాచమనీయపాత్రం తద్వామే స్నానీయపాత్రమితి షట్పాత్రాణి శక్తిఘటయోర్మధ్యే త్రికోణవృత్తచతురస్రాత్మకషణ్ణుణ్ణలాని చందనాదినా విరచ్య ఓః ఆధారశక్తయే నమ ఇతి సమ్పూజ్య తదుపర్యాధారాణి నిధాయ తదుపరి క్రమేణ పాత్రాణి సంస్థాప్య శుద్ధజలేన పూరయేత్ | తత్ర పాద్యపాత్రే ఉశీరం రోచనాం చ, అర్ఘపాత్రే కుశాగ్రాక్షతయవవ్రీహితీలాజ్జసిద్ధార్థాన్ పుష్పాణి చ, ఆచమనీయపాత్రే జాతిఫలలవఙ్గకఙ్కొలబహుమూలతమాలపత్రాణి చ చూర్ణయిత్వా, మధుపర్కపాత్రే క్షౌద్రశర్కరాఘృతదధిక్షీరాణి, స్నానీయే తు సుగంధిద్రవ్యం చందనాది చ నిక్షిపేత్ | పునరాచమనీయమాచమనీయవదేవ | ఉక్తద్రవ్యాణామభావే తత్తద్భావనయా షాలితతణ్ణులాన్ దద్యాత్ |

[తతః పుష్పేణ శక్తోదకం గృహీత్వా సర్వపాత్రేషు నిక్షిప్య సర్వపాత్రస్థం జలం దివ్యరూపం భావయేత్ | తత ఆత్మనో మూర్ధ్ని ఆనందభైరవనందభైరవ్యో ధ్యాత్వా నమోస్తాభ్యాం స్వస్వమన్త్రాభ్యాం ప్రత్యేకం పుష్పాఙ్జలిత్రయేణ సమ్పూజ్య వామహస్తాఙ్గుష్టానామికాభ్యాం అర్జుజలముద్భృత్య స్వస్వమన్త్రాస్తే స్వస్వనామ సంయోజ్యాత్మనో మూర్ధస్యేవ తర్పయేత్ | తత ఆత్మనో బ్రహ్మరస్మే దక్షహస్తాఙ్గుష్టానామికాభ్యామర్షోదకముద్భృత్య దివ్యోఘ-సిద్ధోఘ-మానవోఘగురూన్ సన్తర్వ్య స్వగురు-పరమగురు-పరా పరగురు-పరమేష్ఠిగురూన్ తర్పయేత్ | దివ్యోఘాదిగురుతర్పణవిస్తారాశక్తౌ స్వగుర్వాదిచతుష్టయం త్రయం వా తర్పయేత్ | స్వగుర్వాదీనాం తర్పణం తు తౌకికం నామ శ్రీపూర్వకముచ్చార్య

గురు-పరమగురు-పరాపరగురు-పరమేష్ఠిగురుపదం యోజయిత్వా పాదుకాం
తర్పయామీత్యేవం తర్పయేదితి సమ్ప్రదాయః ।

అథానన్దభైరవానన్దభైరవోఽఽర్ఘ్యానం తారార్ణవే -

సూర్యకోటిప్రతికాశం చన్ద్రకోటిసుశీతలమ్ ।
అష్టాదశభుజం దేవం పంచువక్త్రం త్రిలోచనమ్ ॥
అమృతార్ణవమధ్యస్థం బ్రహ్మపద్మోపరి స్థితమ్ ।
వృషారూఢం నీలకణ్ఠం సర్వాభరణభూషితమ్ ॥
కపాలఖట్వాఙ్గధరం ఘణ్ణాడమరువాదినమ్ ।
పాశాఙ్కుశధరం దేవం గదాముశలధారిణమ్ ॥
ఖడ్గఖేటకపట్టిశముద్గరం శూలదణ్డకమ్ ।
విచిత్రం ఖేటకం ముణ్డం వరదాభయపాణినమ్ ॥
లోహితం దేవదేవేశం భావయేత్ సాధకోత్తమః ।

ఇతి భైరవధ్యానమ్ ।

విభావయేత్ సురాం దేవీం చన్ద్రకోటియుతప్రభామ్ ।
హిమకున్దేన్ద్రధవలాం పంచువక్త్రాం త్రిలోచనామ్ ॥
అష్టాదశభుజైర్యుక్తాం సర్వానన్దవరోద్యతామ్ ।
ప్రహసన్తిం విశాలాక్షీం దేవదేవస్య సమ్ముఖీమ్ ।

ఇతి భైరవీధ్యానమ్ ।

అథవా దేవదేవేశమర్ధనారీశ్వరం యజేదితి విశిష్టమూర్తేరేకస్యా ఏవ ధ్యానమ్ ।
ఊర్ధ్వవామదక్షయోః కపాలఖట్వాఙ్గే । తదధః క్రమేణ ఘణ్ణాడమరూ । తదధః
గదాముశలే । తదధః ఖడ్గఖేటకౌ । తదధః పట్టిశముద్గరే । తదధః శూలదణ్డౌ ।
తదధశ్చిత్రఖేటకముణ్డే । తదధో వరాభయే ఇత్యాయుధధ్యానమ్ । ఏవం భైరవ్యా అపి ।
ఏవం ధ్యాత్వా సాధకో మూర్ధని పుష్పాఙ్జులిత్రయేణానన్దభైరవం పూజయేత్ । తత్ర
హసక్షమలవరయూం ఆనన్దభైరవాయ వషట్ నమ ఇతి ప్రయోగః । ఏవమానన్దభైరవీం
చ సహక్షమలవరయూం సురాదేవ్యై వౌషట్ స్వాహా ఇతి ప్రయోగః । తతః
సహక్షమలవరయూం ఆనన్దభైరవాయ వషట్ ఆనన్దభైరవం తర్పయామి నమ ఇతి
త్రిః సన్తర్ప్య సహక్షమలవరయూం సురాదేవ్యై వౌషట్ ఆనన్దభైరవీం తర్పయామి స్వాహా
ఇతి త్రిః సన్తర్పయేత్ ।

తతః ఓఁ ఊర్ధ్వకేశానన్దనాథం తర్పయామి నమః | ఏవం వ్యోమకేశానన్దనాథసిలకణ్ణానన్దనాథ-
 వృషధ్వజానన్దనాథ ఇతి నమోస్తేన దివ్యోఘాన్ గురూన్ సన్తర్ప్య, ఓఁ వశిష్ఠానన్దనాథం
 తర్పయామి నమః, ఏవం కూర్మానన్దనాథ-భీమానన్దనాథ-మహేశ్వరానన్దనాథ ఇతి
 ప్రణవాదినమోస్తేన సిద్ధోఘాన్ గురూన్ సన్తర్ప్య, ఓఁ తారావతీదేవీం తర్పయామి
 స్వాహా, ఏవం భానుమతీ-జయవతి-విద్యా-మహోదరీ ఇతి స్వాహాస్తేన తర్పయేత్ |
 ఓఁ సుఖానన్దనాథం తర్పయామి నమః, ఏవం పరానన్ద-పారిజాతానన్ద-కులేశ్వరానన్ద-
 విరూపాక్షానన్ద ఇతి | ఓఁ ఘేరవీం దేవీం తర్పయామి స్వాహా, ఏవం మానవోఘాన్
 గురూన్ సన్తర్ప్య, ఓఁ శ్రీఅముకానన్దనాథపాదుకాం స్వగురూన్ తర్పయామి నమః |
 ఏవం పరమగురు-పరాపరగురు-పరమేష్ఠిగురూఁశ్చ తర్పయేత్ | ఇతి దివ్యోఘాదీనాం
 సర్వేషాం గురూణాం తర్పణం కృత్వా సకృదితి సమ్ప్రదాయవిదః |

అత్ర కేచిదన్యే తర్పణమాత్రేఽపీత్యపరే ప్రధానదేవతానరోధేన అఙ్గభూతపున్దవతాతర్పణేఽపి
 స్వాహాన్త ఏవ ప్రయోగ ఇత్యపి | తస్మతే ప్రధానపున్దవతాఙ్గభూతబ్రాహ్మ్యదిశక్తితర్పణే
 నమః ప్రయోగ ఆపతతి |

యథాశ్రద్ధమాచరణీయం స్పష్టప్రమాణానామభావాత్, లభ్ధానామపి విసంవాదిత్వాత్
 సమ్ప్రదాయానామపి నిర్మూలవివాదగ్రస్తత్వాచ్చేతి |

తతో మూలాస్తే సాఙ్గాం సాయుధాం సవాహనాం సపరివారాం శ్రీతారీణీం తర్పయామి
 స్వాహా ఇత్యర్ఘోదకేన స్వహృదయే మూలదేవీం త్రిః సన్తర్పయేత్ | ఏతాని
 ఖైరవతర్పణాదిసర్వతర్పణాని తత్త్వముద్రయా కార్యాణి | సా చ అనామికాఙ్గప్రయోగేన
 భవతి |]

తస్మై -

స్వదక్షే ప్రోక్షణీపాత్రమాదాయాద్భిః ప్రపూరయేత్ |
 కిఞ్చిదర్ఘామ్బు సఙ్కృహ్య ప్రోక్షణ్యమభిసి యోజయేత్ ||
 తతః సాధారకం పాత్రం పురతః స్థాపయేద్ బుధః |
 తత్పార్శ్వే పాద్యదానం చ తత్పార్శ్వేఽర్ధప్రదానకమ్ ||
 ఆచమనీయం తు తత్పార్శ్వే తత్పార్శ్వే మధుపర్శుకమ్ |
 పునరాచమనీయం చ స్నానీయం తత్క్రమాన్యునేత్ || ఇతి |

పాద్యాదిపాత్రే ప్రక్షేప్యద్రవ్యాణి ఫేత్కారిణ్యాం -
 ఉశీరం రోచనాం చైవ పాద్యపాత్రే తు కల్పయేత్ |
 కుశాగ్రానక్షతం చైవ యవబ్రీహితిలానపి ||
 అబ్జసిద్ధార్థపుష్పాణి ఊపేదర్శస్య పాత్రకే |

జాతీకర్పూరకజ్జోలబహుమూలతమాలకాన్ ॥

చూర్ణయిత్వా యథాన్యాయం క్షిపేదాచమనీయకే ।

మాషికం శర్కరా సర్పిర్దధి క్షీరయుతం తథా

మధుపర్కం కల్పయిత్వా ప్రదద్యాద్ విధిపూర్వకమ్ ॥ ఇతి ।

పురశ్చరణచన్ద్రికాయాం -

“గన్ధాబ్ధిః కారయేత్ స్నానమ్” ఇతి ।

త్రిశక్తిరత్నే-

పుష్పాదినా సముద్భృత్య బిన్దుం శఙ్ఖామృతస్య చ ।

నిక్షిపేత్ సర్వపాత్రేషు సర్వం దివ్యం విచిన్తయేత్ ॥

స్వతస్త్రే-

“ఏవం పాత్రాణి సంస్థాప్య తేనైవ తర్పణం చరేత్” ఇతి ।

తేనైవ అర్హోదకేనైవ ।

తారార్ణవే భైరవభైరవోర్ధ్యానముక్త్యా -

“ధ్యాత్వైవం తర్పయేన్మూర్ధ్ని తావుభౌ సాధకః సుధీః” ఇతి ।

త్రిశక్తిరత్నే -

బ్రహ్మారస్నే స్వకే మన్త్రి ముద్రయా తత్త్వసంజ్ఞయా ।

తర్పయేద్ గురుణా మన్త్రి.....సుధీః ॥

స్వగురూనపి సన్తర్ప్య త్రిః సకృద్ వా విశేషతః ।

ఆత్మనో హృదయామోఖజే పరివారగణావృతామ్ ।

దేవీపాత్రామృతేనాపి తర్పయేద్ కులనాయికామ్ ॥ ఇతి ।

అత్ర కల్పే గురుపాత్రం దేవపాత్రం చ విశేషార్థపాత్రమేవ ।

తర్పణే తత్త్వముద్రా తు జ్ఞానార్ణవే -

తర్పణాని పునర్దద్యాత్ త్రివారం తత్త్వముద్రయా ।

అఙ్గుష్ఠానామికాభ్యాం చ తత్త్వముద్రేయమీరితా ॥ ఇతి ।

ఇయం తర్పణసమ్పన్దిసీ । ధ్యానాదౌ - “తర్జన్యఙ్గుష్ఠయోగేన తత్త్వముద్రా ప్రకీర్తితా”

ఇత్యుక్తత్వాత్ ।

భావచూడామణౌ -

అత్ర తారాగురూన్ వక్ష్యే దృష్టాదృష్టఫలప్రదాన్ ।

ఊర్ధ్వకేశో వ్యోమకేశో నీలకణ్ఠో వృషధ్వజః ॥

దివ్యోఘా సిద్ధిదా వత్సే సిద్ధాఘాన్ శ్చృణు తత్త్వతః ।

వశిష్ఠః కూర్మనాథశ్చ మీననాథో మహేశ్వరః ॥

హరినాథో మానవౌఘానథ వజ్ర్యామి సద్గురూన్ ।

తారావతీ భానుమతీ జయా విద్యా మహేశ్వరీ ॥

సుఖానన్దః పరానన్దః పారిజాతః కులేశ్వరః ।

విరూపాక్షః ఫేరపీ చ కథితం తారీణీకులమ్ ॥

ఆనన్దనాథశబ్దాన్తా గురవః సర్వసిద్ధిదాః ।

స్త్రియోఽపి గురురూపాశ్చ దేవ్యన్తాః పరికీర్తితాః ॥ ఇతి ।

భావనిర్ణయే -

ఆదౌ సర్వత్ర దేవేశి మన్తదః పరమో గురుః ।

పరాపరగురుపరమేష్ఠీగురుస్తతః ॥

పరాపరగురుస్తద్రూపత్వేన పరమేష్ఠీగురుశ్చ తద్రూపత్వేన ధ్యాత్వా తర్పణీయ ఇతి భావః

।]

తతో యన్త్రోపరి పూర్వవదేవ సచన్దనపుష్పాక్షతైః పీఠన్యాసం కుర్యాత్ ।

తతస్తత్త్వశుద్ధిం కుర్యాత్ । తత్ర శ్రుతిః -

ఓఁ ప్రాణాపానవ్యానోదానసమానా మే శుద్ధ్యన్తాం జ్యోతిరహం విరజా విపాప్నా
భూయాసం స్వాహా ।

ఓఁ పృథివ్యప్తేజోవాయ్వాకాశాని మే శుద్ధ్యన్తాం

ఓఁ ప్రకృత్యహక్కారబుద్ధిమనఃశ్రోత్రాణి మే శుద్ధ్యన్తాం

ఓఁ త్వక్చక్షుఃశ్రోత్రజిహ్వస్పూణవచాంసి మే శుద్ధ్యన్తాం

ఓఁ పాణిపాదపాయూపస్థశబ్దా మే శుద్ధ్యన్తాం

ఓఁ స్పర్శరూపగన్ధాకాశాని మే శుద్ధ్యన్తాం

ఓఁ వాయుతేజఃసలిలభూమ్యాత్మానో మే శుద్ధ్యన్తాం

ఇతి సప్తమన్త్రాన్ జపన్ ప్రతిమన్త్రం హస్తాభ్యాం సర్వాఙ్గం స్పృశేదితి తత్త్వశుద్ధిః ।

అథ బటుకాదిబలిదానం

ఉక్తాఞ్చ జ్ఞానార్ణవే -

ఈశానవహ్నినైఋత్యవాయుకోణేషు పూర్వవత్ ।

మణ్డలాని విధాయాథ పూర్వవత్ పూజయేత్ ప్రియే ।

పూర్వవద్బలిదానం చ దద్యాత్ సర్వసమ్బుద్ధయే ॥ ఇతి ।

బలిమస్త్రా వీరమాడామణౌ -

ప్రణవం పూర్వముద్ధృత్య హృల్లేఖాబీజముద్ధరేత్ |
బటుకాయ పదం పశ్చాదాపదుద్ధరణాయ చ ||

కురుద్వయం సముచ్చార్య మాయాతారం సముద్ధరేత్ |
వహ్నిజాయాన్వితో మస్త్రో బటుకస్య బలిం హరేః ||

తథా -

ఆగ్నేయాం బలిముత్స్రుజ్య మాయాం లక్ష్మీం చ మన్మథమ్ |
వారాహీబీజముద్ధృత్య బీజం పశ్చాతకం పునః ||

గణపతయే పదం పశ్చాద్ వరద్వన్ద్వం తథా పునః |
సర్వజనం వదేచైవ వదేన్మే వశమానయ ||

అన్తే వహ్నివధూం దద్యాద్ గణనాథో మహామునిః || ఇతి |

వారాహీబీజం గ్రౌఠ |

తథా -

రౌద్రం త్రిగుణముద్ధృత్య నారాయణం తథోద్ధరేత్ |
బీజం సూక్ష్మేశముద్ధృత్యామరేశం బీజముద్ధరేత్ ||

జేన్తం తు క్షేత్రపాలం చ బలిం గృహ్లాద్వయం తతః |
వహ్నిజాయాన్వితో మస్త్రః క్షేత్రపాలస్య కీర్తితః || ఇతి |

రౌద్రం క్షకారః త్రిగుణం త్రిపఠితః | నారాయణం ఆం సూక్ష్మేశం ఈం అమరేశం ఊం
ఏతైర్ముక్త ఇతి |

తథా -

వాయుబీజం త్రిధాలిఖ్య అనస్తో మాధవస్తథా |
వర్తులాక్షీం తథోద్ధృత్య యోగినీభ్యస్తథైవ చ ||

వహ్నిజాయాన్వితో మస్త్రో వాయవ్యాం యోగినీబలిః || ఇతి |

వాయుబీజం యకారః, అనస్త ఆకారః, మాధవ ఈకారః, వర్తులాక్షీ ఊకారః |

తథా -

క్షకారం కాలమారూఢం తదన్తే అనలాక్షరమ్ |
సర్వవిఘ్నపదం కృద్భ్యః సర్వేభ్యో భూత ఉద్ధరేత్ ||

భ్యో వర్మ ఫట్ సముద్ధృత్య బలిం గృహ్లాపయ తతః |
ద్వితాన్తః సిద్ధిదః ప్రోక్తః సర్వభూతబలిం హరేత్ || ఇతి |

కాలో మకారః, మా ఈకారః, అనలాక్షరం రేఫః, తేన క్షీఢః ఇతి సమయాచారః ।

దక్షిణే బటుకం దద్యాదుత్తరే యోగినీబలిమ్ ।

పూర్వభూతబలిం దద్యాత్ క్షేత్రపాలాయ పశ్చిమే ॥

అఙ్గుష్ఠానామికాభ్యాం తు బటుకాయ బలిర్మతః ।

కనిష్ఠాఙ్గుష్ఠయోగేన యోగినీబలిమాహరేత్ ॥

అఙ్గుష్ఠతర్జనీభ్యాం చ క్షేత్రపాలబలిం హరేత్ ।

గణేశాయ బలిం దద్యాద్ గజదంతాఖ్యముద్రయా ॥ ఇతి ।

గజదంతాఖ్యముద్రా జ్ఞానార్ణవే -

వామముష్ఠేస్తు మధ్యస్థామఙ్గులీం దణ్ణవత్ కురు ।

గజదస్తమహాముద్రా గణపస్య బలిం హరేత్ ॥ ఇతి ।

తథా బలిద్రవ్యాణి తత్త్రైవ -

ఓదనం పాయసం క్షీరం మత్స్యం మాంసం తథైవ చ ।

మోదకం పూలికాపూపం బటుకం త్రివిధా సురా ॥

హృద్వ్యాదనాదిపక్వాన్నమాజ్యం మధు సశర్కరమ్ ।

సర్వత్ర విధివత్ కుర్యాత్ దుగ్ధేనోత్పర్గమాచరేత్ ॥ ఇతి ।

సర్వత్ర సర్వబలిషు విధివత్ కుర్యాత్ యథాధికారముక్తద్రవ్యైః కుర్యాదిత్యర్థః ।]

అథ ప్రయోగః

ఈశానే ఆగ్నేయే నైఋత్యే వాయవ్యే చ పరాగ్రత్రికోణమణ్డలాని విధాయ తేషు ప్రమాణోక్తబలిద్రవ్యసహితాని సాధారణాని చత్వారి పాత్రాణి స్థాపయేత్ । తతః ఈశానకోణస్థబలిద్రవ్యం “ఫట్” ఇతి సంశోధ్య “వాం బటుకాయ నమః” ఇతి తత్త్రైవ బటుకం సమ్పూజ్య “ఓః ప్రీః బటుకాయ ఆపదుద్ధారణాయ కురు కురు ప్రీః ఓః స్వాహా” ఇతి మన్తేణ వామహస్తస్యాఙ్గుష్ఠానామికాభ్యాం క్షీరం జలం వా పాతయన్ బటుకాయ దద్యాత్ । ఆగ్నేయకోణస్థబలిద్రవ్యం ఫట్ ఇతి సంశోధ్య గం గణపతయే నమ ఇతి తత్త్రైవ సమ్పూజ్య “ప్రీః శ్రీః క్షీం గ్లోం గం గణపతయే వర వర సర్వజనం మే వశమానయ స్వాహా” ఇతి మన్తేణ వామహస్తగజదంతాఖ్యముద్రయా క్షీరం జలం వా పాతయన్ గణేశాయ దద్యాత్ । గజదస్తముద్రా తు ప్రసారితమధ్యమాఙ్గులికో వామహస్తముష్ఠిరేవ ।

తతో నైఋత్యకోణస్థబలిద్రవ్యం “ఫట్” ఇతి సమ్ప్రోక్ష్య ఙాః క్షేత్రపాలాయ నమ ఇతి తత్త్రైవ సమ్పూజ్య “ఙాం క్షీం ఙూం క్షేత్రపాలాయ బలిం గృహ్లా గృహ్లా స్వాహా” ఇతి వామహస్తస్యాఙ్గుష్ఠతర్జనీభ్యాం క్షీరం జలం వా పాయతన్ క్షేత్రపాలాయ దద్యాత్

। వాయవ్యకోణస్థబలిద్రవ్యం “ఫట్” ఇతి సమ్ప్రోక్ష్య “యాం యోగినీభ్యో నమః”
 ఇతి తత్రైవ సమ్ప్రాజ్య “యాం యీం యూం యోగినీభ్యః స్వాహా” ఇతి మన్తేణ
 వామహస్తాజ్ఞప్థకనిష్ఠాభ్యాం క్షీరం జలం వా పాతయన్ యోగినీభ్యో దద్యాత్ । తతః
 “క్ష్రీః సర్వవిష్ణుకృదభ్యః సర్వేభ్యో భూతేభ్యో హూః ఫట్ బలిం గృహ్లాపయ స్వాహా”
 ఇతి జపన్ చతుర్దిక్షు బలిద్రవ్యం భూమా వికిరేత్ । బటుకాదిబలిదానస్యోవశ్యకత్వం తు
 శ్రీకులార్చవే -

యావన్నో బటుకే దద్యాత్ తావన్నైవ కులేశ్వరి ।
 తృప్యన్తి దేవతాస్సర్వాః స్మరణాద్ యజనాదపి ।
 బటుకాదీన్ యజేత్తస్మాద్ గన్ధపుష్పాసనవామిషైః ।
 తత్తన్మన్తవిధానేన దేవతాతృప్తిమాప్నుయాత్ ॥ ఇతి

అథ పీఠపూజా

అత్ర యన్తోపరి పూర్వోక్తపీఠన్యాసక్రమేణ పీఠపూజాం కుర్యాత్ ।
 [అథ పూజాచక్రమధ్యే ఓఁ ఆధారశక్తయే నమః, మూలప్రకృత్యై, కుర్మాయ, శేషాయ,
 పృథివ్యై, సుధాసముద్రాయ, మణిద్వీపాయ, చింతామణిమణ్ణిపాయ, శృశానాయ,
 పారిజాతాయ । తస్మాత్ రత్నవేదికాయై, తదుపరి మణిపీఠాయ । ఏతా
 ఉపర్యుపరిభావేన సమ్ప్రాజ్య మణిపీఠాదృహిః ప్రాచ్యాదిచతుర్దిక్షు స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేన
 పరితః ఓఁ మునిభ్యో నమః, తద్భూహిః పరితః దేవేభ్యః, తద్భూహిః పరితః శవేభ్యః,
 తద్భూహిః పరితః శవముణ్ణేభ్యః, తద్భూహిః పరితః బహుమాంసాస్థిమోదమానశివాభ్యః,
 తద్భూహిః పరితః చితాఙ్గరాస్థిభ్య ఇతి ప్రణవాదినమోన్నేన సమ్ప్రాజ్య అగ్నికోణే ధర్మాయ
 నమః, నైఋత్యకోణే జ్ఞానాయ, వాయవ్యకోణే వైరాగ్యాయ, ఈశానకోణే ఐశ్వర్యాయ,
 పూర్వే అధర్మాయ, దక్షిణే అజ్ఞానాయ, పశ్చిమే అవైరాగ్యాయ, ఉత్తరే అనైశ్వర్యాయ ఇతి
 సమ్ప్రాజ్య పునర్మధ్యే ఓఁ తత్త్వపద్మాసనాయ నమః, ఆనన్దకన్దాయ, సంవిన్నాలాయ,
 ప్రకృతిమయపత్రేభ్యః, వికారమయకేసరేభ్యః, పంచాశదర్శర్ణబీజాధ్యకర్ణికాయై ।
 తస్యాం మధ్యే పరితః సూర్యమణ్ణిలాయ, తదభ్యన్తరే పరితః సోమమణ్ణిలాయ,
 సూర్యమణ్ణిలాదృహిః పరితో వహ్నిమణ్ణిలాయ నమ ఇతి సమ్ప్రాజ్య పునర్మధ్య ఏవ సం
 సత్త్వాయ నమః, రం రజసే, తం తమసే, ఆం ఆత్మనే, అం అన్తరాత్మనే, పం పరమాత్మనే
 హ్రీః జ్ఞానాత్మనే, మాం మాయాతత్త్వాయ, కం కలాతత్త్వాయ, విం విద్యాతత్త్వాయ, పం
 పరతత్త్వాయ నమ ఇతి సమ్ప్రాజ్య హృదబ్జకేసరేషు స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేన ఓఁ లక్ష్మ్యై
 నమః, సరస్వత్యై, రత్నై, ప్రిత్యై, కీర్త్యై, శాన్త్యై, పుష్ట్యై, తుష్ట్యై, నమ ఇతి పీఠశక్తిః సమ్ప్రాజ్య
 మధ్యే హ్సౌః సదాశివమహాప్రేతపద్మాసనాయ నమ ఇతి పూజయేత్ ।

లక్ష్మ్యద్యష్టపీఠశక్తయః సిద్ధసారస్వతే -

లక్ష్మీ సరస్వతీ చైవ రతిః ప్రీతిస్తథైవ చ ।

కీర్తిః శాన్తిశ్చ పుష్టిశ్చ తుష్టిరిత్యష్టశక్తయః ॥

వీరచూడామణౌ తు -

పీఠశక్తివిధానేన నవశక్తిః ప్రపూజయేత్ ।

రతిః ప్రీతిః ప్రియా కాన్తిః కామినీ కామమాలినీ ॥

కన్దర్పదలినీ దుర్గా భావినీ నవ శక్తయః ॥ ఇతి ।

తథా -

వియద్భృగుం సముచ్చార్య మనుభిస్తుకలాన్వితమ్ ।

మహాప్రేతపదాత్ పద్మాసనాయ హృదయమనురీరితమ్ ॥

తథా చ పీఠశక్తీనాం వికల్పో మనుః పీఠమనుః । తారోపనిషద్యపి లక్ష్మీసరస్వతీరతిప్రీతికీర్తిశాన్తిపుష్టిత
సదాశివశ్చ ఇత్యుక్తమ్ ॥]

అథావాహనమ్

యథా-పూజాధారయన్త్రాదౌ మూలమస్త్రేణ ప్రమాణోక్తామిష్టదేవతామూర్తిం పరికల్ప్య
కూర్మముద్రాజ్ఞాలినా మాతృకావర్ణధియా పుష్పాణి గృహీత్వా స్వహృదయే
విద్యుత్-పుష్పానిభం స్ఫురత్స్వేష్టదేవతాతేజో దీపాద్దీపాన్తరమివ సుషుష్టువర్తనా
ద్వాదశాన్తఃస్థనహస్తదలపద్మమధ్యవర్తిని పరమశివే సంయోజ్య పరమామృతలోలితం
చిదానన్దఘనం విభావ్య వామనాసాధ్వనా కరస్థపుష్పాజ్ఞాలౌ సంయోజ్య తత్
కామకలాత్మకం ధ్యాత్వా -

ఓః దేవేశి భక్తిసులభే పరివారసమన్వితే ।

యావత్ త్వాం పూజయిష్యామి తావత్ త్వం సుస్థిరా భవ ॥

ఇతి పఠన్ కల్పితమూర్తేశ్చిరసి పుష్పాజ్ఞాలిం దత్వా దేవతాతేజః పుష్పాజ్ఞాలిమపహాయ
బ్రహ్మారస్థద్వారేణ తస్యా మూర్తేర్బృదయం ప్రవిశ్య స్థిరీభూతం భావయేదితి ।

కామకలాధ్యానం తన్త్రచూడామణౌ -

ముఖం బిన్దువదాకారం తదధః కుచయుగ్మకమ్ ।

తదధః సపరార్థం చ సుపరిష్కృతమణ్డలమ్ ॥

ఏతత్ కామకలాధ్యానం సుగోప్యం సాధకోత్తమైః ॥ ఇతి ।

ఏతద్రహస్యం గురుముఖాదవగన్తవ్యమ్ । తదుక్తం - “సంజ్ఞేతవిద్యా గురువక్త్రగమ్యా” ఇతి

।

అథ ధ్యానం

గస్తర్వతస్తే -

శ్మశానం తత్ర సఞ్చిన్త్య తత్ర కల్పతరుం స్మరేత్ |
 తన్నూలే మణిపీఠం చ నానామణివిభూషితమ్ ||
 శివాభిర్బహుమాంసాస్థిమోదమానాభిరన్తతః |
 చతుర్దిక్షు శవా ముణ్ణాశ్చిత్రాఙ్కారాస్థిభూషితాః ||
 తన్మధ్యే భావయేద్ దేవీం యథోక్తధ్యానయోగతః || ఇతి |

నీలతస్తే -

ప్రత్యాశీఢపదాం ఘోరాం ముణ్ణమాలావిభూషితామ్ |
 ఖర్వాం లమ్బోదరీం భీమాం వ్యాఘ్రచర్మావృతాం కటౌ ||
 నవయావనసమ్పన్నాం పఞ్చముద్రావిభూషితామ్ |
 చతుర్భుజాం లలజ్జహ్వాం మహాభీమాం వరప్రదామ్ ||
 ఖడ్గకర్తుధరాం సవ్యే వామే ముణ్ణోత్పలాన్వితామ్ |
 పిఙ్గోగ్రైకజటాం ధ్యాయేన్మౌలావక్షోభ్యభూషితామ్ ||
 బాలార్కమణ్ణలాకారలోచనత్రయభూషితామ్ |
 ప్రజ్వలత్పితృభూమధ్యగతాం దంష్ట్రాకరాలినీమ్ ||
 సావేశస్మేరవదనామస్థ్యలఙ్కారభూషితామ్ |
 విశ్వవ్యాపకతోయాన్తః శ్వేతపద్మోపరి స్థితామ్ || ఇతి |

తస్త్రచూడామణౌ -

తస్యోపరి మహాదేవీం సర్వాం నీలమణిప్రభామ్ |
 లమ్బోదరీం వ్యాఘ్రచర్మసమావృతనితమిప్పినీమ్ ||
 సమున్నతపయోభారాం రక్తవర్తులలోచనామ్ |
 లలజ్జహ్వాం మహాభీమాం దంష్ట్రాకోటిసముజ్జ్వలామ్ |
 నీలోత్పలలసన్మాలాబద్ధజాటాం భయఙ్కరీమ్ ||
 శ్వేతాస్థిపట్టికాయుక్తకపాలపఞ్చశోభితామ్ |
 లలాటే రక్తనాగేన కృతకర్ణావతంసకామ్ ||

అతిశుభ్రమహానాగకృతహారమహోజ్జ్వలామ్ |
 దుర్వాదలశ్యామనాగకృతయజ్ఞోపవీతినీమ్ ||
 చతుర్భుజాం రక్తమాంసఖణ్డమణ్డతముష్టినా |
 జటాజుటాక్షనూత్రేణ శోభినా తీక్ష్ణధారయా ||
 ఖడ్గేన దక్షిణస్యోర్ధ్వే శోభితాం వీరనాదినీమ్ |
 తదధస్తాద్ బీజవృన్తకర్తృకాలజ్ఞుతాం పరామ్ ||
 వామోర్ధ్వే రక్తనాలేన వికస్వరమనోహరామ్ |
 దధతీం నీలపద్మఞ్చ తదధస్తాత్ కపాలకమ్ ||
 జగతాం జాడ్యసంయుక్తం దధతీం కున్దసన్నిభమ్ |
 ధూమ్రాభనాగసన్దోహకృతకేయూరసత్వరామ్ ||
 సువర్ణవర్ణనాగేన కఙ్కణోజ్జ్వలపాణికామ్ |
 శుభ్రవర్ణమహాదేవకృతసద్విమలాసనామ్ ||
 నిర్యన్త్రణభియా తద్వత్ సజ్కుచత్ప్రపదాత్మికామ్ |
 శవపాద్వయారూఢవామపాదాం హసన్ముఖీమ్ ||
 తస్యైవ కణ్ఠమూలస్థదక్షపాదసరోరుహామ్ |
 కున్దాభనాగసంశోభికటిసూత్రాం త్రిలోచనామ్ ||
 అస్పృగ్కేన నాగేన కృతనృపురపల్లవామ్ |
 సద్యశ్చిన్నగలద్రక్తముణ్డై రక్తవిభూషణైః ||
 అన్యోన్యకేశగ్రథితైః పాదపద్మవిలమ్బితైః |
 పఞ్చాశదిభ్రుహోమాలాం విభ్రతీం పరమేశ్వరీమ్ ||
 జ్వలచ్చితామధ్యసంస్థాం ద్వీపిచర్కోత్తరాంశుకామ్ |
 అక్షోభ్యనాగసమ్బద్ధజటాజుటాం వరప్రదామ్ ||
 ఏవమ్భూతాం మహాదేవీమాత్మానం యాగవస్తు చ |
 విజ్ఞాపయేన్మహాదేవ పణ్డితోఽహం మహాకవిః || ఇతి |

తత ఆవాహనముద్రయా మూలాస్త్రే శ్రీతారీణీ ఇహావహ ఇహావహ స్థాపనముద్రయా ఇహ
 తిష్ఠ ఇహ తిష్ఠ సన్నిధాపనముద్రయా ఇహ సన్నిధేహి సన్నిధేహి సన్నిరోధనముద్రయా
 ఇహ సన్నిరుద్ధ్యస్య సన్నిరుద్ధ్యస్య సమ్ముఖీకరణముద్రయా ఇహ సమ్ముఖీభవ ఇహ
 సమ్ముఖీభవ ఇతి పఞ్చముద్రాభిరావాహనాది కృత్వా శాలగ్రామశిలావర్ణం లిఖితయన్త్రాదౌ

లేలిహానముద్రయా దేవ్యా హృదయే కరం దత్వా “ఆఁ ప్రీఁ క్రోఁ హంసః తారిణ్యాః ప్రాణా
 ఇహ ప్రాణాః ఆఁ ప్రీఁ క్రోఁ హంసః తారిణ్యా జీవ ఇహ స్థితః ఆఁ ప్రీఁ క్రోఁ హంసః తారిణ్యాః
 సర్వేన్ద్రియాణి ఆఁ ప్రీఁ క్రోఁ హంసః తారిణ్యాః వాఙ్మనశ్చక్షుఃశ్రోత్రస్థూణప్రాణా ఇహోగత్య
 సుఖం విరం తిష్ఠన్తు స్వాహా” ఇతి మన్తేణ ప్రాణప్రతిష్ఠాం కుర్యాత్ । అవగుణ్ణనముద్రయా
 “మూలాన్తే శ్రీతారణీ అవగుణ్ణితా భవ” ఇతి అవగుణ్ణ్య సకలీకుర్యాత్ । తచ్చ పుష్పేణ
 దేవతాయాన్తత్తదక్లేషు ఉపాస్యమన్తస్య షడఙ్గానాన ఏవ । తతో ధేనుముద్రయా వం
 ఇతి అమృతీకృత్య మహాముద్రయా పరమీకృత్య పఞ్చముద్రావిభూషితామితి ధ్యానే
 విభూషణతేనోక్తా యోన్యాదిపఞ్చముద్రాః స్వస్వబీజజపపురస్సరాః ప్రదర్శయేత్
 । యథా- ఐఁ యోనిం, ప్రీఁ భూతినీం, వం బీజముద్రాం, స్త్రీఁ దైత్యధూమినీం, హూఁ
 లేలిహానముద్రామితి ।

[తదుక్తం తన్త్రే -

అవాహనం స్థాపనం చ సన్నిధాపనమేవ చ ।
 సన్నిరోధనమిత్సుక్తం సమ్మూఖీకరణం తథా ॥
 విధాయ స్వస్వముద్రాభిః ప్రాణస్థాపనమాచరేత్ । ఇతి ।

తథా -

అవగుణ్ణ్యావగుణ్ణీన్యా ధేన్వా చైవామృతీకృతిః ।
 ప్రోక్తా మహాముద్రయా తు దేవస్య పరమీకృతిః ॥ ఇతి ।
 యోన్యాదిపఞ్చముద్రాశ్చోక్తా బైరవతన్త్రే పఞ్చముద్రావిభూషితామితి ధ్యానముక్త్యా -
 యోనిశ్చ భూతినీ చైవ బీజాఖ్యా దైత్యధూమినీ ।
 లేలిహానేతి సంయుక్తా పఞ్చముద్రాః ప్రకీర్తితాః ॥

ఏతాసాం బీజాని చ క్రమేణ తత్త్రైవోక్తాని -

యోనిర్మాయాధరాధేనుర్వధూకూర్చక్రమాద్ విదుః ।
 బీజాన్యాసాం లక్షణం తు క్రమేణ కథయామ్యహమ్ ॥ ఇతి ।

యోనిరత్ర ఐఁ, మాయా ప్రీఁ, అధరా అస్యా అనన్తరభూతా ఇతి ధేనోర్విశేషణమ్ । ధేనుః
 వం, వధూః స్త్రీఁ, కూర్చం హూఁ ।]

తతో దేవశుద్ధిం కుర్యాత్ । సా చ మూలజపపురస్సరమర్హోదకేన పూజాచక్రస్య త్రిః ప్రోక్షణేన
 భవతి । తదుక్తం కులార్ణవే -

పీఠే దేవీం ప్రతిష్ఠాప్య సకలీకృత్య సాధకః ।
 మూలమన్తేణ దీపిన్యా మాలిన్యార్హోదకేన చ ।
 త్రివారం ప్రోక్షయేద్ విద్వాన్ దేవశుద్ధిరియం ప్రియే ॥

[నృసింహతక్కురాస్తు యద్యప్యస్మిన్ కులార్ణవవచనే దీపినీమాలినీసహితమూలమస్తేజైవ ప్రోక్షణం లభ్యతే, తథాపి దీపినీమాలిన్యోరూర్ధ్వమూయమవ్రాస్తర్గతపరాప్రాసాదమస్త్రఘటితత్వేనోర్ధా వినియోగః | అస్యాస్తు దేవతాయా ఉత్తరామ్నాయవిద్యాత్వాదితి వదన్తి | శక్తిసంకమతస్త్రే త్వేతస్యా ఊర్ధ్వమూయవిద్యాత్వమపి లభ్యత ఏవ |
 యస్త్రే దేవతాయా ప్రాణస్థాపనస్యావశ్యకత్వం కులార్ణవే -

సకలీకృత్య ప్రాణాస్త్రదీయానిన్ద్రియాణి చ |

ప్రతిష్ఠాప్యార్చయేద్ దేవమన్యథా నిష్ఫలం భవేత్ || ఇతి |

తతో యథాశక్తి షోడశోపచారైర్దశోపచారైః పఞ్చోపచారైర్వా దేవతాం పూజయేత్ | తే చ మస్త్రత్నావల్యాం -

పాద్యార్ణాచమనీయం చ స్నానం వసనభూషణే |

గంధపుష్పధూపదీపనైవేద్యాచమనాని చ |

తామ్బూలమథ చ స్తోత్రం తర్పణం చ నమస్కీయా |

ప్రయోజయేదర్చనాయాం ఉపచారాశ్చ షోడశ ||

పాద్యమర్ఘ్యం నివేద్యాథ తథైవాచమనీయకమ్ |

మధుపర్కాచమనే వైవ గంధప్రసూనకే తతః ||

ధూపదీపౌ చ నైవేద్యం దశోపచారకం మతమ్ |

గంధాయో నివేద్యాన్తాః పూజా పఞ్చోపచారికా || ఇతి |

ప్రపఞ్చసారే చ - “సపర్యా త్రివిధా ప్రోక్తా తాసామేకతమాం శ్రయేత్” ఇతి | త్రివిధా షోడశ-దశ-పఞ్చోపచారభేదాత్ | ఉపచారేషు యస్య వస్తునోఽలాభస్తదనుకల్పత్యేన పుష్పం దద్యాత్ | తదుక్తం కులోడ్డిశే -

ఉపచారేషు సర్వేషు యత్ కిఞ్చిద్ దుర్లభం భవేత్ |

తత్ సర్వం మనసి ధ్యాత్వా పుష్పక్షేపేణ కల్పయేత్ || ఇతి |

పుష్పాక్షతైశ్చ కల్పయేదితి పారే అక్షతానామప్యనుకల్పః |

సారసంకృహే తు -

“అలాభే తూపచారాణాం దద్యాత్ షాలితతణ్ణులాన్”

ఇత్యుక్తమ్ | ఏవం చ పుష్పాక్షతయోర్విచ్ఛికో వికల్పః | అక్షతాశ్చ శక్తిసూర్యగణేశపూజాయాం సరక్తచందనా దేయాః | ఉక్తం చ తస్త్రే -

శక్తయర్కగణనాథానాభక్షతాః ప్రీతిదా మతాః |

శోణచందనలిప్తానాం దానాత్ సర్వఫలం భవేత్ || ఇతి |

సర్వఫలం సర్వోపచారదానఫలమ్ |

తతో మూలేన దేవతాయా వామభాగే ప్రమాణోక్తేష్వన్యతమమాసనం దద్యాత్ |
ఆసనభేదాః సారసజ్గ్రహే ఉక్తాః -

దేవస్య వామభాగే తు దద్యాన్మూలేన చాసనమ్ |

పౌషం దారుమయం వాస్త్రం చార్మం కౌశం చ తైజసమ్ ||

షడ్విధం చాసనం ప్రోక్తం దేవతాప్రీతికారకమ్ |

పౌషం సుగంధిపుష్పనిర్మితమ్ | దారుమయం కణ్ణకీభిన్నచన్దనాదిఘటితమ్ | వాస్త్రం
కాంఠాసకౌశేయజ్ఞోమరాఙ్కవాద్యన్యతమమ్ | కౌశం చ సప్తవింశతికుశపత్రాణాం
వేణ్యాకారేణ రచితవిష్టరరూపమ్ |

[ఉక్తం చ డామరే -

సప్తవింశతిదర్శాణాం వేణ్యగ్రై గ్రన్థిభూషితా |

విష్టరః సర్వయజ్ఞేషు విష్టరం పరికీర్తితమ్ ||]

తైజసం లోహసీసాదిభిన్నసువర్ణాదిప్రశస్తధాతురచితమ్ | చార్మం మృగవ్యాఘ్రాజనమ్ |
తతః స్వాగతముద్రాం ప్రదర్శ్య “మూలాన్తే శ్రీతారీణీ దేవి స్వాగతం తే” ఇతి
స్వాగతముచ్చరేత్ |

తతో పాద్యపాత్రస్థజలముద్ధృత్య మూలం ఓః శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా
ఇతి పాదయోర్దత్వా “ఇదం పాద్యం శ్రీమదుగ్రతారాయై నమ” ఇత్యర్ఘోదకేనోత్సృజ్య
పాద్యముద్రాం ప్రదర్శయేత్ |

తతోఽర్హపాత్రస్థజలముద్ధృత్య మూలం ఓః శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి
దేవ్యాః శిరసి దత్వా “ఏషోఽర్హః శ్రీమదుమతారాయై స్వాహా” ఇత్యర్ఘోదకముత్సృజ్య
అర్హముద్రాం ప్రదర్శయేత్ |

తత ఆచమనీయపాత్రస్థజలముద్ధృత్య మూలం ఓః శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ
స్వాహా ఇతి దేవ్యా ముఖకమలే దత్వా “ఇదమాచమనీయం శ్రీమదుగ్రతారాయై వమ్”
ఇత్యర్ఘోదకేనోత్సృజ్య ఆచమనముద్రాం ప్రదర్శయేత్ |

తతో మధుపర్కముద్ధృత్య మూలం ఓః శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా
ఇతి మధుపర్కం ముఖకమలే దత్వా “ఏష మధుపర్కః శ్రీమదుగ్రతారాయై వమ్”
ఇత్యర్ఘోదకేనోత్సృజ్య మధుపర్కముద్రాం ప్రదర్శయేత్ |

తతః పునరాచమనీయం దద్యాత్ | ప్రయోగముద్రే అత్ర ఆచమనీయవదేవ బోధ్యే |

తతః స్నానీయపాత్రస్థజలముద్ధృత్య మూలం ఓః శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా
ఇతి శతకృత్వో దశకృత్వో వా యథాశక్తి దేవ్యాః సర్వాణ్ణే దత్వా “ఇదం స్నానీయం
శ్రీమదుగ్రతారాయై నమ” ఇత్యర్ఘోదకేనోత్సృజ్య స్నానముద్రాం ప్రదర్శయేత్ |

తతో మూలేనాజ్ఞప్రోఞ్చనం విభావ్య రక్తవర్ణం సూక్ష్మమచ్ఛిద్రమనుపభుక్తం
 వస్త్రయుగమాదాయ మూలం ఓఁ శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి
 దేవ్యా వామహస్తే దత్త్వా “ఇదం వస్త్రయుగం శ్రీమదుగ్రతారాయై నివేదయామి”
 ఇత్యర్ఘోదకేనోత్సృజ్య వస్త్రముద్రాం ప్రదర్శ్య పునరాచమనీయం పూర్వవదేవ దద్యాత్
 |

యజ్ఞోపవీతం తు పున్దేవతాయా ఏవ |

తతో భూషణమాదాయ మూలం ఓఁ శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి దేవ్యా
 హస్తే దత్త్వా “ఇదం భూషణం శ్రీమదుగ్రతారాయై నివేదయామి” ఇత్యర్ఘోదకేనోత్సృజ్య
 భూషణముద్రాం ప్రదర్శయేత్ |

తతః ప్రమాణోక్తముత్తమగంధం కనిష్ఠయా ఆదాయ మూలం ఓఁ శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం
 ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి దేవ్యాః సర్వాణ్ణే దత్త్వా “ఏష గంధః శ్రీమదుగ్రతారాయై నమ”
 ఇత్యర్ఘోదకేనోత్సృజ్య గంధముద్రాం ప్రదర్శయేత్ |

తతః ప్రమాణోక్తముత్తమం పుష్పమజ్ఞప్తతర్జనీభ్యాముద్ధృత్య మూలం ఓఁ శ్రీమదేకజటే
 వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి దేవ్యాః సర్వాణ్ణే దత్త్వా “ఇదం పుష్పం శ్రీమదుగ్రతారాయై
 వాషట్” ఇత్యర్ఘోదకేనోత్సృజ్య పుష్పముద్రాం ప్రదర్శయేత్ |

తథా చ కాలికాకల్పే -

పాద్యం తు పాదయోర్దద్యాత్ నమోమన్త్రేణ మస్త్రవిత |

స్వాహామన్త్రేణ దేవేశి అర్ఘం దద్యాచ్ఛిరోపరి ||

ఆచమనం మధుపర్కం చ సుధామన్త్రేణ వై ముఖే |

శారదాతిలకే -

సుధామన్త్రేణ వదనే దద్యాదాచమనీయకమ్ |

జాతీలవజ్రకంకాలైస్తదుక్తం మస్త్రవేదిభిః |

తథా -

సుధాణునా తతః కుర్యాన్మధుపర్కం ముఖామ్బుజే |

ఆజ్యం దధిమధూన్మిత్రమయముక్తో మనీషిభిః || ఇతి |

కులోద్దేశే -

మాక్షికం శర్కరాసర్పిర్దధిక్షీరయుతం తథా |

మధుపర్కం కల్పయిత్వా ప్రదద్యాద్ విధిపూర్వకమ్ ||

సర్వతః క్షౌద్రమధికం దధి సర్పిః సితాసమమ్ |

జలం తు సర్వతః స్వల్పం మధుపర్క ఉదాహృతః || ఇత్యుక్తమ్ |

శారదాతిలకే - “తేనైవ మనునా కుర్యాదద్భిరాచమనీయకమ్” ఇతి । ఇదం
 త్వాచమనీయకం పునరాచమనీయకమ్ ।
 అత్రాచమనమధుపర్కయోః ప్రయోగే వివదన్తే బహవః । అత్రోక్తకాలికల్పశారదాతిలకయోః
 సుధాశబ్దస్యైవ మస్తత్వేన వచనారూఢత్వమ్ । తథా చ ఇదమాచమనీయకముకదేవతాయై
 సుధా । ఏవం మధుపర్కౌఽపి ప్రయోగ ఇతి దాక్షిణాత్యాః । ఉపచారదానప్రయోగేషు
 నమఃస్వాహాదిదానార్థకశబ్దసాహచర్యేణ స్వధాశబ్దప్రయోగస్యైవోచితతయా సుధాశబ్దప్రయోగోఽను
 ఏవ । అత ఏవోక్తకాలికల్పప్రమాణవచనేష్యపి స్వధాశబ్ద ఏవ కల్ప్యతే । దాక్షిణాత్యానాం
 భ్రాన్తిస్తు ప్రాచ్యలిప్యాం సుధాశబ్దస్వధాశబ్దయోః సమానాకారతయాప్యపపద్యతే ।
 ఏవం చ ఇదమాచమనీయకముకదేవతాయై స్వధా ఇత్యేవ ప్రయోగ ఇతి గౌఢాః
 । పురశ్చరణచన్ద్రికాయామప్యేవమేవ । అన్యే తు సుధామస్త్రేణేత్యాదౌ సుధామస్త్రో న
 సుధాశబ్దః స్వధాశబ్దో వా, కిన్తు వమిత్యమృతబీజమేవ, దానార్థకపదసాహచర్యబలేన
 స్వధాశబ్దోఽప్యచితకల్పనమేవేతుభయమపి । ఇత్థం చ త్రైవర్ణికాణామిదమాచమనీయకముకదే
 స్వధా ఇతి, శూద్రస్య తు స్వధాశబ్దప్రయోగనిషేధాదిదమాచమనీయకముకదేవతాయై
 వమిత్యేవ ప్రయోగ ఇత్యాహుః । వస్తుతస్తు సకలప్రమాణవచనానా- మేకవాక్యతయాఽమృతబీజ
 ఏవ సాధీయసీ ప్రతియతే । తదుక్తం సుతన్త్రే - “మధుపర్కం ముఖే దద్యాజ్జలమన్త్రేణ దేశికః”
 ఇతి । యామలే చ-

వారుణేన చ బీజేన మధుపర్కం ముఖామ్భజే ।
 తేనైవ మనునా కుర్యాదద్భిరాచమనీయకమ్ ॥ ఇతి ।

తత్ప్రైవ -

గన్ధాబ్ధిః కారయేత్స్నానం వాససీ పరిధాపయేత్ ।
 దద్యాద్ దివ్యోపవీతం చ హారాద్యాభరణాని చ ॥

గన్ధశ్చన్దనకర్పూరకాలాగురుభిరీరితః ॥ ఇతి ।

శక్తౌ రక్తవస్త్రం ప్రశస్తమ్ । “రక్తం శక్త్యర్కవిఘ్నానామ్” ఇతి యామలవచనాత్ ।
 అదేయవస్త్రాణ్యుక్తాని మన్తతన్త్రప్రకాశే -

తైలాదిదూషితాద్రోగః సచ్ఛిద్రాద్భాధ్యతా భవేత్ ।
 జీర్ణాద్ దరిద్రతా కర్తుర్మలినాత్ కాన్తిహీనతా ॥ ఇతి ।

కులార్ణవే-

యజ్ఞోపవీతం దత్త్వాథ భూషణాని సమర్పయేత్ ।
 తాని నానావిధాని స్యుర్ముకుటాదిప్రభేదతః ॥

స్త్రీపుంపుభేదతస్మాని విజ్ఞేయాని విచక్షణైః ।

యజ్ఞోపవీతం పుస్తవతాయై దేయమ్ | గన్ధాః పురశ్చరణచన్ద్రికాయాముక్తాః -

వన్దనం మలయోత్పన్నమనాపూతం సుశీతలమ్ |

కర్పూరాగురుకస్తూరీహిమామ్బుక్షోదితం శుభమ్ || ఇతి |

క్షోదితం పుష్పమ్ | కుఙ్కుమారక్తచన్దనే అపి ప్రశస్తే |

జ్ఞానార్ణవే -

రోచనాకపికాశ్మీరమాంసీతగరుచన్దనైః |

సచోరైరష్టగన్ధోఽయం తారాయాః ప్రీతిదాయకః || ఇతి |

కపిర్బాలా | చోరః శఠీ | తగరుర్గన్ధకాష్ఠవిశేషః | చన్దనపదేన శుక్లరక్తయోర్ద్వయోరపి
గ్రహణాద్ గన్ధాష్టకత్వమ్ |

పుష్పాణి చ పురశ్చరణచన్ద్రికాయాం -

అనన్యార్చితమచ్ఛిద్రం పూతం పుణ్యం నవం శుభమ్ |

గుణచన్దనసంయుక్తం నానాగన్ధమనోహరమ్ || ఇతి |

జ్ఞానార్ణవే -

పుష్పైః పర్యుషితైర్దేవి నార్చయేత్ స్వర్ణజైరపి |

నిర్మాల్యభూతైరుచ్ఛిష్టైః కుసుమైః పరమేశ్వరి || ఇతి |

స్వర్ణజైరపీతి పర్యుషితవనస్పతిపుష్పాణాం నిషేధాతిశయాద్ధం న తు స్వర్ణజస్యాపి
నిషేధాయ “తులసీ స్వర్ణపుష్పం చ నైవ నిర్మాల్యతాం వ్రజేత్” ఇతి మన్తతన్త్రప్రకాశోక్తేరితి |
ఉచ్ఛిష్టైరన్యదేవతాపూజావశిష్టైః | జ్ఞానమాలాయాం -

పత్రం వా యది వా పుష్పం ఫలం నేష్టమథోముఖమ్ |

దుఃఖదం తత్సమాఖ్యాతం యథోత్పన్నం తథార్పణమ్ ||

అథోముఖార్పణం నేష్టం పుష్పాఙ్గులివిధౌ న తత్ || ఇతి |

పుష్పాఙ్గులిదానే కతిపయపుష్పాణామథోముఖపాతిత్వేఽపి న దోష ఇత్యర్థః | తన్త్రే-
“అఙ్గుష్టతర్ణసిఖ్యాం చ చక్రే పుష్పం నివేదయేత్” ఇతి |

తతః ప్రమాణోక్తపాత్రే విహితధూపం సారాఙ్గారేషు నిఃషిష్య అస్తమన్త్రేణ ధూపపాత్రం
సమ్ప్రోక్ష్య నమ ఇతి సమ్ప్రోక్ష్య వామహస్తతర్జన్యా ధూపపాత్రం స్పృశన్
మూలముచ్చార్య ఓః శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్యాహా ఇతి దేవ్యాః సమీపం నీత్వా
“ఇమం ధూపం శ్రీమదేకజటాయై నివేదయామి” ఇత్యర్థాదకేనోత్సృజ్య ధూపముద్రాం
ప్రదర్శ్య [ఓః జయధ్వనిమన్త్రమాతయ స్వాహా ఇతి మన్త్రేణ ఘణ్ఠాం సమ్ప్రోక్ష్య
వామహస్తేన తాం వాదయన్ దేవ్యాః పాదాదినాభ్యన్తం ధూపయేత్ |

తతః [కర్పూరగర్భిణ్యా వర్తికయా ఘృతదీపం తిలత్తైలదీపం వా ప్రజ్వాల్య] దీపస్యాపి
ధూపవత్ ప్రోక్షణపూజనే విధాయ వామహస్తమధ్యమయా దీపపాత్రం స్పృశన్ మూలం

ఓఁ శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి దేవ్యాః సమీపం నీత్వా “ఇమం దీపం శ్రీమదేకజటాయై నివేదయామి” ఇతి అర్ఘోదకేనోత్సుజ్య దీపముద్రాం ప్రదర్శయన్ [మూలగాయత్ర్యా మధ్యమాఙ్గుష్ఠాభ్యాం దీపపాత్రముత్తోల్య | ఘణ్ణావాదనపూర్వకం దేవ్యాః పాదాదినేత్రాన్తం దీపయేత్ |

నివేదితం ధూపపాత్రం దేవ్యా వామభాగే దీపపాత్రం చ దక్షభాగే స్థాపయేత్ | తిలతైలదీపపాత్రం తు వామభాగ ఏవ స్థాప్యమ్ | తత్రాపి సితవత్తికం చేత్తదా దక్షే రక్తవర్తికం చేత్తదా వామే స్థాప్యమ్ | [తతో ఘృతలిప్తే తిలతైలలిప్తే వా తామ్రాదిధాతుపాత్రే శిలాయాం వా ఘృతదీపస్య కజ్జలం గృహీత్వా సమ్మర్శ్య | స్వర్ణాదిశలాకయా దేవ్యా నేత్రాణ్యజ్ఞయేత్ |

తతః ప్రమాణోక్తం పాయసాదివైవేద్యం స్వర్ణాదిపాత్రే కృత్వా తత్పాత్రం చతురస్రమణ్డలే సాధారం నిధాయ సంస్కూర్యాత్ | [ప్రోక్షణీజలమాదాయ] ఫట్ ఇతి సమ్ప్రోక్ష్య [చక్రముద్రయా] హూఁ ఇతి సంరక్ష్య యం ఇతి బీజజపేన వైవేద్యదోషాన్ విశోషయ రం ఇతి తాన్ సస్థహ్య దక్షకరాగ్రేణ స్పృష్ట్యా వం ఇత్యమృతీకృత్య ఉభాభ్యాం కరాభ్యాం తత్పాత్రం స్పృష్ట్యా మూలేనాష్టకృత్వోఽభిమన్త్య ధేనుముద్రాం ప్రదర్శ్య గన్ధపుష్పైర్నైవేద్యం పూజయేత్ | తతో వామహస్తాఙ్గుష్ఠతర్జనీభ్యాం వైవేద్యపాత్రం స్పృశన్ మూలం ఓఁ శ్రీమదే కజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి దేవ్యాః సమీపే నీత్వా “ఇదమముకవైవేద్యం శ్రీమదేకజటాయై నివేదయామి” ఇత్యర్ఘోదకేనోత్సుజ్య వైవేద్యముద్రాం ప్రదర్శ్య మూలం అమృతోపస్థరణమసి స్వాహా ఇతి దేవ్యై జలం దత్వా వామహస్తేన వికవోత్పలసదృశీం గ్రాసముద్రాం ప్రదర్శయన్ దక్షహస్తేన ప్రాణాదిపఞ్చముద్రాః ప్రదర్శయేత్ | యథా సంయుక్తైః

కనిష్ఠానామికాఙ్గుష్ఠైః ఓఁ ప్రాణాయ స్వాహా,
 తర్జనీమధ్యమాఙ్గుష్ఠైః ఓఁ అపానాయ స్వాహా,
 మధ్యమానామాఙ్గుష్ఠైః ఓఁ సమానాయ స్వాహా,
 తర్జనీమధ్యమానామాఙ్గుష్ఠైః ఓఁ ఉదానాయ స్వాహా,
 సర్వాభిః ఓఁ వ్యానాయ స్వాహా

ఇతి ప్రాణాదీనాం పఞ్చముద్రాః ప్రదర్శ్య,
 ఓఁ తారే దేవదేవేశి సర్వతృప్తికరం పరమ్ |

అఖణ్డానస్థసమ్పూర్ణం గృహోణ లముత్తమమ్ ||

ఇతి పానీయం దత్వా దేవతాం తృప్తాం విభావ్య ఓఁ అమృతాపిధానమసి స్వాహా ఇతి ప్రత్యపోశానం జలం దద్యాత్ | తతస్తామ్బూలం ఫట్ ఇతి సమ్ప్రోక్ష్య నమ ఇతి

సమూజ్య మూలం ఓః శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి దేవ్యగ్రే సీత్యా “ఇదం తామ్బూలం శ్రీమదేకజటాయై నివేదయామి” ఇతి శఙ్ఖోదకేనోత్సృజ్య మూలేన త్రిదేవీం తర్పయేత్ |

అథ ధూపాద్యుపచారేతికర్తవ్యతాయాం ప్రమాణవచనాని | తత్ర పురశ్చరణచన్దికాయాం

ఇత్థం ధూపం ప్రకుర్వీత తామ్రకాంస్యాదినిరితే |
భాజనే ద్విపదే భుగ్ననాలే పద్మాకృతౌ శుభే ||

సారాఙ్కారవినిక్షిప్తైర్గుల్వగురువృక్షజైః |
నిర్యాసాద్యుత్థితైర్ధూపైస్తద్వైరథోదితైః ||

నిర్యాసః సర్జరసాదిః | తన్త్రలీలావత్సాం -

జటామాంసీ గుగ్గులం చ చన్దనాగురుకైస్తథా |
చన్ద్రైరజనిసంయుక్తైర్మాక్షికైః సహ కుఙ్కుమైః ||

సర్పిః సమ్మిశ్చితైర్దద్యాద్ దేవ్యై ధూపం మహేశ్వరి || ఇతి |

కులోడ్డిశే-

గుగ్గులం శరలం దారుపత్రం మలయసమ్భవమ్ |
ప్రీబేరమగురుం కుష్ఠం గుడం సర్జరసంశనమ్ ||

హరీతకీ నఖీ లాఙ్గా జటామాంసీ చ శైలజమ్ |
షోడశాఙ్గం విదుర్ధూపం దైవే పిత్ర్యే చ కర్మణి ||

అథవాగురుకర్పూరచన్దనైః సహ గుగ్గులమ్ |
మధుసర్పిర్జణామాంసీ శైలజం కుఙ్కుమం తథా |

ఏభిర్విమిశ్రితః కార్యో ధూపోఽయం పార్యతీప్రియః || ఇతి |

తన్త్రాన్తరే -

మధు ముస్తం ఘృతం గన్ధం గుగ్గుల్వగురుశైలజమ్ |
చన్దనం సిల్వసిద్ధ్యర్థం దశాఙ్గో ధూప ఇష్యతే ||

సీతాజ్యమధుసమ్మిశ్రం గుగ్గుల్వగురుచన్దనమ్ |
షడఙ్గం ధూపమేతత్తు సర్వదేవప్రియం సదా || ఇతి |

శైవాగమే -

ధూపభాజనమస్త్రైణ ప్రోక్ష్యాభ్యర్చ్య హృదాణునా |
అస్త్రైణ పూజితాం ఘణ్ణాం వాదయన్ గుగ్గులుం దహేత్ ||

గుగులుపదం విహితధూపమాత్రోపలక్షకమ్ ।

తీస్త్రీ -

ఆస్త్రేణ ధూపదీపాదీన్ సమ్పూజ్య దాపయేత్తతః ।
యథాగన్ధస్తథా దేవి ధూపం దద్యాద్ విచక్షణః ॥ ఇతి ।

కులోడ్డిశే -

ఘృతప్రదీపః ప్రథమస్థితలైలసముద్భవః ।
సార్షపః ఫలనిర్యాసజాతో వా వారిజోద్భవః ॥
దధిజశ్చాక్షజశ్చైవ దీపాః సప్త ప్రకీర్తితాః ।
పద్మసూత్రభవా వర్తిః దర్భసూత్రభవాథవా ॥
జాలజా బాదరీ వాపి తూలకోషోద్భవాపి వా ।
వర్తికా దీపకృత్యేషు నదా పఞ్చవిధాః స్మృతాః ॥
త్రైజనం రాజతం లౌహం మాణిక్యం నారికేలజమ్ ।
తృణరాజోద్భవం వాపి దీపపాత్రం ప్రశస్యతే ॥
ఏవం దీపం ప్రకుర్వీత నేత్రరజ్జనకారణమ్ ।
దీపం తు యాగపర్యస్తమథోముఖం ప్రకల్పయేత్ ।

కాలికాపురాణే -

లభ్యతే యస్య తాపస్తు దీపస్య చతురంగులాత్ । (౬౯.౧౧౯)
న న దీప ఇహాఖ్యాతో హ్యఘవృద్ధిస్తు స స్మృతః ॥ (౬౯.౧౨౦)

తథా -

శణం బాదరకం జీర్ణం వస్త్రం మలినమేవ వా ।
ఉపభుక్తం న దద్యాత్తు వర్తికార్థం కదాచన ॥
నైవ నిర్వాపయేద్ దీపం దేవార్థముపకల్పితమ్ । (౬౯.౧౨౯)
దీపహర్తా భవేదన్యః కాణో నిర్వాపకో భవేత్ ॥ (౬౧.౧౩౦)

పురశ్చరణచన్ద్రికాయాం -

వర్ష్యా కర్పూరగర్భిణ్యా సర్పిషా తిలజేన వా ।
ఆరోప్య దర్శయేద్ దీపానుచైః సౌరభశాలినః ॥ ఇతి ।

తూర్ణయాగే -

పారావతభ్రమాకారం దీపం నేత్రాది దర్శయేత్ ।
దక్షిణే సర్పిషా దీపం తిలత్రైనేన వామతః ॥ ఇతి ।

తన్వ్రాన్తరే -

అఙ్గుష్ఠాగ్రేణ దేవేశి ధృత్వా దీపం నివేదయేత్ |
ఉత్తోలనం తథా కుర్యాద్ గాయత్ర్యా మూల్యోగతః ||

అత్రాఙ్గానమప్సుక్తం తస్మై -

సౌవీరం యామునం నఖ్యం మాయూరం శ్రీకరం తథా |
దర్వికా మేఘనీలా చ అఙ్గానాని భవన్తి షట్ ||

ఘృష్టాస్వి నిపాత్య తైలాని శిలాయాం త్రైజనేఽథవా |
ప్రదద్యాద్ సర్వదేవేభ్యో దేవీభ్యశ్చాపి భక్తియుక్ ||

ఘృతతైలాదియుక్తే తు తామ్రాదౌ పాతితేఽనలే |
యదఙ్గానం తు జాయేత దర్వికా తత్ ప్రకీర్తితా || ఇతి |

నైవేద్యభేదాః సుతస్మై -

కన్ధపక్వం స్నేహపక్వం ఘృతసంయుక్తపాయసమ్ |
మనఃప్రియం చ నైవేద్యం దద్యాద్ దేవ్యై పునః పునః || ఇతి |

పునః పునరితి తత్తన్నైవేద్యం పృథక్పృథగ్ దేవ్యై సమర్పయేత్, న తు సర్వాణి
నైవేద్యాన్యాదాయ ఏకదైవేత్యర్థః |

మత్స్యసూక్తే -

పాయసం కృశరం దద్యాచ్ఛర్కరాగుడసంయుతమ్ |
ఆఙ్గం దధిమధూన్మిశ్రం తస్మాత్తాని ప్రదాపయేత్ ||
శాలమత్స్యం చ పారీనం గోధికామాంసముత్తమమ్ |
అన్నం చ మధునా యుక్తం యత్నాద్ దద్యాచ్ఛ మన్తవిత్ ||

ముణ్డమాలాయాం -

శాలమత్స్యం చ పారీనం శకులం టేఙ్గణం తథా |
మద్గురం చేల్లినం దద్యాన్మాంసం మాహిషమేవ చ ||
పక్షిమాంసం వరాహస్య డిమ్బం నానాసముద్భవమ్ |
కృష్ణఘాగం మహామాంసం గోధికాం హరిణం తథా ||
జలజం మత్స్యమాంసం చ గణ్డికీమాంసమేవ చ |
నానావ్యఙ్గానదుగ్ధాని వ్యఙ్గానాని బహూని చ || ఇతి |

కుమారీతస్మై -

అన్యాని చ నివేద్యాని సాధకానాం శృణుష్వ మే |

తామ్బూలం చ సకర్పూరం నారీకేలం సశర్కరమ్ ॥

పాయసం సప్పుతం వైవ ఆర్ద్రకం సగుడం తథా ।

సతణ్ణులం తిలం చైవ దధి చైవ సశర్కరమ్ ॥

జమ్బీరం పనసం వైవ ఫలమామ్రాదికం తథా ।

కదలీం తిన్దిలీం చైవ శ్రీఫలం ఫలముత్తమమ్ ॥

కరణ్ణం లకుచం చైవ తాలం ఖర్జూరమేవ చ ।

అన్యాని చ సుగంధీని స్వాదూని చ ఫలాని చ ॥ ఇతి ।

రుద్రయామలే -

త్రైజనేషు చ పాత్రేషు సౌవర్ణే రాజతే తథా ।

తామ్రే వా ప్రస్తరే వాపి పద్మపత్రేఽథవా పునః ॥

యజ్ఞదారుమయే వాపి వైవేద్యం కల్పయేద్ బుధః ।

సర్వాభావే తు మాహేయే స్వహస్తఘటితం యది ॥

యద్యోగ్యమర్హపాత్రే చ తన్నిధాయ నివేదయేత్ ॥ ఇతి ।

సారసజ్ఞహే -

నిధాయ స్వర్ణజే పాత్రే సాధారం తచ్చ మణ్డలే ।

నిధాయ చతురస్రే చ సంస్కర్యాచ్ఛాస్త్రమార్గతః ॥

ఆస్త్రమస్త్రేణ సమ్ప్రోక్ష్య చక్రముద్రాభిరక్షితమ్ ।

వాయుబీజేన సంశోష్య వహ్నిబీజేన సన్దహేత్ ॥

స్పృశన్ దక్షకరాగ్రేణ సుధాబీజేన మస్త్రవితే ।

అమృతీకృత్య తత్ సర్వం మూలమస్త్రేణ తత్ పునః ॥

స్పృశన్ కరాభ్యాం విధివష్టధా చాభిమస్త్రయేత్ ।

ధేనుముద్రాం ప్రదర్శ్యాథ గంధపుష్పైః సమర్చయేత్ ॥ ఇతి ।

తన్త్రే -

తత్త్వాఖ్యముద్రయా దేవి వైవేద్యాని నివేదయేత్ ।

మూలేన దత్వా తామ్బూలం సాధకస్తేన ముద్రయా ॥

తేన మూలమస్త్రేణ, ముద్రయా తత్త్వముద్రయా ।

యామలే -

సర్వోపకరణాదీని మూలాన్తేన నివేదయేత్ ।

అశక్తౌ మనసా దద్యాదేతత్కర్మ న లోపయేత్ ॥

చూలుకం విధివద్ దత్వా [పఞ్చ ముద్రాః ప్రదర్శయేత్ |
 పునశ్చ చూలుకం దత్వా] దద్యాత్తామ్బులముత్తమమ్ |
 ఏలాలవజ్జకర్పూరజాతీఫలాదిసంయుతమ్ |
 తమాలదలఖమ్బార్షపూగభాగతరఙ్గితమ్ || ఇతి |

ఖత్ ఖదిరమ్ |

నీలతన్త్రే -

సర్వమస్త్రమయం కృత్వా దేవతాయై నివేదయేత్ ఇతి |

ఫేత్కారిణ్యామపి -

ఆవాహ్య స్థాపయిత్వా తు ధ్యాత్వా వై స్థాపయేత్తతః |

శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ చోచ్ఛరేత్ ||

మూలేనాగ్నిప్రియాన్తేన సతారేణ చ సాధకః || ఇతి |

స్థాపయేత్ ప్రాణైః సహేతి శేషః | తథా చ ధ్యానానందరం ప్రాణాన్ ప్రతిష్ఠాపయేదిత్యర్థః |
 అయం “శ్రీమదేకజటే” ఇత్యాది ఫేత్కారిణీతన్త్రోక్తః సర్వోపచారనివేదనమస్త్రః సర్వాసాం
 తారాదేవతానాం పూజనేఽవికృత ఏవ పఠనీయః, సర్వా ఏవ ఉపక్రమ్య సామాన్యతః
 కథనాత్ | ఇత్థం హి మస్త్రవాక్యయోజనా |

శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛేతి నివేదనక్రియాయాం కరణమ్ | అనేన ప్రతీచ్ఛన్తేన
 వాక్యేనోపచారాన్నివేదయేదితి | ఏతావన్మాత్రేణ నివేదనప్రాప్తౌ ప్రతీచ్ఛన్తస్థ శరీరవర్ధకం
 విశేషణత్రయమ్ | కిం భూతేన ప్రతీచ్ఛన్తేన ? సతారేణ | తారః ప్రణవః, తస్య
 చ సమ్బంధస్య ఆదావేవ సమ్బుదాయసిద్ధ ఇతి | ఓఽకారపూర్వకేణేత్యర్థః | పునః
 కిం భూతేన ప్రతీచ్ఛన్తేన ? అగ్నిప్రియాన్తేన స్వాహాశబ్దాంతావయవకేనేత్యర్థః |
 పునః కిం భూతేన ప్రతీచ్ఛన్తేన ? మూలేన మత్స్వర్గలక్షణయా మూలవతా
 మూలసహితేన మూలమస్త్రాదికేనేతి యావత్ | మూలస్యాదితః ప్రయోజ్యత్వం తు
 “శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ చోచ్ఛరేత్” ఇతి మూలమస్త్రసముచ్చాయకాచ్ఛకారాత్
 ప్రతీయతే | ప్రథమం మూలముచ్ఛరేత్ తతః ప్రతీచ్ఛన్తం చేతి హి తస్యార్థః
 | మూలేనేతి పునరుపాదానం తు మూలముచ్ఛరేత్ ప్రతీచ్ఛన్తం చోచ్ఛరేదితి
 పూర్వార్ధే మస్త్రద్వయోచ్చారణబోధనాత్ | సతారేణాగ్నిప్రియాన్తేనేతి విశేషణద్వయస్య
 ప్రతిమస్త్రం సమ్బంధే సతి ప్రణవాదినా స్వాహాన్తేన మూలేన ఉపచారనివేదనమ్ |
 అథవా ప్రణవాదినా స్వాహాన్తేన ప్రతీచ్ఛన్తేనేతి వికల్పశఙ్కాం నిరాకర్తుమ్ |
 పునర్మూలేనేత్యుపాదానబలాత్తు మూలప్రతీచ్ఛన్తయోర్మిశ్రిభావేనైకమస్త్రతా సిద్ధ్యతి |

ఏవం యాసలేఽపి - “సర్వోపకరణాదీని మూలాన్నేన నివేదయేత్” ఇత్యుక్తమ్ । మూలాన్నేన మూలమస్తస్యావయవభూతేన ప్రతీచ్ఛాన్నేన నివేదయేదితి హి తస్యార్థః । తథా చ మూలం ఓః శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్యాహో ఇతి మస్తస్వరూపం సిద్ధ్యతి ।

తత్ప్రసారకృత్తు మూలమస్తాన్నే శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ హూః ఫట్ స్యాహో ఇతి ప్రయోగం ప్రదర్శ్య ఏతత్ప్రయోగమూలతయా ఫేత్కారిణీవచనముపన్యస్తవాన్ -

శ్రీమదేకజటేత్యుక్త్వా వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ చ ।

తారాదివహ్నిజాయాస్తముదీర్య యజనం చరేత్ ॥ ఇతి ।

వస్తుతస్తు ఇదం వచనం తదుక్తప్రయోగం పృష్టతః కృత్వాఽస్మదుక్తప్రయోగమేవ స్పష్టికరోతి । నను గౌడశక్కురాచార్యకృద్రహస్యవృత్తావపి తాదృశప్రయోగస్యైవోపలమ్భాత్ కిమపరాధం కృష్ణానన్దనేతి చేత్, తస్యాపి బ్రాహ్మణ్యే కా హానిరస్తి ప్రజ్ఞానామితి న కిచ్ఛిదేతత్ ।

అత్ర జలోపచారభిన్నానామేతేషాముపచారాణాం ప్రత్యేకం ప్రోక్షణం కృత్వా అముకదేవతాయా అముకవస్తు అనేన నమ ఇతి తత్తద్దేవతోల్లేఖేన తత్తదుపచారం సమ్ప్రాజ్య ఉక్తద్రవ్యమస్తాన్నే ఇదమముకద్రవ్యమముకదేవతాయై ఇతి దద్యాత్ ।

తదుక్తం యోగినీతన్త్రే -

గన్ధః పుష్పం తథా ధూపో దీపో నైవేద్యమేవ చ ।

యస్య యద్దీయతే వస్త్రమలక్ష్కారాదికాఞ్చనమ్ ॥

తేషాం దైవతముచ్చార్య కృత్వా ప్రోక్షణపూజనే ।

ఉత్సృజ్య మూలమస్త్రేణ ప్రతినామ్నా నివేదయేత్ ॥ ఇతి ।

ప్రతినామ్నా స్వస్వనామ్నా కర్మీభూతద్రవ్యనామ్నా, సమ్ప్రదానీభూతదేవతానామ్నా చేత్యర్థః । ఉపచారాణాముత్సర్గో విశేషార్ఘజలేనైవ కర్తవ్యో న తు జలాన్తరేణాపి । ఉక్తం హి స్వతన్త్రే -

అన్యతోయైర్యదుత్సృష్టమర్ఘపాత్రస్థితేతరైః ।

న గృహ్ణాతి మహాదేవీ దత్తం విధిశత్రైరపి ॥ ఇతి ।

ఉపచారాణాం స్థానదిక్ప్రభేదా రుద్రయామలే -

నివేదయేత్ పురోభాగే గన్ధం పుష్పం చ భూషణమ్ ।

దీపాన్ దక్షిణతో దద్యాత్ పురతో న తు వామతః ॥

వామతస్తు తథా ధూపమగ్రతో వా న దక్షిణే ।

నైవేద్యం దక్షిణే వామే పురతో న తు పృష్ఠతః ॥ ఇతి ।

గౌతమీయే-

అమృతోపస్తరణమసి స్వాహేతి జలసర్పయేత్ । ఇతి ।

క్రమదీపికాయాం -

గ్రాసముద్రాం వామదోష్టా వికచోత్పలసన్నిభామ్ ।
ప్రదర్శయన్ దక్షిణేన ప్రాణాదీనాం చ దర్శయేత్ ॥

స్పృశేత్కనిష్టోపకనిష్టకే ద్వే సాఙ్గష్టమూర్ధా ప్రథమేహ ముద్రా ।
తథాపరా తర్జనిమధ్యమే స్యాదనామికామధ్యమికే చ మధ్యా ॥

అనామికా తర్జనిమధ్యమే స్యాత్తద్వచ్చతురీ సకనిష్టకాస్తాః ।
స్యాత్పృష్ఠమీ తద్వదితి ప్రదిష్టాః ప్రాణాదిముద్రా నిజమస్త్రయుక్తాః ॥ ఇతి ।
ప్రాణాదీనాం ముద్రాణాం మస్త్రాశ్చన్ద్రికాయాం -

ప్రాణాపానసమానోదానవ్యానాస్తారపూర్వకాః ।
చతుర్థ్యగ్నివధూయుక్తాః ప్రాణమస్త్రాః స్మృతా అమీ ॥ ఇతి ।

గౌతమీయే -

క్షణం విమృష్య మతిమాన్ దద్యాద్ గణ్ణూషకం తతః ।
అమృతాపిధానమసి స్వాహేతి మనునామునా ॥ ఇతి ।

దీపికాయాం -

గణ్ణూషదస్తధవనాచమనాస్యదస్త-
మృజ్యామ్బులేపముఖవాసకమాల్యభూషాః ।
తామ్బూలమప్యభిసమర్చ్య సువాద్యన్యత్య-
గీతైః సుతృప్తమభిపూజయతాత్ పురేవ ॥

గన్ధాదిభిః సపరివారమథార్హమస్త్రై
దత్త్వా విధాయ కుసుమాఙ్గాలిమాదరేణ ।
స్తుత్వా ప్రణమ్య శిరసా చులుకోదకేన
స్వాత్మానమర్చయతు తచ్చరణాబ్జమూలే ॥ ఇతి ।

సోమభుజగావల్యాం -

తతశ్చ మూలమస్త్రేణ త్రివారం తర్పయేత్ సుధీః ।
గృహీత్వాఙ్గాం మహాదేవ్యాః పరివారాన్ సమర్చయేత్ ॥ ఇతి ।

అథావరణపూజాప్రయోగః

మూలాస్తే శ్రీభగవత్సృగ్రతారీణి తవ పరివారపూజనానుజ్ఞాం దేహీతి సమ్ప్రార్థ్య అనుజ్ఞాం
దత్త్వా విభావ్య బిన్దం పరితః స్వాగ్రమారభ్య దక్షిణావర్తమణ్ణలకారేణ ఓఽరం రతే
వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్య స్వాహా । ఏవం ప్రిం ప్రితి, ప్రిం ప్రియా, కాం కాన్తి, పుం పుష్పబాణధనుర్ధర

- ఏతాన్ సమ్నూజ్య త్రికోణస్య పూర్వకోణే గాం గాయత్రీ, బ్రం బ్రహ్మ, వైబుత్యకోణే సాం సావిత్రీ, విం విష్ణుః, వాయవ్యకోణే వాం వాగీశ్వరీ, రుం రుద్ర ఇతి సమ్నూజ్య దేవ్యాః శిరసి అం అక్షోభ్యేతి అక్షోభ్యం సమ్నూజ్య దేవ్యాసనాదధోభావేన ఓః కం కర్తృకే తదధోభావేన ఓః చిం చితాక్షార ఇతి సమ్నూజ్య షడక్షాని పూజయేత్ |

సం సర్వజ్ఞతే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఓః ఏకజటాయై హృదయాయ నమః

ఓః తృం తృప్తే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ప్రీః తారిజ్యై శిరసే నమః |

ఓః అం అనాదిబోధే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా స్త్రీః వజ్రోదకే శిఖాయై నమః |

ఓః స్వం స్వతన్త్రతే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా హూః ఉగ్రజటే కవచాయ నమః

ఓః నిం నిత్యే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఫట్ మహాపరిసరే నేత్రత్రయాయ నమః |

ఓః అం అలుప్తశక్తే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఓః ప్రీః స్త్రీః హూః ఫట్ పిఙ్గోగ్రకజటే అస్త్రాయ నమ ఇతి దేవ్యా హృదయే, శిరసి, శిఖాయాం కవచే, స్కంధాన్నాభిపర్యంతమ్, నేత్రత్రయే పరితశ్చ లయాఙ్గతయా షడక్షాని సమ్నూజ్య పునరష్టదలమూలస్థేషు కేసరేషు ఉక్తప్రయోగైః షడక్షాన్యేతాని పూజయేత్ | తత్ర క్రమః | ఆగ్నేయకేసరే హృదయమ్, ఈశానకేసరే శిరః, వైబుత్యకేసరే శిఖామ్, వాయవ్యకేసరే కవచమ్, దేవ్యాః పురః పూర్వకేసరమప్రాప్యైవ నేత్రమ్, ప్రాగాదిదికృతుష్టయకేసరేషు అస్త్రమ్ | అస్త్రపూజనమన్తస్య ప్రతిదిశమావృత్తిరితి సమ్ప్రదాయః | ఏవం దివ్యః షడక్షాని సమ్నూజ్య షట్కీణగర్భచక్రపక్షే తు షట్కీణోష్ఠేష్వవ షడక్షాని సకృత్ సమ్నూజ్య |

ఓః అభీష్టసిద్ధిం మే దేహి శరణాగతవత్సలే |

భక్త్యా సమర్పయే తుభ్యం ప్రథమావరణార్చనమ్ ||

ఇతి దేవ్యై పుష్పాఙ్గాలిం దద్యాత్ |

అథ దలగ్రభూపురయోర్మధ్యే వాయవ్యకోణాదీశానకోణపర్యంతం పఙ్క్తిత్రయక్రమేణ దివ్యోఘాదిగురూన్ పూజయేత్ | తత్ర దలగ్రసన్నిహితపఙ్క్త్యై ఓః ఊః ఊర్ధ్వకేశానన్దనాథ వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఏవం వ్యోం వ్యోమకేశానన్దనాథ-సీం నీలకణ్ఠ-వృం వృషభధ్వజాన్ దివ్యోఘగురూన్ సమ్నూజ్య, కిఞ్చిద్వృహిః పఙ్క్త్యై వం వశిష్ఠ-కూం కూర్మ-మీం మీన-మం మహేశ్వర-హం హారీన్ సిద్ధోఘాన్ సమ్నూజ్య, కిఞ్చిద్వృహిః పఙ్క్త్యై తాం తారావతీ-భాం భానుమతీ-జం జయూ-విం విద్యా మం మహోదరీ-సుం సుఖానన్ద-పం పరానన్ద-పాం పారిజాతానన్ద-కుం కులేశ్వర-విం విరూపాక్ష-ఫేం ఫేరవీ ఇతి

ఏతాన్ మానవౌఘాన్ సమ్పూజ్యః ఇతః పరమస్యామేవ పజ్జ్కై గుం గురో వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఏవం పం పరమగురు-పం పరాపరగురు-పం పరమేష్ఠిగురూన్ సమ్పూజ్యః

ఓఁ అభీష్టసిద్ధిం మే దేహి శరణాగతవత్సలే |

భక్త్యా సమర్పయే తుభ్యం ద్వితీయావరణార్చనమ్ ||

ఇతి దేవ్యై పుష్పాంజ్ఘాలిం దద్యాత్ |

తతో దలమూలేషు స్వాగ్రదలమూలమారభ్య ప్రాదక్షిణ్యేన ఓఁ మం మహాకాలి వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఏవం రుం రుద్రాణీ-ఉం ఉగ్రా-భీం భీమా-ఘాం ఘోరా-భ్రాం భ్రామరీ-మం మహారాత్రి-భైం భైరవీః పూజయేత్ |

తతః -

ఓఁ అభీష్టసిద్ధిం మే దేహి శరణాగతవత్సలే |

భక్త్యా సమర్పయే తుభ్యం తృతీయావరణార్చనమ్ ||

ఇతి దేవ్యై పుష్పాంజ్ఘాలిం దద్యాత్ |

తతో దలమధ్యే దేవ్యాః సమ్ముఖదలమారభ్య వామావర్తక్రమేణ చతుషు దిగ్గలేషు ఓఁ వైం వైరోచన వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఏవం అం అనితాభ-పం పద్మనాభ-శం శఙ్ఖనాభ ఇతి సమ్పూజ్య విదిక్కో-ణేషు ఆగ్నేయకోణమారభ్య దక్షిణావర్తక్రమేణ నాం నామకా-మాం మామకా-పాం పాణ్డరా-తాం తారకాః పూజయేత్ | తతః -

ఓఁ అభీష్టసిద్ధిం మే దేహి శరణాగతవత్సలే |

భక్త్యా సమర్పయే తుభ్యం చతుర్థావరణార్చనమ్ ||

ఇతి దేవ్యై పుష్పాంజ్ఘాలిం దద్యాత్ |

తతో దలాగ్రేషు దేవ్యగ్రదలమారభ్య ప్రాదక్షిణ్యేన ఓఁ బ్రాం బ్రాహ్మి వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఏవం మాం మాహేశ్వరీ-కాం కౌమారీ-వైం వైష్ణవీ-వాం వారాహీ-ఇం ఇంద్రాణీ-చాం చాముణ్ణాః సమ్పూజ్యః

ఓఁ అభీష్టసిద్ధిం మే దేహి శరణాగతవత్సలే |

భక్త్యా సమర్పయే తుభ్యం పంచమావరణార్చనమ్ ||

ఇతి దేవ్యై పుష్పాంజ్ఘాలిం దద్యాత్ |

తతః పూర్వద్వారమారభ్య దక్షిణావర్తక్రమేణ ద్వారేషు ఓఁ పం పద్మాంతక వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఏవం యం యమాంతక-విం విఘ్నాంతక-నం నరకాంతకాన్ సమ్పూజ్యః

ఓఁ అభీష్టసిద్ధిం మే దేహి శరణాగతవత్సలే |

భక్త్యా సమర్పయే తుభ్యం షష్ఠావరణార్చనమ్ ||

ఇతి దేవ్యై పుష్పాజ్జాలిం దద్యాత్ |

తతో భూగృహరేఖాయాం స్వాగ్రాదిప్రాదక్షిణ్యేనాష్టదిక్షు ఓః లం ఇన్ద్ర సురాధిప పీతవర్ణ
 వజ్రహస్తైరావతవాహన సపరీవార సశక్తికైకజటాపార్షద వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా |
 ఓః రం అగ్నే తేజోధిప రక్తవర్ణ శక్తిహస్త మేషవాహన సపరీవార సశక్తికైకజటాపార్షద
 వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఓః మం యమ ప్రేతాధిప కృష్ణవర్ణ దణ్ణహస్త మహిషవాహన
 సపరీవార సశక్తికైకజటాపార్షద వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఓః ఉం నిఋతే రక్షోధిప
 ధూమ్రవర్ణ ఖడ్గహస్త మృతమర్త్యవాహన సపరీవార సశక్తికైక- జటాపార్షద వజ్రపుష్పం
 ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఓః వం వరుణ యాదఃపతే శుభ్రవర్ణ పాశహస్త మకరవాహన
 సపరీవార సశక్తికైకజటాపార్షద వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఓః యం వాయో
 ప్రాణాధిప ధూమ్రవర్ణాఙ్కుశహస్త మృగవాహన సపరీవార సశక్తికైకజటాపార్షద వజ్రపుష్పం
 ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఓః సం కువేర యజ్ఞాధిప శుక్లవర్ణ గదాహస్త నరవాహన సపరీవార
 సశక్తికైకజటాపార్షద వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా | ఓః హం ఈశాన విద్యాధిప
 స్వర్ణవర్ణ శూలహస్త వృషవాహన సపరీవార సశక్తికైకజటాపార్షద వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ
 స్వాహా | నిఋతి-వరుణయోర్మౌఢ్యేఽధోభావేన ఓః నం అనన్త నాగాధిప గౌరవర్ణ
 చక్రహస్త గరుడవాహన సపరీవార సశక్తికైకజటాపార్షద వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా
 | ఇన్ద్రోశానయోర్మౌఢ్యే ఊర్ధ్వభావేన ఓః కం బ్రహ్మాన్ లోకాధిప రక్తవర్ణ పద్మహస్త
 హంసవాహన సపరీవార సశక్తికైకజటాపార్షద వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా, ఇతి సమ్నూజ్య
 ఇన్ద్రాదిసన్నిధౌ క్రమేణ ఓః వం వజ్ర పీతవర్ణ వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా, ఏవం ఓః శం శక్తే
 సితవర్ణ, ఓః దం దణ్ణ కృష్ణవర్ణ, ఓః ఖం ఖడ్గ ఆకాశవర్ణ, ఓః పాం పాశ విద్యున్నిభ, ఓః అం
 అఙ్కుశ రక్తవర్ణ, ఓః గం గదే శుక్లవర్ణ, ఓః త్రిం త్రిశూల నీలవర్ణ, ఓః చం చక్ర నీలమణివర్ణ,
 ఓః పం పద్మ రక్తవర్ణ ఇతి సమ్నూజ్య లోకపాలముద్రాం ప్రదర్శయేత్ | సా తు -

పాణిమూలే తు సంలగ్నై శాఖాః సర్వాః ప్రసారితాః |
 లోకేశానామయం ముద్రా తేషామర్చాసు దర్శయేత్ ||

ఇతి తన్త్రోక్తా | శాఖా అఙ్కుల్యః | తతః-

ఓః అభీష్టసిద్ధిం మే దేహి శరణాగతవత్సలే |
 భక్త్యా సమర్పయే తుభ్యం సప్తమావరణార్చనమ్ ||

ఇతి దేవ్యై పుష్పాజ్జాలిం దద్యాత్ |

తతో గురుపక్షి-భూపురయోర్మౌఢ్యే ఓః సూం సూర్య వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి
 సూర్యం సమ్నూజ్య తద్దేశ ఏవ భూపురాద్భూహిః ఓః బుం బుద్ధ వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా
 ఇతి బుద్ధం పూజయేత్ |

తతో మూలేన పుష్పాంజ్ఞులిత్రయం మూలదేవ్యై దద్యాత్ | తతో రక్తపుష్పాంజ్ఞాదాయ
 ప్రీః, స్త్రీః, హూః, శ్రీమదేకజటాకుల్లుకే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ స్వాహా ఇతి స్వమూర్ధని
 కుల్లుకాం పూజయేత్ | తతో యోనిముద్రాం ప్రదర్శ్య మూలం శ్రీమదేకజటాం తర్పయామి
 స్వాహా ఇతి విశేషార్హోదకేన త్రిః సస్తర్ష్య మూలం శ్రీమదేకజటే వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛ
 స్వాహా సాంజ్ఞాయై సాయుధాయై సవాహనాయై సపరీవారాయై శ్రీమదేకజటాయై నమ ఇతి
 గన్ధపుష్పాక్షతైర్మూలదేపీం త్రిః సమ్పూజయేత్ |

ఆత్ర కేరలసమ్ప్రదాయే పుష్పోపచారానస్తరం ధూపోపచారాత్ప్రాగావరణపూజనమ్ |
 గౌడసమ్ప్రదాయే తు సర్వోపచారార్పణం సమాప్యోవరణపూజేతి యథాసమ్ప్రదాయమాచరణీయమ్
 | పురశ్చరణచర్చికాకృత్తు దీపానస్తరమావృత్తిసపర్యామాహ, స తు కుత్రత్య ఇతి న
 జానీమః | అత్రావరణపూజాయామస్మదుక్తే ప్రయోగే -

ప్రణవం పూర్వముద్ధృత్య తన్నామపదమేవ చ |
 వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛక్త్యా ద్విరాస్తం మనుముద్ధరేత్ ||
 నామాని చ ప్రవక్ష్యామి స్థానే స్థానే యథాక్రమమ్ |

ఇతి భావచూడామణివచనం మూలమ్ | వీరతన్త్రే తు -
 వజ్రపుష్పం ప్రతీచ్ఛేతి హూః ఘట స్వాహేతి చాస్తతః |
 అనేన మనునా సర్వాన్ పరీవారాన్ సమర్చయేత్ ||

ఇత్యుక్తమ్ | ఏవం చావరణార్చనేనయోర్మస్తయోర్వికల్ప ఇతి |

అథ యథాలాభమావృత్తిదేవతానాం ధ్యానం

ఇన్ద్రకోణే లసద్దణ్డుకుణ్డికాక్షగుణాభయామ్ |
 గాయత్రీం పూజయేన్మస్త్రీ బ్రహ్మోణమపి తాదృశమ్ ||
 రక్షఃకోణే చక్రశక్తిగదాపజ్కజధారిణీమ్ |
 సావిత్రిం పీతవసనాం యజేద్ విష్ణుం చ తాదృశమ్ ||
 వాయుకోణే చ పర్శ్వక్షమాలాభయవరాన్వితామ్ |
 యజేత్ సరస్వతీమక్షాం రుద్రం తాదృశలక్షణమ్ ||

ఇతి శారదాతిలకే | ఇన్ద్రకోణే దేవతాగ్రకోణే | రక్షఃకోణే దేవతాదక్షపార్శ్వకోణే |
 వాయువ్యకోణే దేవతావామపార్శ్వకోణే |
 షడక్షదేవతాధ్యానమపి తత్రైవ -

తుషారస్ఫటికశ్యామనీలకృష్ణారుణార్చిషః |

వరదాభయధారిణ్యః ప్రధానతనవః స్త్రియః ॥

ధ్యాతవ్యా విదుషా తేన క్రమేణైవాజ్గదేవతాః ॥ ఇతి ।

అత్రాజ్గదేవతా ఉక్తరూపాః స్త్రియ ఏవ ధ్యాతవ్యాః । అథవా ప్రధానతనవ ఇతి ముఖ్యదేవతా
యల్లిజ్జికా తల్లిజ్జా ఏవాజ్గదేవతా ధ్యేయా ఇతి ధ్యానవికల్పో బోధ్యః । యత్తు-
“దలమూలే పూజితమహాకాల్యాదిధ్యానం మూలదేవతావద్ విశేషానభిధానాత్” ఇతి
నృసింహలక్కురాః, తత్తు ప్రమాణాలాభమూలకం కల్పనామాత్రమ్ । నహి యస్య
ధ్యానగ్రన్థో న లభ్యతే స మూలదేవతావద్ ధ్యాతవ్య ఇతి నియామకం కిచ్చిద్
వచనం లభ్యతే, యేనేయం కల్పనా సమూలా స్యాత్ । విశేషానభిధానజ్ఞానస్యాపి
యావత్తన్తవచనజ్ఞానసాధ్యతయా తథావిధజ్ఞానస్యాన్మదాదిష్యసమ్భవాచ్చేతి న
కిచ్చిదేతత్ ।

అథ వైరోచనాదిధ్యానం

తన్త్రాన్తరే -

వైరోచనం ద్విహస్తం చ యష్టితోమరధారిణమ్ ।

పీతం వృషాసనగతం త్రినేత్రం భక్తవత్సలమ్ ॥

శఙ్ఖం త్రిశిరసం దేవమసితాభం హిరణ్మయమ్ ।

పుస్తకాభీతివరదం విమలం శశవాహనమ్ ॥

శఙ్ఖం శఙ్ఖపాణ్డరమ్ । త్రిశిరసం మస్తకత్రయవన్తమ్ । అన్యత్ సర్వమసితాభవత్, ధ్యాయేదితి
క్రియాన్వయాత్ । సర్వేషాం ద్వితీయయోల్లేఖః । ఏకస్యైవ పుస్తకస్య హస్తాభ్యాం
ధారణాచ్చతుర్బాహుత్వం బోధ్యమితి నృసింహలక్కురాః । ఏకస్యాయుధస్య
హస్తద్వయేన ధారణస్యాప్రసిద్ధతయా త్రిహస్తత్వమేవ కిం న స్యాత్ త్రిశిరస్తవద్
ఇతి కేచిత్ । త్రిశిరస్త్య-త్రిపదత్వయోః ప్రసిద్ధత్వేఽపి త్రిహస్తత్వస్యాప్రసిద్ధిరేవ । తథా
చోపరితనహస్తయోః ప్రత్యేకం పుస్తకమధస్తనయోర్వామదక్షయోరభీతివరౌ ధ్యేయా,
ఏవం చతుర్భుజత్వం తు సమ్భవతి ప్రమాణవచనాదపీతి తన్త్రతత్త్వవిదః ।

పద్మనాభం దన్త్రివక్త్రం పుస్తకం వరదాభయమ్ ।

పాశం చ విధృతం దేవం త్రినేత్రం వరదం శుభమ్ ॥

విధృతం విధరన్తం విధృతవన్తమ్ ।

అథ మామకాదీనాం

శ్వేతాం త్రినేత్రాం వరదాం పుస్తకాభయధారిణీమ్ |
మామకాం బలదేవేన సంయుక్తేన విభావితామ్ ||

కృష్ణాం కరాలవదనాం నామకాం నవయావనామ్ |
గోధికాయాం సమారూఢాం శిఖిహస్తాం చ తారకామ్ ||

పాణ్డరాం స్వేన బీజేన చతుర్భాహుసమన్వితామ్ |
రక్తాం లంబోద్ధరీం ధ్యాయేత్ పశ్చిమేతాసనస్థితామ్ ||

హస్తధ్యానం తు మామకావద్ జ్ఞేయమ్ |

పూర్వబీజం సముచ్చార్ష్య తారాం శ్యామాం సమర్చయేత్ |
పూర్వాదిపశ్చిపత్రేషు పునర్బీజేన శాఙ్కరి ||

నమోఽస్తేన ధ్రువాద్యేన ప్రతిశ్లోకం సమర్చయేత్ || ఇతి |

అథ బ్రాహ్మ్యదీనాం ధ్యానం

శారదాయాం -

దణ్డం కమణ్డలుం పశ్చాదక్షసూత్రమథాభయమ్ |
బిభ్రతీం కనకచ్చాయాం బ్రాహ్మీం కృష్ణాజినోజ్జ్వలామ్ ||

శూలం పరశ్వధం క్షుద్రం దున్దభిం నృకరోటికామ్ |
వహస్తీ హిమసంకాశా ధ్యేయా మాహేశ్వరీ శుభా ||

అఙ్కుశం దణ్డఖట్వాఙ్గౌ పాశం చ దధతీ కరైః |
బన్ధాకపుష్పసంకాశా కౌమారీ వరదాయినీ ||

చక్రం ఘణ్డాం కపాలం చ శఙ్ఖం చ దధతీ కరైః |
తమాలశ్యామలా ధ్యేయా వైష్ణవీ విభ్రమోజ్జ్వలా ||

ముసలం కరవాలం చ భేటకం దధతీ హలమ్ |
కరైశ్చతుర్భిర్వారాహీ ధ్యేయా కాలఘనచ్ఛవిః ||

అఙ్కుశం తోమరం విద్యుత్కులిశౌ దధతీ కరైః |
ఇన్ద్రనీలనిభేన్ద్రాణీ ధ్యేయా సర్వసమృద్ధిదా ||

శూలం కృపాణం నృశిరః కపాలం దధతీ కరైః |
ముణ్డాసృజ్మణ్ణితా ధ్యేయా చాముణ్డా రక్తవిగ్రహా ||

అక్షసృజం బీజపూరం కపాలం పఙ్కజం కరైః ।
వహస్తీ హేమసఙ్కాశా మహాలక్ష్మీః సమీరితా ॥ ఇతి ।

అథ బలిదానం

స్వస్య వామభాగే రక్తవన్దనాదినా స్వాగ్రత్రికోణవర్తులచతురస్రాత్మకం మణ్డలం విధాయ
రక్తపుష్పాక్షతైః ఓఁ ఆధారశక్తయే నమః ఓఁ మణ్డలాయ నమః ఇతి చ సమ్పూజ్య సోదకం
బలిపాత్రం తత్ర నిధాయ ఓఁ బలిద్రవ్యాయ నమ ఇతి రక్తపుష్పాక్షతైర్బలిద్రవ్యం సమ్పూజ్య
“ఓఁ ప్రీఠా శ్రీమదేకజటాయై మహాయజ్ఞాధిపాయై ఉపసీతం బలిం గృహ్లా గృహ్లాపయ
గృహ్లాపయ మమ సర్వశాన్తిం కురు కురు పరవిద్యామాకృష్యాకృష్య త్రుట త్రుట ఛిన్ది
ఛిన్ది ప్రీఠా స్వాహా” ఇతి మన్తం జపన్ వామహస్తాఙ్గులిభ్యో బలిపాత్రే జలం పాతయన్ దేవ్యై
బలిముత్స్సృజేత్ । బలేరుత్సర్గస్తు విశేషార్ఘోదకేన బలిపాత్రోదకేన క్షీరేణ వా కర్తవ్య ఇతి ।
త్రిశక్తిరత్నే -

వామభాగే త్రికోణం చ వృత్తం భూపురమేవ చ ।
విధాయ రక్తమాల్యాదైరర్చయిత్వా యథావిధి ॥
వక్ష్యమాణేన విధినా బలిం దేవ్యై నివేదయేత్ ।
ఘ్రవం లజ్జాం సముచ్ఛార్య జేన్తామేకజటాం వదేత్ ॥
మహాయజ్ఞాధిపాయై స్యాదుపసీతం బలిం వదేత్ ।
గృహ్లా-గృహ్లాపయద్వన్ద్యం మమ సర్వపదాదథ ॥
శాన్తిం కురు యుగం బ్రూయాత్ పరవిద్యామతః పరమ్ ।
ఆకృష్య-యుగలాదన్తే త్రుటఛిన్దియుగం వదేత్ ॥

నీడావహ్నివధూప్రాన్తో బలిమన్తోఽయమీరితః ॥ ఇతి ।
నరసింహపురాణే -

ఆర్ద్రామలకమాలేన (?) కుర్యాద్ధోమహవిర్బలీన్ । ఇతి ॥

అథ జపః

స చ స్వకుల్లకామన్తం జప్తైవ కర్తవ్యః । తదుక్తం త్రిశక్తిరత్నే
అజప్త్యా కుల్లకం మన్తమస్మృత్వా శ్రీపతిం హరిమ్ ।
ప్రజపేత్ తారణీమన్తం నరకే స నిలీయతే ॥
జపిత్వా కుల్లకం మన్తమష్టోత్తరశతం సుధీః ।

ప్రజవేత్తారిణీం పశ్చాన్నాన్యథా సిద్ధిమాప్పుయాత్ ॥

ధృత్వా తు కుల్లకం హస్తే మహాదేవీం సమర్చయేత్ ।

అథవా మూర్ధ్ని విన్యస్య పూజయేత్ ప్రజపేదపి ॥ ఇతి ।

తథా ఆక్షోభ్యమస్త్రోఽప్యాదావేవావశ్యం జప్తవ్యః । తదుక్తం బ్రహ్మసంహితాయాం -

ఆక్షోభ్యస్య మనుం త్యక్త్వా దేవీం తారాం జపేద్ యది ।

సిద్ధిహానిర్భవేత్తస్య రౌరవం నరకం వ్రజేత్ ॥ ఇతి ।

ఆక్షోభ్యమస్త్రస్తు -

శ్రీః ఆం ఆక్షోభ్య స్వాహా శ్రీః ఇతి ।

ఉక్తం చ త్రిశక్తిరత్నే -

అనుత్తరం సముద్భృత్య పపంచమవిభూషితమ్ ।

ఆక్షోభ్యేతి చ స్వాహేతి రమాద్యస్తో మహామనుః ॥ ఇతి ।

అథ జపమాలా

తత్ర వర్ణమాలా ముఖ్యా సర్వత్ర । తదభావే ఏతద్విద్యోపాసకస్య వీరస్య రహస్యమాలా ప్రశస్తా । ఏతద్విద్యోపాసకస్యావీరస్య తు స్ఫటికాదిమాలా ప్రశస్తా । తదుక్తం ముణ్ణమాలాతస్త్రే -

అనులోమ విలోమస్థక్ష్మప్తయా వర్ణమాలయా ।

ఆదివర్ణక్రమేణైవ లాన్తం చ పరమేశ్వరి ॥

క్షకారం మేరురూపం తు లజ్ఘయేన్న కదాచన ।

మేరుహీనా చ యా మాలా మేరుజ్ఞ్యా చ యా భవేత్ ॥

అశుద్ధా తు భవేదత్ర సా మాలా నిష్ఫలా భవేత్ ।

చిత్రీణీ బినతన్వాభా బ్రహ్మనాడీ గతా చ యా ॥

తయా సజ్గణితా ధ్యేయా సర్వకామఫలప్రదా ।

అష్టోత్తరశతజపే త్వాదౌ క్లీబం సముచ్ఛరేత్ ॥

ఋఋఋఋవర్ణచతుష్టయం క్లీబం ప్రచక్ష్యతే ।

వర్ణాణామష్టకం వాపి కామ్యభేదక్రమేణ తు ॥

అకచటతపయశ ఇత్యేవం చాష్టవర్ణకమితి ॥

అష్టోత్తరశతజపే కర్తవ్యే ప్రకారద్వయమ్ । తత్ర ప్రథమం క్లిబవతుష్టయేన జపిత్యా
 అకారాదిలకారాన్వైరపేత్ । ఏవం మన్తస్య చతుఃపఞ్చాశదావృత్తిజపో భవతి । తతః క్షకారం
 కేవలముచ్చరేన్న తు తతో మన్తమపి । పునర్లకారమారభ్యాకారాన్వైర్యోమక్రమేణ జపిత్యా
 తతో విలోమక్లిబవతుష్టయేనాపి జపేత్ । ఇత్థం చతుఃపఞ్చాశతసృక్ష్ట్యాకజపో భవతి ।
 మిలిత్వాఽఽష్టోత్తరశతమిత్యేకః ప్రకారః । అనులోమవిలోమైరకారాద్యకారాన్వైః శతావృత్తి
 జపిత్యా అకచటతపయశాఖ్యైరష్టవర్గైరష్టావృత్తిజపేనాష్టోత్తరశతజపో భవతీత్యపరః
 ప్రకారః । అథ చానయోః ప్రకారయోర్మధ్యే యేన ప్రకారేణ యో నిత్యజపం కరోతి
 స కామ్యజపే కర్తవ్యే భిన్నప్రకారేణైవ కుర్యాత్ । ఏకేనైవ ప్రకారేణ నిత్యం కామ్యం చ జపం
 న కుర్యాదిత్యర్థః । ప్రకారద్వయకథనప్రయోజనమేవ స్పష్టయతి - “కామ్యభేదక్రమేణ తు”
 ఇతి । కామ్యజపక్రమాద్ భిన్నక్రమేణ నిత్యం జపేదితి హి తస్యార్థః ।

యామలేఽపి -

సబిన్దువర్ణముచ్చార్ష్య పశ్చాన్మన్తం జపేత్సుధీః ।

క్షం మేరుం కల్పయిత్వా తు జపేత్తన్నాభిలఙ్ఘయేత్ ॥ ఇతి ।

క్షకారం కేవలం మేరుతయానులోమావృత్త్యన్వే విలోమావృత్త్యన్వే చ సకృదుచ్చరేత్ ।
 తస్మాత్పరం మన్తం తు నోచ్చరేదిత్యర్థః । తథా కులమూలావతారే సారసఙ్గహే చ -

బ్రహ్మనాడిగతానాదిజ్ఞాన్తాన్ వర్ణాన్ విభావ్య చ ।

అర్థం బిన్దుయుతం కృత్వా స్వేష్టం మన్తం జపేత్సుధీః ॥

అకారాదిషు సంయోజ్య తథా కాదిషు చ క్రమాత్ ।

జ్ఞార్థం మేరుమథో తత్ర కల్పయేజ్జగదీశ్వరి ॥

తదా లిపేర్భవేదక్షమాలార్థశతసఙ్ఖ్యయా ।

అనయా సర్వమన్త్రాణాం జపః సర్వార్థసాధకః ॥ ఇతి ।

తథా -

అకారాదిక్షకారాన్తం పఞ్చాశన్మణీసూత్రకమ్ ।

క్షకారం మేరుసంస్థానే లకారాదివిలోమతః ॥

వర్ణాష్టకవిభేదేన శతమష్టోత్తరం భవేత్ ।

ఏకైకాన్తరితం మన్తం జప్యోదేవం ఫలప్రదమ్ ॥

అనులోమవిలోమస్తైః క్లుప్తయూ వర్ణమాలయా ।

ప్రత్యేకార్ణయతా మన్త్రా జప్తాః స్యుః శీఘ్రసిద్ధిదాః ॥

వైరిమన్త్రా అపి నృణామన్యే మన్త్రాశ్చ కిం పునః । ఇతి ।

ఏవం చ వర్ణమాలాయామేవాక్షమాలాప్రయోగో ముఖ్యః, స్ఫటికాదౌ గౌణ ఏవేతి జపేఽపి
మాలాభేదాన్ముఖ్యగౌణభావో బోధ్య ఇతి । కరమాలావిశేషో మణిభేదకృతఫలవిశేషశ్చ
మూలగ్రణే ద్రష్టవ్యః । మాలాసంస్కారపద్ధతిస్త్యస్పద్రచితా పృథగేవాస్తీతి విస్తరభియా
మాలాసంస్కారో నేహ లిఖితస్తత ఏవావగన్తవ్యః । సంస్కృతయైవ మాలయా నిత్యం
నైమిత్తికం చ జపం కుర్యాత్ ।

అథ నిత్యజపసంఖ్యో

మన్తతన్తప్రకాశే -

అష్టోత్తరసహస్రం తు కృత్వాన్తర్యాగమాదరాత్ ।

జపేత్ప్రతిదినం యత్తు నిత్య ఏష జపః స్మృతః ॥ ఇతి ।

ఉత్తరతన్తే -

న జపేత్ త్రిశతాన్మునం సాధకస్తు కదాచన ॥ ఇతి ।

యోగినీతన్తే -

అష్టోత్తరశతం వాపి జపాన్తే శిరసి క్షిపేత్ ।

త్వం మాలే సర్వదేవానాం ప్రీతిదా శుభదా మమ ।

శివం కురుష్వ మే భద్రే యశో వీర్యం చ సర్వదా ॥ ఇతి ।

అష్టోత్తరశతం వా జపేదశక్త ఇతి శేషః । త్వం మాలే ఇత్యాది సర్వదేవ్యవేన మన్తేణ
స్వమూర్ధని జపమాలాం స్థాపయేదిత్యర్థః ।

శైవాగమే -

అష్టోత్తరసహస్రం తు తదర్థం త్రిశతం తు వా ।

అష్టోత్తరశతం వాపి జపేన్నిత్యమతన్దితః ॥

జపశ్చ మన్తధ్యానపూర్వకం కర్తవ్యః । తదుక్తం నీలతన్తే -

మన్తధ్యానం ప్రవక్ష్యామి జపాత్సార్వజ్ఞదాయకమ్ ।

మన్తధ్యానాన్మహేశాని శుద్ధ్యతే బ్రహ్మహా యతః ॥

మూలచక్రే తు హృల్లైఖాం సూర్యకోటిసమప్రభామ్ ।

స్వాధిష్ఠానే పీతవర్ణం ద్వితీయం పరిభావయేత్ ॥

నాభౌ జీమాతసఙ్కాశం కూర్చబీజం మహాప్రభమ్ ।

మస్త్రీ చన్ద్రప్రతీకాశం యోగిభిర్దృష్టపూర్వకమ్ ॥

అస్త్రబీజం హృది ధ్యాయేత్ కాలాగ్నిసదృశప్రభమ్ ।

అథవా పూర్ణచన్ద్రాభం కూర్చం మూర్ధ్ని సుధాప్రభమ్ ॥

తత్పుభాపటలైరిహ్వం ప్రదీప్తాం చ విభావయేత్ |
 మూలాదిబ్రహ్మరన్ధ్రాన్తం సర్వాం విద్యాం విభావయేత్ ||

సూర్యకోటిప్రతీకాశాం యోగిభిర్బృష్టపూర్వీకామ్ || ఇతి |
 హ్యల్లేఖా భువనేశ్వరీబీజమ్ | తదుక్తం సజ్కేతతన్త్రోదయే -
 హ్యల్లేఖా భువనేశ్వరీ చ భువనా దేవీశ్వరీ శ్రీమహామాయా జీవనమధ్యగా త్రిజగతాం
 ధాత్రి పరేశీ పరా || ఇతి

తన్త్రాస్తరే -

స్థానస్థా వరదా మన్త్రా ధ్యానస్థాశ్చ ఫలప్రదాః |
 స్థానధ్యానవినిర్ముక్తాః సుసిద్ధా ఆపి వైరిణః ||
 ప్రసజ్జేనైవ తత్ స్థానం కథయామి న సంశయః |
 సకలం నిష్కలం సూక్ష్మం తథా సకలనిష్కలమ్ ||
 కలాభిన్నం కలాతీతం షోఢా మన్త్రం శివోఽబ్రవీత్ |
 సకలం బ్రహ్మరన్ధ్రస్థం తదధో విద్ధి నిష్కలమ్ ||
 బిన్దుస్థితం కలాభిన్నం కలాతీతం తతో హ్యధః (తదూర్ధ్వతః) ||
 కలా కుణ్డలిని సైవ నాదశక్తిః శివోదితా |
 ఏతత్థానస్థితా మన్త్రాః స్థానస్థాః పరికీర్తితాః ||
 మనసా మనవో ధ్యేయా కుణ్డలిన్యాం సమాహితైః |
 తతస్తాం భావయేద్ బిన్దౌ ధ్యానస్థాః పరికీర్తితాః || ఇతి |

తదధః కేశాన్తస్థమ్ | బిన్దుస్థితం శ్రూమధ్యస్థితమ్ | తదూర్ధ్వతః లలాటస్థితం (తతో హ్యధః హృదబ్జస్థమ్) | సూక్ష్మం మూలాధారస్థమ్ | సకలనిష్కలం బ్రహ్మరన్ధ్రాత్ కేశాన్తమభివ్యాప్య స్థితమ్ | నాదశక్తిః పరా పశ్యన్తీ మధ్యమా వైఖరీతి చ చతుర్విధా వాక్మక్తిః | సమాహితైః సావధానచిత్తైః సాధకైః కుణ్డలిన్యాం సూత్రస్థానీయాయాం మనవో మన్త్రాక్షరాణి మనసా ధ్యేయాః ప్రోతాశ్చిన్తనీయా ఇత్యర్థః | తాం కుణ్డలినిం బిన్దౌ భావయేద్ వీణాతన్త్రవద్ మూలాధారబిన్దుమపరిత్యజ్యైవ శ్రూమధ్యబిన్దుసమ్బద్ధాం భావయేత్ | మన్త్రవర్ణాస్తు తన్త్రధ్వనిరూపా భవన్తితి తాత్పర్యార్థః |

పురశ్చరణచన్ద్రికాయాం జపభేదా ఉక్తాః -

జపః స్యాదక్షరావృత్తిస్తస్య భేదాన్ బ్రవీమ్యహమ్ |
 జపశ్చ ద్వివిధః ప్రోక్తో వాచికో మానసస్తథా ||

ఆద్యోఽప్యపాంశురుచ్చైశ్చ ద్వివిధః పరికీర్తితః ।
 ద్వితీయోఽథ ద్విధా ప్రోక్తో జిహ్వచిత్తప్రభేదతః ॥
 మన్తముచ్చారయేద్ వాచా స ఉక్తో వాచికో జపః ।
 శనైరుచ్చారయేన్మన్తమీషదోష్టా ప్రచాలయేత్ ॥
 కిఞ్చిచ్చువణయోగ్యః స్యాదుపాంశుః స జపః స్మృతః ।
 జిహ్వజపః స విజ్ఞేయః కేవలం జిహ్వయా జపః ॥
 ధియా యదుచ్చరేన్మన్తం స ఉక్తో మానసో జపః ॥ ఇతి ।

విశుద్ధేశ్వరతస్త్రే -

నిజకర్ణాగోచరో యో మానసః స జపః స్మృతః ।
 ఉపాంశుర్నిజకర్ణస్య గోచరః పరికీర్తితః ॥
 నిగదస్తు జనైర్వేద్యస్త్రివిధో జప ఈరితః ।
 మన్తముచ్చారయేద్ వాచా వాచికః స జపః స్మృతః ॥
 ఉచ్చైర్జపాద్ విశిష్టః స్యాదుపాంశుర్దశభిర్గుణైః ।
 జిహ్వజపః శతగుణః సహస్రో మానసః స్మృతః ॥ ఇతి ।

కులార్ణవే -

మనోఽన్యత్ర శివోఽన్యత్ర శక్తిరన్యత్ర మారుతః ।
 న సిద్ధ్యతి వరారోహే కల్పకోటిజపాదపి ॥
 జాతసూతకమాదౌ స్యాదస్తే చ మృతసూతకమ్ ।
 సూతకద్వయసంయుక్తో యో మన్తః స న సిద్ధ్యతి ॥
 గురోస్తద్రహితం కృత్వా మన్తం యావజ్జపేద్ ధియా ।
 సూతకద్వయనిర్ముక్తః స మన్తః సర్వసిద్ధిదః ॥ ఇతి ।

సూతకమోచనప్రకారోఽపి తత్రైవ -

బ్రహ్మబీజం మనౌ దత్వా వాద్యవై పరమేశ్వరి ।
 సప్తవారం జపేన్మన్తం సూతకద్వయముక్తయే ॥
 మన్తార్థం మన్తచైతన్యం యోనిముద్రాం న వేత్తి యః ।
 శతకోటిజపేనాపి తస్య సిద్ధిర్న జాయతే ॥ ఇత్యాది ।
 దేవతాం హృద్గతాం కృత్వా హృదయం చ స్థిరం నిజమ్ ।
 శివాదీంశ్చ గురున్ తత్వా జపేన్మన్తం సమాహితః ॥
 శనైశ్శనైరవిస్పృష్టం న ద్రుతం న విలమ్బితమ్ ॥ ఇతి ।

తథా -

ఉష్ణీషీ కఙ్కుకీ నగ్నో ముక్తకేశో గలావృతః ।
 ఆప్రావృతకరోఽశుద్ధః ప్రలపన్న జపేన్మనమ్ ॥
 ఆప్రావృతౌ కరో కృత్వా శిరసా ప్రావృతోఽపి వా ।
 చింతావ్యాకులచిత్తో వా క్రుద్ధో భ్రాస్తస్త్యరాన్వితః ॥
 నిరాసనః శయానో వా గచ్ఛన్నుత్థిత ఏవ వా ।
 రథ్యాయామశివస్థానే న జపేత్తిమిరావృతే ॥
 ఉపానద్గూఢపాదో వా యానశయ్యాగతోఽపి వా ।

న జపేదిత్యనుషజ్యతే ।

పతితానామన్యజానాం దర్శనే భాషణే శ్రుతే ।
 క్షుతేఽఘోవాయుగమనే జృమ్భాయాం జపముత్స్పృజేత్ ॥

ఉత్థాయాచమ్య తత్ప్రాణై ప్రాణాయామషడఙ్గకమ్ ।

కృత్వాచమ్య చరేచ్ఛేషం యద్వా సూర్యాదిదర్శనమ్ ॥ ఇతి ।

సూర్యాదిదర్శనం కృత్వా శేషం చరేదిత్యనుషజ్ఞః । ఆదిశబ్దాదగ్నిదర్శనమ్ ।
 కాలీతన్త్రే -

తేజోమయం జపఫలం దేవ్యా హస్తే నివేదయేత్ ।

గుహ్యోతిగుహ్యగోత్రీ త్వమితి మన్త్రేణ మన్త్రవిత్ ॥

ప్రణవముచ్చార్షయా వజ్రపం సమాప్యావైఽపి ప్రణవముచ్చార్షయ త్వం మాతే
 ఇత్యాదిపూర్వోక్తయోగినీతన్త్రోక్తమన్త్రేణ మాలాం శిరసి నిధాయ ఋష్యాదికరన్యాసమఙ్గన్యాసం
 చ కృత్వా తేజోమయం జపఫలం దేవతాహస్తే జలదానేన సమర్పయేత్ ।

జపసమర్పణమన్త్రస్తు -

గుహ్యోతిగుహ్యగోస్త్రీ త్వం గృహాణాస్మద్కృతం జపమ్ ।

సిద్ధిర్భవతు మే మాతస్త్వత్ప్రసాదాన్మహేశ్వరి ॥

ఇతి భైరవీతన్త్రోక్తేః ।

సోమశమ్భుః -

భోగణ్డోకం పఠిత్వా చ దక్షహస్తేన శమ్భవే ।

మూలమన్తార్ఘ్యతోయేన వరహస్తే సమర్పయేత్ ॥ ఇతి ।

భోగణ్డోకం గుహ్యోతిగుహ్యోతి శ్లోకమ్ । దక్షహస్తేన స్వీయేన । శమ్భవే ఇత్యుపలక్షణమ్,
 ప్రకృతదేవతాయాః । భోగణ్డోకానన్తరం మూలమన్త్రం పఠిత్వా విశేషార్ఘ్యోదకేనార్పయేత్ ।

వరహస్తే ప్రధానహస్తే । ఏవం చ పుణ్డేవతాయా దక్షహస్తే స్త్రీదేవతాయా వామహస్తే ఇత్యర్థః
 । “దేవీనాం వామహస్తే తు దేవానాం దక్షిణేఽర్పయేత్” ఇతి రుద్రయామలవచనాచ్చ ।
 తతః స్తోత్రం పఠేత్ । ఉక్తం చ శైవాగమే -

ఇత్థం జపం సమర్పాథ ఘణ్ణావాదనపూర్వకమ్ ।
 స్తువీత స్తుతిభిః సమ్యక్ సాధకో భక్తవత్సలే ॥ ఇతి ॥

జపాదౌ కవచం జప్యం జపాన్తే స్తవనం చరేత్ ।
 జపేత్ సహస్రనామాని యథాకాలముదారధీః ॥ ఇతి

దేవీయామలోక్తేనైవ పఠనీయమితి ।

అథ నిత్యహోమః

తతో నిత్యహోమం కుర్వాత్ । కులార్ణవే -

సంకల్ప్య పఠమేశాని నిత్యహోమవిధి చరేత్ ॥ ఇతి

సంకల్పస్త -

“ఓఁ అద్వైహోమకదేవతాప్రీత్యై ఏతావదాహుతిరహం హోష్యామి” ఇత్యేవంరూపః ।

నీలతస్త్రే -

నిత్యహోమం ప్రవక్ష్యామి సర్వార్థం సర్వసిద్ధిదమ్ ।

విధివద్ వహ్నిమాసీయ క్రవ్యాదాంశం పఠిత్వజేత్ ॥

తతశ్చ మన్తముచ్చార్య కుణ్డే వా స్థణ్ణిలే తథా ।

భూమౌ వా సంస్తరేద్ వహ్నిం వ్యాహృతిత్రితయేన తు ॥

ఆహుతిత్రయముత్తిప్య షడంగహవనం తతః ।

తతో దేవీం సమావాహ్య మూలేన షోడశాహుతిమ్ ॥

కృత్వా స్తుత్వా నమస్కృత్య విసృజేదిన్దుమణ్ణలే ॥ ఇతి ।

విధివద్ కాంస్యాదిపాత్రే పాత్రాన్తరేణ పిథాయేత్యర్థః । క్రవ్యాదాంశం పఠిత్వజేదితి
 జ్వలదఙ్గరఖణ్డం క్రవ్యాదేభ్యో నమ ఇత్యుచ్చార్య నైఋత్యాం ఊపేదితి సమ్ప్రదాయః ।
 మన్తముచ్చార్య మూలమన్తముచ్చార్య । సంస్తరేత్ స్థాపయేదిత్యర్థః । వ్యాహృతిత్రితయేన
 ఓఁ భూః స్వాహా ఓఁ భువః స్వాహా ఓఁ స్వః స్వాహా ఏవం క్రమేణ ।

షడఙ్గహవనం -

ఓఁ ఏకజటాయై హృదయాయ స్వాహా । హ్రీఁ తారీణ్యై శిరసే స్వాహా ।
 స్త్రీఁ వజ్రోదకే శిఖాయై స్వాహా । హూఁ ఉగ్రజటే కవచాయ స్వాహా । ఫట్ మహాపరిసరే
 నేత్రత్రయాయ స్వాహా । ఓఁ హ్రీఁ స్త్రీఁ హూఁ ఫట్ పిఙ్గోగ్రకజటే అస్త్రాయ స్వాహా ఇతి
 ప్రయోగేణ హవనమ్ । మూలేన ఓఁ హ్రీఁ స్త్రీఁ హూఁ ఫట్ స్వాహా ఏవంరూపేణ ।
 “విసృజేదీన్ద్రమణులే ఇతి । ఇన్ద్రమణులం భ్రూమధ్యస్థద్వారా హృదయే విసృజేదిత్యర్థః ।
 ఆయం నిత్యహోమో లౌకికాగ్నావపి భవతి । “అగ్న్యధానాదికం కర్మ నిత్యహోమేన
 విద్యతే” ఇతి వశిష్ఠసంహితావచనాత్ । వహ్నిసంస్కారోఽపి నీలతన్రొక్త ఏవ కర్తవ్యో
 నాధికః ఏతత్తన్రస్యాసాధారణత్వాదితి వదన్తి ।

అథ ఆరాత్రికం

ఉక్త జ్ఞానార్ణవే -

తత ఆరాత్రికం కుర్యాత్ సర్వకామార్థసిద్ధయే ।
 సావర్ణ రాజతే కాంస్యే లోకనేత్రమనోహరమ్ ॥
 కుంజుమేన లిఖేత్ పద్మం వసుపత్రం వరాననే ।
 కర్ణికాయాం దీపమేకం వసుపత్రేషు దీపకాన్ ॥
 యవగోధూమరచితాన్ శర్కరాదుగ్ధసంయుతాన్ ।
 వలయాఞ్చితశోభాభిః శోభితాన్ ఘృతపూరితాన్ ॥
 అభిమన్త్య తతో మస్త్రీ రత్నేశ్వర్యా తతః పరమ్ ।
 మూలమస్త్రేణ చాభ్యర్చ్య తతశ్చారాత్రికం చరేత్ ॥
 తత్పాత్రం తు సముద్భృత్య మస్తకాన్తం పునః పునః ।
 నవవారం మహాదేవ్యాస్తేన నీరాజనం చరేత్ ॥

నీరాజనే మహాదేవ్యాశ్చక్రముద్రాం ప్రదర్శయేత్ ॥ ఇతి ।

కర్ణికాయామేకం స్థూలమ్ । దీపకాన్ కిఞ్చిదల్పాన్ । యవపిష్ఠరచితాన్
 గోధూమపిష్ఠరచితాన్ వా । దీపానాం సన్నిషు శర్కరాదుగ్ధాభ్యాం పూరణాత్
 శర్కరాదుగ్ధసంయుతాన్ । వలయాకారేణ స్థాపనాత్ ప్రాప్తాభిః శోభాభీ రుచిరాన్
 । రత్నేశ్వర్యా మస్త్రణ నవార్ణేనాభిమన్త్య మహాదేవ్యా ఇష్టదేవతాయాః పాదమారభ్య
 మస్తకాన్తం నీత్యా నవవారం నీరాజయేద్ దేవతామూర్తిం ప్రకాశయేద్ రత్నేశ్వరీమస్త్రేణైవేతి
 ।

రత్నే శ్వరీవిద్యా తు -

శ్రీం ప్రీఁ గ్లూఁ స్లూఁ ప్లూఁ మ్లూఁ ల్లూఁ ప్రీఁ శ్రీఁ ఇతి ।

ఉత్తం చ జ్ఞానార్ణవే -

శ్రీబీజం చ పరాబీజం సంలిఖేత్ మనుచిత్తమః ।

గసౌ చ పమలాన్ పశ్చాదిస్సస్థాన్ క్రమతో లిఖేత్ ॥

నాదబిన్దుసమాయుక్తాన్ వామకర్ణవిభూషితాన్ ।

పూర్వబీజవిలోమేన రత్నేశీయం నవాక్షరీ ॥ ఇతి ।

అథ ప్రదక్షిణా

ఉత్తరతన్త్రే -

పౌరాణీకైర్వైదికైశ్చ మూలమస్త్రేణ చైవ హి ।

ప్రదక్షిణం ప్రణామం చ కుర్యాద్ధర్మార్థసాధకమ్ ॥

యామలే -

“త్రికోణాకారా సర్వత్ర నతిః శాక్తే సమీరితా” ఇతి ।

నతిరత్ర ప్రాదక్షిణ్యమ్ । ప్రదక్షిణా విషమాః కార్యాస్తత్ర ఏకా తు నిషిద్ధా ।

త్రిధా చ వేష్టయేత్ సమ్యగ్ దేవతాయాః ప్రదక్షిణే ।

ఏకహస్తప్రణామం చ ఏకం వాపి ప్రదక్షిణమ్ ॥

అకాలే దర్శనం విష్ణోర్హస్తి పుణ్యం పురా కృతమ్ ॥ ఇతి ।

తథా -

ఏకం చణ్డ్యాం రవౌ సప్త త్రీణి దద్యాద్ వినాయకే ।

చత్వారి కేశవే దద్యాత్ శివస్వార్థం ప్రదక్షిణమ్ ॥

అథ నతిః

సా చాష్టాక్షా పంచాక్షా వా । తథా హి తన్త్రే -

సాష్టాక్షశాచ్చథ పంచాక్షః పూజాకర్మసు సమ్మతః ।

హస్తాభ్యాం చరణాభ్యాం చ జానుభ్యాం చక్షుషా తథా ॥

మూర్ధ్నా దృష్ట్యా తథా వాచా చిత్రేనాష్టాక్ష ఈరితః । ఇతి,

హస్తజానుశిరోవాక్యధీభిః పంచాక్ష ఈరితః ॥ ఇతి చ ।

స ఇతి ప్రణామ ఇత్యర్థః । అత్ర తన్త్రాన్తరే ప్రణామస్య పంచముద్రా ఉక్తాః -

సమ్ముఖం చతురస్రం చ వృత్తం గోముఖమేవ చ ।

యోనిముద్రేతి కథితా ముద్రాః పఞ్చ నమస్కృతో ॥ ఇతి ।

తత్ర భూమిసంలగ్నాజ్ఞాతా శిరసో యోగః సమ్ముఖముద్రా । భూమిసంలగ్నోత్తానవామకరతతోపరి
వామగ్రతిర్యగ్ధాస్పితోత్తానదక్షకరతలే శిరసో యోగే చతురస్రముద్రా । భూమిసంలగ్నసన్నిరోధనము
శిరసో యోగే వృత్తముద్రా । భూమిసంలగ్నవిస్తారితాఙ్గులికకరసమ్ముఖే శిరసో యోగే
సమ్ముఖముద్రా । యోనిముద్రాయాం శిరసో యోగే యోనిముద్రా ఇతి ।

తతో బ్రహ్మార్పణమస్త్రేణ దేవ్యా వామకరే జలదానేన కృతమర్చనం దేవ్యై
సమర్పయేత్ । బ్రహ్మార్పణమస్త్రస్తు- “ఓం ఇతః పూర్వం ప్రాణబుద్ధిదేహధర్మాధికారతో
జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిషు సర్వాస్వవస్థాసు మనసా వాచా కర్మణా హస్తాభ్యాం
పద్భ్యాముదరేణ శిశ్నా యత్ స్మృతం యదుక్తం యత్కృతం తత్సర్వం బ్రహ్మార్పణం
భవతు స్వాహా” ఇతి ।

ఇతి మస్త్రేణ దేవ్యా వామకరే అర్ఘోదకముత్సృజేత్ । ఉక్తం చ కులార్ణవే -

కృతార్చనాదికం సర్వం సమస్తోదపురస్సరమ్ ।

ఇతః పూర్వాదిమనునా దేవతాయై సమర్పయేత్ ॥ ఇతి ।

మస్త్రోద్ధారః సారసఙ్గ్రహే -

వదేదితఃపదం పూర్వం ప్రాణబుద్ధిం తతో వదేత్ ।

దేహధర్మాధికారతో జాగ్రత్స్వప్నసుషుప్తిషు ॥

వదేత్సర్వాస్వవస్థాసు మనసా వాచేతి పదముచ్చరేత్ ।

కర్మణా చైవ హస్తాభ్యాం పద్భ్యాముక్తోదరేణ చ ॥

వదేచ్ఛిశ్నా చ యచ్ఛబ్దం స్మృతం యత్పదముచ్చరేత్ ।

ఉక్తం చ యత్కృతం సర్వం బ్రహ్మార్పణం భవత్వితి ।

స్వాహోస్తశ్చాపి సమ్ప్రాక్తో బ్రహ్మార్పణమనూత్తమః ॥ ఇతి ।

సమర్పణప్రకారోఽపి శివాగమే -

ఇత్యర్ఘోదకముత్సృజ్య కిఞ్చిద్దేవస్య దక్షిణే ।

కరే సమర్పయేద్ విద్వాన్ కృతమారాధనం ప్రియే ॥ ఇతి ।

యత్ర దక్షిణకరే ఇతి పుస్తేవతావిషయం, శివపూజాయాః ప్రకృతత్వాత్ । దేవీనాం తు
వామకర ఏవ సమర్పణమ్ । “కృతమారాధనం దేవ్యా వామహస్తే సమర్పయేత్” ఇతి
వీరచూడామణివచనాత్ ।

తతో దేవతాం విసర్జయేత్ । యథా సంహారముద్రాం బద్ధ్వా తర్జసియుగలేన
దేవ్యాస్తేజసా సహ చక్రపుష్పముద్ధృత్యాపూయ వహన్నాసాధ్వనా తత్తేజో

బ్రహ్మరస్థం నీత్వా పరమశివే సంయోజ్యామృతప్లుతం విభావ్య క్షణం విశ్రమ్య
 సుషుమామార్గేణ హృదయారవిన్దం నీత్వా దోపే దీపాన్తరమివ హృది వర్తమానే తేజసి
 సంయోజ్యైకీభూతం సజ్జ్ఞస్య సమ్పూజ్య ఆత్మానం చ తత్రేజోమయం భావయేదితి ।
 తతో మరణాద్యశౌచాపనోదనాయ దశధా మూలం జపేత్ ।

తదుక్తం హంసపారమేశ్వరతన్త్రే -

సంహారముద్రాం బద్ధ్వాథ తేజోరూపాం మహేశ్వరీమ్ ।

విభావ్య పుష్పేణోద్ధృత్య వహచ్ఛ్వాసాధ్వనా శివే ॥

ప్రవేశ్య ద్వాదశాస్త్రఃస్థసహస్రారసరోరుహే ।

విశ్రమ్య మధ్యనాడ్యా తామాసీయ హృదయామ్బుజే ॥

సంస్థాప్య సమ్యక్ సమ్పూజ్య స్వాత్మానం తన్మయం స్మరేత్ । ఇతి ।

తత ఈశానకోణే చన్దనేన స్వాగ్రం త్రికోణమణ్డలం విధాయ చక్రే దత్తం దేవ్యాం నిర్మాల్యం
 గన్ధపుష్పాది గృహీత్వా తస్మిన్ మణ్డలే నిక్షిప్య అవశిష్టగన్ధాదిభిర్నిక్షిప్తనిర్మాల్యోపరి
 చణ్డేశ్వరీం స్వమన్త్రేణ పూజయేత్ । తదుక్తం కులమూలావతారే -

ఐశాన్యాం మణ్డలం కృత్వా ద్వారపద్మవివర్జితమ్ ।

విసర్జనార్థం నిర్మాల్యధారిణ్యాః పూజనాయ వై ॥

నిక్షిప్య తస్మిన్నిర్మాల్యం మన్త్రేణ తు సమర్చయేత్ । ఇతి ।

విసర్జనార్థం పూజాసమాప్త్యర్థం నిర్మాల్యధారిణ్యాః పూజనాయేతి సమ్పన్దః । తస్యాః
 పూజనం వినా పూజాయా అసమాప్తేరితి ।

చణ్డేశ్వరీమన్త్రోఽపి తత్రైవ -

చణ్డేశ్వరి మహాదేవి నిర్మాల్యైశ్చన్దనాదిభిః ।

తేహ్యచోష్యాన్నపానాదినిర్మాల్యం స్రగ్వీలేపనమ్ ।

నిర్మాల్యభోజనం తుభ్యం దదామి శ్రీశివాజ్ఞాయా ॥ ఇతి ।

తథా ఇతి నైవేద్యశేషం తు దత్వా నత్వా విసర్జయేత్ । నైవేద్యాంశం దత్వా విసర్జయేదిత్యర్థః
 । తథా -

నిర్మాల్యం మస్తకే ధార్యం మూలమన్త్రేణ మన్త్రిణా ।

ప్రాశ్య పాదోదకం దేవీనైవేద్యం విభజేత్ప్రియే ॥

తదభిక్షేభ్యః స్వయం భుక్త్వా తన్మయో విహరేత్ స్వయమ్ ॥ ఇతి ।

తన్మయో దేవీరూపోఽహమిత్యాత్మానం భావయన్ విహరేద్ నిరపేక్షసుఖమనుభవేదిత్యర్థః
 ।

ఇతి నిత్యార్చనక్రమః ॥

విద్యదుపాధ్యాయవిరచితః తారినీపారిజాతః

పరిశిష్టః

అథ ముద్రాః

తత్ర స్నానప్రకరణస్థాంశముద్రా । తస్మై -

దక్షముష్టేర్విధాయాథ తర్జన్యంశుశరూపిణీ ।

అంజుశాఖ్యా మహాముద్రా త్రైలోక్యకర్షణక్షమా ॥ ఇతి ।

అథ కుమ్భముద్రా -

దక్షాంశుష్టే పరాంశుష్టం క్షిప్త్యా హస్తద్వయేన తు ।

సావకాశా చైకముష్టిర్ముద్రేయం కుమ్భసంజ్ఞితా ॥

అథ ధేనుముద్రా -

అన్యోన్యాభిముఖా శ్చిష్టా కనిష్ఠానామికా పునః ।

తథా చ తర్జనీమధ్యా ధేనుముద్రామృతప్రదా ॥

అథావాహనాదిముద్రా లక్షణసంజ్ఞాహే -

హస్తాభ్యామంజులిం బద్ధ్వైనామికామూలపర్వణోః ।

అంజుష్టా నిక్షిపేత్ సేయం ముద్రా త్వావాహనీ మతా ॥

అధోముఖీ త్వియం వై స్యాత్ స్థాపనీతి నిగద్యతే ।

ఉచ్చితాంజుష్టముష్ట్యాస్త్ర సంయోగాత్ సన్నిధాపనీ ॥

అన్తఃప్రవేశితాంజుష్టా వైవ సంరోధనీ మతా ।

ఉత్తానముష్టియుగలా సమ్ముఖీకరణీ భవేత్ ॥ అథావగుణనముద్రా -

సవ్యహస్తకృతాముష్టిర్ద్విధాధోముఖతర్జనీ ।

అవగుణనముద్రేయమఖితో భ్రామితా సతీ ॥

అథ మహాముద్రా వా పరమీకరణముద్రా -

అన్యోన్యగ్రథితాంజుష్టప్రసారితకరాంజులిః ।

మహాముద్రేయముదితా పరమీకరణే ప్రీయే ॥

ప్రయోజయేదిమాం ముద్రాం దేవతాహ్వానకర్మణి ।

అథ మత్స్యముద్రా -

దక్షపాణిపృష్ఠదేశే వామపాణితలం ఊపేత్ |
అఙ్గుష్ఠం చాలయేన్మత్స్యముద్రేయం మత్స్యరూపిణీ ||

అథ గాలినీముద్రా మస్త్రతస్త్రప్రకాశే -

కనిష్ఠాఙ్గుష్ఠకౌ యుక్తౌ కరయోరితరేతరమ్ |
తర్జనీమధ్యమానామాః సంహతా భుగ్నవర్జితాః ||
ముద్రిషా గాలినీ ప్రోక్తా శఙ్ఖస్యోపరి చాలితా |

అథ శఙ్ఖముద్రా -

వామాఙ్గుష్ఠం సఙ్ఖహ్య దక్షిణేన తు ముష్ఠినా |
కృత్వోత్తానం తతో ముష్ఠిమఙ్గుష్ఠం తు ప్రసారయేత్ ||
వామాఙ్గుల్యస్తథా శ్లిష్టాః సంయుక్తాః స్యుః ప్రసారితాః |
దక్షిణాఙ్గుష్ఠసంస్పృష్టా ముద్రిషా శఙ్ఖసంజ్ఞితా ||

అథ యోనిముద్రా -

మధ్యమే కుటిలే కార్యే తర్జన్యపరి సంస్థితే |
అనామికే మధ్యగతే తదైవ హి కనిష్ఠికే ||
సర్వా ఏకత్ర సంయోజ్య అఙ్గుష్ఠపరిపీడితాః |
యోనిముద్రా సమాఖ్యాతా త్రైలోక్యోత్పత్తిమాత్మకా ||

అథ పంచముద్రావిభూషితామిత్యభిధాయ ఖైరవతస్త్రోక్తా మహాయోన్యాదిపంచముద్రాః -

తర్జన్యనామికే మధ్యే కనిష్ఠే చ క్రమాదపి |
కరయోరోజయేచ్చైవ కనిష్ఠామూలభేదతః ||
అఙ్గుష్ఠాగ్రం తు నిక్షిప్య మహాయోనిః ప్రకీర్తితా |
అధోముఖీమిమాం ముద్రాం దర్శయేద్ బీజహూర్వికామ్ ||
అస్యాం తు దేవి తర్జన్యో నిపాత్య పృష్ఠతస్తతః |
సంస్థాప్యాఙ్గుష్ఠికే ముద్రా భూతినీ పరికీర్తితా ||

తస్త్రాస్తరే -

బద్ధ్వా తు యోనిముద్రాం వై మధ్యమే కుటిలే కురు |
అఙ్గుష్ఠే చ తదగ్రే తు ముద్రేయం భూతినీ మతా ||
పరివర్త్య కరౌ స్పృష్టావఙ్గుష్ఠతర్జనీయుగమ్ |

అర్ధవన్ద్యాకృతిన్యాయం యుగపత్ కారయేత్ సమమ్ ॥

అధఃకనిష్ఠామాకృష్య మధ్యమే వినియోజయేత్ ।

ముద్్రైషా కథితా దేవి బీజాఖ్యా జ్ఞానరూపిణీ ॥

పరివర్త్య కరో కృత్వా కనిష్ఠాకృష్టమధ్యమామ్ ।

అనామయోర్యుగం చాధస్తర్జనీయుగలం పృథక్ ॥

అన్యోన్యం నిబిడం బద్ధ్వా అఙ్గుష్ఠాగ్రే అనామికే ।

దైత్యానాం ధూమకేత్వాఖ్యా ముద్్రైషా కథితా ప్రియే ॥

వక్త్రం విస్ఫారితం కృత్వాప్యథోవక్త్రం చ చాలయేత్ ।

పార్శ్వస్థముష్టియుగలం తేలిహానేతి కీర్తితా ॥

అథ ప్రాణప్రతిష్ఠాయాం తేలిహాముద్రా యథా -

తర్జనీమధ్యమానామాః సమాః కుర్యాదధోముఖీః ।

అనామాయాం ఊపేద్ వృద్ధాం ఋజుం కృత్వా కనిష్ఠికామ్ ॥

తేలిహా నామ ముద్్రేయం జీవన్యాసే ప్రకీర్తితా ॥ ఇతి ।

అథ కూర్మముద్రా -

వామహస్తస్య తర్జన్యాం దక్షస్య చ కనిష్ఠికామ్ ।

తథా దక్షిణతర్జన్యాం వామాఙ్గుష్ఠం నియోజయేత్ ॥

ఉన్నతం దక్షిణాఙ్గుష్ఠం వామస్య మధ్యమాదికాః ।

అఙ్గులీర్వోజయేద్ పృష్ఠే దక్షిణస్య కరస్య చ ॥

వామస్య పితృతీర్థేన మధ్యమానామికే తథా ।

అధోముఖే తతః కుర్యాద్ దక్షిణస్య చ హస్తతః ॥

కూర్మపృష్ఠసమం కుర్యాద్ దక్షిణస్య చ మణ్డలమ్ ।

ఏవంవిధః సర్వసిద్ధిం దదాతి కరకచ్ఛపః ॥ ఇతి ।

అథ చక్రముద్రా । యథా లక్షణసంకల్పహే -

విపర్యస్తే తలే కృత్వా వామదక్షిణహస్తయోః ।

అఙ్గుష్ఠౌ గ్రథయేచ్చైవ కనిష్ఠానామికాంతరే ॥

చక్రముద్్రేయముదితా సర్వసిద్ధికరీ శుభా ।

అథ సంహారముద్రా -

పృష్ఠలగ్నౌ కరో కృత్వా అఙ్గుల్యోఽన్యోన్యమధ్యతః ।

పరివర్త్య తతః కుర్యాత్ తర్జనౌ సరలాకృతీమ్ ॥

విసర్జనే నిగదితా ముద్రా సంహారసంజ్ఞికా ॥ ఇతి ।

అధోపచారాణాం ముద్రా లక్షణసङ్గ్రహే -

ఆసనే పద్మముద్రా స్యాద్ధస్తద్వయమధోముఖమ్ ।

ముద్రైషా కుశలప్రశ్నే తదేవోర్ధ్వముఖం పునః ॥

ముద్రాస్యాత్ స్వాగతే చార్హముద్రాత్వజ్ఞానిరుచ్యతే ।

అనామాఙ్గష్టయోర్యోగాత్ సైవోక్తా పాద్యముద్రికా ॥

ఉత్తానదక్షహస్తం తు కృత్వా నిమ్నతలం సుధీః ।

కనిష్ఠహీనాః సంయుక్తాశ్చతస్రోఽఙ్గుల్య ఉన్నతాః ॥

ముద్రైషాచమనే ప్రోక్తాధోముఖీ సా త్వనామయా ।

స్పృష్టాఙ్గుష్టా భవేన్ముద్రా మధుపర్కే వరాసనే ॥

అధోముఖీ దక్షహస్తకృతా ముష్టిః కనిష్ఠయా ।

వియుక్తా స్నానముద్రైషా గదితా పరమేశ్వరి ।

ఉత్తానం దక్షిణం హస్తం కృత్వా తన్మధ్యమాం పునః ।

అఙ్గుష్ఠేన స్పృశేదేషా ముద్రా వస్త్రస్య కీర్తితా ॥

ఏషైవనామికాస్పర్శాన్ముద్రా భూషణసంజ్ఞికా ।

కనిష్ఠాస్పర్శతో హ్యేషా ఉపవీతస్య ముద్రికా ॥

జ్యేష్ఠాగ్రేణ కనిష్ఠాగ్రం స్పృశేద్ గన్ధస్య ముద్రికా ।

అధోముఖం కరం కృత్వా తర్జన్యగ్రే తు యోజయేత్ ॥

అఙ్గుష్ఠాగ్రం తు ముద్రేయం పుష్పాఖ్యా పరమేశ్వరి ।

అఙ్గుష్ఠాగ్రేణ తర్జన్యాః స్పృశేదగ్రం మహేశ్వరి ॥

ధూపముద్రేయమాఖ్యాతా సర్వదేవప్రియఙ్కరీ ।

జ్యేష్ఠాగ్రేణ స్పృశేదగ్రం మధ్యమాయాః సురార్చితే ॥

దీపముద్రేయముదితా సర్వదేవప్రియా శుభా ।

అనామాగ్రం స్పృశేద్ దేవి జ్యేష్ఠాగ్రేణ తు దేశికః ॥

నైవేద్యముద్రా కథితా దేవతాప్రియకారిణీ ।

అథ మన్రోద్ధారః

ఫేత్కారిణీతన్తే -

సపరం ప్రథమం దత్వా చతుర్థస్వరభూషితమ్ ।
 రేఫారూఢం స్ఫురద్దీప్తమిన్దుబిన్దువిభూషితమ్ ॥
 త్రజ్కారం చ తతో దద్యాచ్ఛతుర్థేనైవ భూషితమ్ ।
 దీర్ఘోకారసమాయుక్తం హకారం యోజయేత్తతః ॥
 ఫటూరం చ తతో దద్యాత్ సమూర్ణః సిద్ధమన్తకః ।

అనేన ఏకజటామన్త ఉద్ధృతో భవతి ।

మత్స్యసూక్తే -

అథ వక్ష్యే మహాదేవ్యా మన్రోద్ధారమనుత్తమమ్ ।
 యచ్ఛాన్డాత్వా నరో భాతి వాచస్పతిరివాపరః ॥
 మాయాబీజం సముద్భృత్య తవర్గప్రథమం తథా ।
 రతిబిన్దువహ్నియుతం ద్వితీయం బీజముత్తమమ్ ॥
 కూర్చబీజం తృతీయం తు ఫటూరస్తదనన్తరమ్ ।
 సమూర్ణః సిద్ధమన్తస్తు రశ్మిపఞ్చకసంయుతమ్ ॥ ఇతి ।

తత్త్వబోధే -

తారం లజ్జాం త్రకామేశి హూఃఘడిత్యుగ్రతారికా ।
 మాయా త్రిం హూః అథాస్త్రాన్తమిత్యేకజటాయాముచ్ఛరేత్ ॥
 ఆస్త్రహీనమిదం నీలసరస్వత్యా వినిర్దిశేత్ ।

కామేశ్వరీ ఈకారః ।

త్ర్యక్షరోఽసౌ మహామన్తః ఫటూరాన్తో హృది స్థితః ।
 పఞ్చరశ్మిసమాయుక్తో హ్యజ్ఞానేన్ధనదాహకః ॥ ఇతి ।

తారార్ణవే -

అనుత్తరం సముద్భృత్య మాయోత్తరమనుం తతః ।
 పపఞ్చమసమాయుక్తం పఞ్చరశ్మిః ప్రకీర్తితః ॥
 జీవనీ మధ్యమా పశ్చాదేకాక్షీ తదనన్తరమ్ ।
 ఉగ్రదర్పం తతః పశ్చాన్మన్రో దేవి ప్రకాశితః ॥ ఇతి ।

అనుత్తరః అకారః, మాయా ఇకారః, తదుత్తరం ఉకారః, పపఞ్చమో మకారః, తేన ఓః ఇతి ప్రథమం బీజమ్ । జీవనీం హ్రీమితి, మధ్యమా ఓఞ్కారాదగ్రిమబీజమ్ । ఏకాక్షీ త్రిః ఇతి

తృతీయబీజమ్ | ఉగ్రం హూఁ ఇతి చతుర్థం బీజమ్ | దర్పం ఫట్ ఇతి పంచమం బీజమ్ |

తస్మాదామణో-

అస్త్రాస్తేయం మహావిద్యా జరాపుష్కవధారిణీ |
వేదాదిముఖయుక్తా చేత్ తారా త్రిభవతారిణీ ||

నీలయా వాక్పూదా చేతి తేన నీలసరస్వతీ |
తారకత్వప్రదా తారా సుఖమోక్షప్రదాయినీ ||

ఉగ్రాపత్నారిణీ యస్మాదుగ్రతారా ప్రకీర్తితా || ఇతి |

మత్స్యసూక్త ఏవ -

వశిష్ఠేనాస్య మునినా శాపో దత్తః సుదారుణః |
తతః ప్రభృతి విద్యేయం ఫలదాత్రీ న కస్యచిత్ || ఇతి |

శాపోద్ధారోఽపి తత్రైవ -

శక్తిబీజం త్రపాస్తస్థబీజోపరి నియోజితమ్ |
తతః ప్రభృతి విద్యేయం వధూరివ యశస్వినీ || ఇతి |

శక్తిబీజం సకారః త్రపా హ్రీః తదస్తస్థబీజం త్రీః ఇతి తదుపరి తస్మాత్పూర్వం నియోజితం చేత్ స్త్రీః ఇతి భవతి | ఏతద్రూపఘటితస్య మస్త్రస్య జపాచ్ఛాపదోషో న భవతి | మత్స్యసూక్తేఽపి పూర్వం కేవలమూలమస్త్రస్వరూపముద్ధృత్య పునః శాపోద్ధారప్రకారమస్త్రస్య రూపముద్ధృతమ్ |

లజ్జాబీజం వధూబీజం కూర్చబీజం తథా హి ఫట్ |
ఏవం పఞ్చాక్షరీ విద్యా పఞ్చభూతప్రకాశినీ ||

తారాస్త్రరహితా త్వర్ణా మహానీలసరస్వతీ |
కుల్లకేతి సమాఖ్యాతా త్రిషు లోకేషు గోపితా || ఇతి |

వధూబీజం స్త్రీః | ఏవంరూపా ప్రణవాదిత్వేన పఞ్చాక్షరీ విద్యా పఞ్చభూతప్రకాశినీ శాపహీనతయా సకలసిద్ధిదాత్రీ భవతీత్వర్థః | కుల్లకా తు వధూబీజఘటితైవ ఏతస్మత్తే, తస్యైవ బీజస్య ప్రకృతత్వాత్ | తారోపనిషది తు సకారసహితమేవ త్రీమితి బీజం వధూబీజమితి దర్శితం - “అథ హైనా బ్రహ్మరన్ధ్రే తారణీమాప్నోతి | తారయతీతి తారా సార్ధపఞ్చాక్షరరూపా | బ్రహ్మవిష్ణుమహేశ్వరబిన్దుమేలనరూపా విద్యా | తతో భువనాముద్ధరేత్ | వ్యోమజలనేన్దిరా కలా బిన్దుమేలనరూపా తతో వధూముద్ధరేత్ | షోడశదహనతుర్యస్వరబిన్దుమేలనరూపమ్” ఇతి |

శాపోఽపి కృష్ణావతారపర్యవ్రతమేవాసీదితి ప్రతీయతే | ఉక్తం చ శక్తిసజ్జమతస్తే -

కృష్ణావతారపర్యంతం తారాయాః శాప ఈరితః ।
 జాతే కృష్ణావతారే తు నిర్ముక్తా తారీణీ పరా ॥
 ఉత్పత్తౌ విన్ధ్యవాసిన్యా విద్యుద్రూపే సమాగతే ।
 శ్రీమహాతారీణీ విద్యా మహారణ్యపరాయణా ॥

స్మరణాదేవ సంసిద్ధా స్మృతిపుష్టికరీ సదా ॥ ఇతి ।

ఏవం చ కృష్ణావతారాత్ పూర్వమేవ మాయాబీజోత్తరబీజే సకారం దత్వా జపః
 శాపమోచనార్థమ్ । ఇదాసీం తు మన్తస్య శాపహీనతయా సకారం వినైవ జపః సిద్ధిదో భవతి
 । సకారయోగస్తు ప్రత్యుతానుపూర్వీభజ్నేన మన్తాన్తరసమ్పాదకతయా వైగుణ్యాధాయక
 ఏవేతి ధ్యేయమ్ ॥

ఆసవపానవిచారః

అత్ర కేచన ద్వారపూజాం కృత్వా దేవతాగృహం ప్రవిశ్య స్వాసనం సమ్నూజ్య
 స్వస్తికాద్యాసనేనోపవిశ్య పూర్వదినపూజావశిష్టాసవం పీత్వా పూజనం కర్తవ్యమితి వదన్తి
 తన్త్రవచనాని (చ) పఠన్తి ।

భావచూడామణౌ -

వినా హేతుకమాస్వాద్య ఙ్గోభయుక్తో మహేశ్వరః ।
 న పూజామాసనం కుర్యాన్న చ ధ్యానం న చింతనమ్ ।
 తస్మాద్ భుక్త్వా చ పీత్వా చ పూజయేత్ పరమేశ్వరీమ్ ॥

కులార్ణవేఽపి -

వినా ద్రవ్యాధివాసేన న జపేన్న స్మరేత్ ప్రియే ।
 యే స్మరన్తి మహాదేవి తేషాం దుఃఖం పదే పదే ॥
 నాసవేన వినా మన్తం న మన్త్రేణ వినాసవమ్ ।
 పరస్పరవిరోధేన కథం పూజా విధీయతే ॥
 తత్సంశయనివృత్తిం చ జ్ఞాత్వా గురుముఖాద్ యజేత్ ।
 వీక్షణప్రోక్షణధ్యానమన్తముద్రావిభూషితమ్ ॥

ద్రవ్యం తర్పణయోగ్యం స్యాద్ దేవతాప్రీతికారణమ్ ॥ ఇతి ।

సమయాచారే -

సౌత్రామణ్యాం కులాచారే బ్రాహ్మణః ప్రపివేత్సరామ్ ॥

ఇత్యాదీని ।

తథాపి బ్రాహ్మణజాతేరాసవదానం పానం చ నిషిద్ధమేవ, కిన్తు శూద్రస్యైవాసవదానపానయోరధికారః
| తథా చ హంసపారమేశ్వరతన్త్రై బైరవతన్త్రే చ -

బ్రాహ్మణో మదిరాం దత్వా బ్రాహ్మణ్యాదేవ హీయతే |

స్వగత్రరుధిరం దత్వా బ్రహ్మహత్యామవాప్పుయాత్ || ఇతి |

బైరవితన్త్రే -

క్షీరేణ బ్రాహ్మణైస్త్రాప్యో ఘృతేన నృపవంశజైః |

మాక్షిక్యైశ్చవర్తైస్తు ఆసవైః శూద్రజాతిభిః || ఇతి |

కులమాడామణౌ -

యత్రావశ్యం వినిర్దిష్టం మదిరాదానపూజనమ్ |

బ్రాహ్మణస్తామ్రపాత్రే తు మధు మద్యం ప్రకల్పయేత్ || ఇతి |

జ్ఞానార్ణవే -

వర్ణానుక్రమభేదేన ద్రవ్యభేదా భవన్తి వై || ఇతి |

మహాకాలసంహితాయాం -

ద్రవ్యేణ సాత్త్వికేనైవ బ్రాహ్మణః పూజయేచ్ఛివామ్ |

ఇత్యుక్త్వా ఆసవభేదమభిధాయ -

ఏవం దద్యాత్ క్షత్రియోఽపి పైష్టికీం న కదాచన |

ఏవం ప్రదానమాత్రేణ హీనాయుర్బ్రాహ్మణో భవేత్ || ఇతి |

లఘుస్తవే -

“విప్రాః క్షోణీభుజో విశస్తదితరే క్షీరాజ్యమధ్వాసవైః” ఇతి |

బృహచ్చిక్రమసంహితాయాం -

వామాగమోఽపి విప్రస్తు మద్యం మాంసం న భక్షయేత్ |

స్వకీయాం పరకీయాం వా నాకృష్య బ్రాహ్మణో యజేత్ || ఇతి |

అగస్త్యసంహితాయామపి గౌరీం ప్రతి శివవాక్యం హరగౌరీసంవాదే -

ఆవాభ్యాం పిశితం రక్తం సురాం వాపి సురేశ్వరి |

వర్ణాశ్రితోచితం ధర్మమవిచార్యార్పయన్తి యే ||

భూతప్రేతపిశాచాస్తే భవన్తి బ్రహ్మరాక్షసాః || ఇతి |

సౌత్రామణియాగస్యాపి హరినాథనిబన్ధాదౌ కలివర్జ్యేషు గణితత్వాత్ తదగ్గస్య

సురాపానస్య సుతరామప్రసక్తిరేవ |

మేరుతన్త్రేఽపి -

వామాగమో మదుక్తోఽయం సర్వశూద్రపరః ప్రియే |

బ్రాహ్మణో మదిరాదానాద్ బ్రాహ్మణ్యేన వియుజ్యతే ||

న కర్తవ్యం న కర్తవ్యం న కర్తవ్యం కదాచన ।

ఇదం తు సాహసం దేవి న కర్తవ్యం కదాచన ॥ ఇతి ।

సర్వశూద్రపరః సర్వశూద్రపరః, బ్రాహ్మణ్యవిముఖపర ఇత్యర్థః । బ్రాహ్మణో బ్రాహ్మణజాతిర్మదిరాయా ఆదానాద్ బ్రాహ్మణ్యేన వియుజ్యతే । బ్రాహ్మణ్యవామోపాసకత్వయోర బ్రాహ్మణ్యమపగచ్ఛతి, వామోపాసకత్వమాత్రమవశిష్యత ఇత్యర్థః । ఇదం తు సాహసం బ్రాహ్మణ్యజిహ్వాసాయామేవ సురాపానమ్ । ఏవం చ బ్రాహ్మణస్యాసవనిషేధ ఇత్యస్య బ్రాహ్మణ్యహానిమసహమానస్యేత్యర్థః । బ్రాహ్మణ్యం రక్షతా తు వామాచారిణా పూర్వోక్తక్రమేణ శక్తిరస ఏవ దేవ్యై దాతవ్యః స్వయం పాతవ్యశ్చ । అత ఏవ “వామాగమోఽపి విప్రస్తు” ఇతి సజ్గచ్ఛత ఇతి నిఃసంధేహః పథాః ।

ఆసవాలాభే విజయాపానమనుకల్ప ఉక్తః, సోఽపి విప్రస్య నిషిద్ధః । ముఖ్యభూతే ఆసవేఽధికారశ్చేత్ తదలాభే తదనుకల్పతయా విజయోపాదానం యుజ్యేత, (అత్ర చ) ముఖ్యస్యైవ నిషేధాత్ । అత ఏవ విహితపుష్పాలాభే తత్పత్రాదినానుకల్పతయా పూజనవిధానేఽపి లక్ష్మీపూజాయాం పద్మపత్రం నానుకల్పః, ముఖ్యస్య పుష్పస్యైవ నిషేధాదితి । ఖైరవతస్త్రైఽపి విప్రస్య మద్యగ్రహణనిషేధమభిధాయ - “మాదకం సకలం వస్తు వర్జయేత్ కనకాదికమ్” ఇత్యుక్తమ్ ।

తామ్రపాత్రస్థమధురూపస్య మద్యస్య దానమాత్రం తు కులచూడామణివచనాదేవ । ఏవం చ నానావిధాని విధినిషేధవచనాని యథాధికారం యోజ్యానీతి శివమ్ ॥

గ్రంథసమాప్తిపద్యాని

నానాజాతి సువానా విశ్వం విశ్వస్య మానసాధారా ।

మమ దయతాం హరదయితా భవసంకృటతారణీ తారా ॥ ౧ ॥

సంశయసాగరగ్నః కో నహి మజ్జత్సుపాసనే లగ్నః ।

యస్య భవేద్ గురుచరణం శరణం తరణాయ న స పునర్భగ్నః ॥ ౨ ॥

గహరవారకులకమలినీబోధినీ రాజని భాతి ।

విక్రమదినమణినామని క్షీతికం (తిథిమపి?) పాతి ॥ ౩ ॥

పారిజాతానన్దనామ్నో మైథిలస్య ద్విజన్మనః ।

కృతే తద్గురుణా తారాపారిజాతః ప్రకాశితః ॥ ౪ ॥

శుకదేవనామధేయో విఖ్యాతః కాన్యకుబ్జదేశీయః ।

కృతవాస్త్రాపూజామన్దారం సత్ఫలాధారమ్ ॥ ౫ ॥

మూలం యస్యాస్తి శూలాయుధవిశదవచః సమ్ప్రదాయప్రభేదాః

శాఖాః స్థూలాలవాలాయితవితతజపః పత్రితన్యాసజాలః ।

చేతో భృక్షార్తిహోరిక్రమయజికుసుమో జాయతాం పారిజాతా-
నన్దస్యానన్దదాయీ విపులసుఖఫలస్తారీణీపారిజాతః ॥ ౬ ॥

॥ ఇతి శ్రీవిద్వదుపాధ్యాయపణ్డితరచితస్తారీణీపారిజాతః సమూర్ణః ॥

Proofread by Preeti Bhandare

ప్రమాణరూపేణోద్ధృతానాం గ్రన్థానాం గ్రన్థకారాణామ్-చాక్షరానుక్రమణీకా

అగస్త్యసంహితా

ఉత్తరతన్త్రం

కాలికాకల్పః

కాలికాపురాణం

కాలీతన్త్రం

కుమారీకల్పం

కుమారీతన్త్రం

కుమ్భసమ్భవః

కులమాడామణిః

కులమూలావతారః

కులారవః

కులోద్దిశః

కృష్ణానన్దః

కేరలసమ్ప్రదాయః

క్రమదీపికా

గన్ధర్వతన్త్రం

గౌడ-శక్కురాచార్యః

గౌడ-సమ్ప్రదాయః

గౌడాః

గౌతమీయం

చన్దికా

జ్ఞానమాలా

జ్ఞానార్ణవః

డామరః

తత్త్వబోధః

తస్త్రమాడామణిః

తస్త్రవీలావతీ

తస్త్రసారః

తస్త్రం

తస్త్రాస్తరం

తారార్ణవః

తారోపనిషద్

తూర్ణయాగః

త్రిశక్తిరత్నం

దక్షిణామూర్తీసంహితా

దాక్షిణాత్యాః

దీపికా

దేవీయామలం

నరసింహపురాణం

నవ్యకేరలాః

నీలతస్త్రం

నృసింహతక్కురాః

పద్యవాహినీ

పురశ్చరణచన్ద్రికా

ప్రపञ్చసారః

ఫేటకారీణీతస్త్రం

బృహచ్చీక్రమసంహితా

బ్రహ్మసంహితా

భావచూడామణిః

భావనిర్ణయః

భైరవతస్త్రం

భైరవీతస్త్రం

భైరవీయం

మత్స్యనూక్తం

మస్త్రస్తప్రకాశః
 మస్త్రరత్నావలీ
 మహాకారకతన్త్రం
 మహాకాలసంహితా
 మాలాసంస్కారపద్ధతిః
 మాలినీతన్త్రం
 ముణ్డమాలాతన్త్రం
 మేరుతన్త్రం
 యామలం
 యోగినీతన్త్రం
 రహస్యవృత్తిః
 రుద్రయామలం
 లక్షణసంజ్ఞాహః
 లఘుస్తవః
 వశిష్టసంహితా
 విశుద్ధేశ్వరతన్త్రం
 వీరచూడామణిః
 వీరతన్త్రం
 శంకరాచార్యః (గౌడః)
 శక్తిసంజ్ఞామతన్త్రం
 శారదాతిలకం
 శైవాగమః
 శ్రుతిః
 సమయాచారః
 సజ్జేతతన్త్రోదయః
 సారసంజ్ఞాహః
 సిద్ధసారస్వతం
 సిద్ధేశ్వరతన్త్రం
 సిద్ధేశ్వరీతన్త్రం
 సోమభుజగావలీ
 సోమశమ్భుః
 స్వతన్త్రతన్త్రం

హరినాథనిబన్ధం

హంసపారమేశ్వరతస్త్రం

It is recommended that readers seek their Guru's/qualified practioners' guidance when practicing contents given in this text document.

——
Tariniparijata by Vidvadupadhyaya

pdf was typeset on March 24, 2024

——
Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

